

**UCHWAŁA NR XXXVIII/390/2013
RADY GMINY SZEMUD**

z dnia 23 maja 2013 r.

w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szemud na lata 2013-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 p. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (jedn. tekst: Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Szemud ustala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię rozwoju społeczno - gospodarczego Gminy Szemud na lata 2013-2025, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Zobowiązuje się Komisję Rewizyjną Rady Gminy Szemud do przeprowadzania okresowej oceny stanu realizacji Strategii, nie rzadziej niż co 2 lata.

§ 3.

Odwołuje się Komisję Koordynującą opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Szemud na lata 2011-2025, powołaną Uchwałą nr XIV/118/2011 Rady Gminy Szemud z dnia 6 października 2011 roku.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Grzegorz Lasowski

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szemud

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	4
1.1. Województwo pomorskie.....	4
1.2. Powiat wejherowski.....	4
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	6
2.1. Podstawowe informacje o gminie.....	6
2.2. Struktura wykorzystania gruntów.....	7
2.3. Charakterystyka zasobów przyrodniczych i kulturowych.....	8
2.4. Charakterystyka demograficzna.....	12
3. DIAGNOZA ISTNIEJĄCEGO POTENCJAŁU W STRATEGICZNYCH OBSZARACH ROZWOJU GMINY.....	17
3.1. Infrastruktura techniczna.....	17
3.1.1. Infrastruktura ochrony środowiska (woda, kanalizacja, oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami).....	17
3.1.2. Zaopatrzenie w ciepło i gaz.....	20
3.1.3. Transport, drogi.....	20
3.1.4. Energetyka i teleinformatyka.....	20
3.1.5. Tereny pod inwestycje, budownictwo mieszkaniowe, cmentarze.....	21
3.2. Infrastruktura społeczna.....	21
3.2.1. Obiekty komunalne.....	21
3.2.2. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.....	23
3.2.3. Infrastruktura związana z bezpieczeństwem publicznym.....	24
3.3. Działalność produkcyjna, usługowa, rynek pracy.....	24
3.3.1. Podmioty gospodarcze.....	24
3.3.2. Rolnictwo i leśnictwo.....	27
3.3.3. Turystyka i baza turystyczna.....	29
3.3.4. Rynek pracy, bezrobocie.....	30
3.4. Jakość życia mieszkańców.....	32
3.4.1. Oświata i wychowanie.....	32
3.4.2. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna, polityka prorodzinna.....	34
3.4.3. Kultura fizyczna, sport, rekreacja.....	37
3.4.4. Aktywizacja mieszkańców.....	37
3.4.5. Promocja gminy.....	40
3.5. Budżet.....	40
3.5.1. Dochody.....	40
3.5.2. Wydatki.....	43
3.6. Omówienie wyników badania opinii społecznej mieszkańców.....	48
3.6.1. Ocena stanu infrastruktury technicznej.....	48
3.6.2. Ocena stanu infrastruktury społecznej.....	50
3.6.3. Ocena działalności produkcyjnej, usługowej i rynku pracy.....	52
3.6.4. Ocena jakości życia mieszkańców.....	54
.....	54
.....	55
3.6.5. Ocena innych aspektów funkcjonowania gminy.....	60
3.7. Podsumowanie raportu o stanie gminy.....	69
4. ANALIZA SWOT.....	76
5. WIZJA ROZWOJU GMINY SZEMUD.....	81
6. MISJA GMINY SZEMUD.....	81
7. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZEMUD.....	81

7.1. Priorytety rozwojowe.....	81
7.2. Cele strategiczne.....	82
8. PROPOZYCJE PROGRAMÓW OPERACYJNYCH I KLUCZOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ DO REALIZACJI.....	87
9. ZGODNOŚĆ CELÓW ROZWOJOWYCH GMINY Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	102
10. ZASADY WDRAŻANIA I MONITORING STRATEGII.....	104
10.1. Uczestnicy procesu wdrażania strategii.....	104
10.2. Zasady wdrażania strategii.....	105
10.3. Zasady monitorowania strategii.....	107
10.4. Wskaźniki realizacji strategii.....	107
11. LITERATURA, MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	109

1. WSTĘP.

Na rozwój gminy Szemud wpływają w znaczący sposób warunki zewnętrzne oraz polityka społeczno-gospodarcza realizowana w kraju, Europie i na świecie.

Strategie rozwoju lokalnego opracowane z aktywnym udziałem mieszkańców powinny przyczynić się do poprawy warunków życia, w tym podniesienia konkurencyjności regionu.

Gmina Szemud administracyjnie położona jest w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim.

1.1. Województwo pomorskie.

Województwo pomorskie – jedno z trzech województw nadmorskich, powstało w 1999 r. przez połączenie województw gdańskiego i słupskiego oraz włączeniu niektórych ziem dawnych województw bydgoskiego i elbląskiego. Administracyjnie podzielone jest na 16 powiatów, 4 miasta na prawach powiatu, 123 gminy i 42 miasta, w tym 1568 sołectw i 2994 miejscowości wiejskich. Województwo zajmuje powierzchnię 1831034 ha, tj. 5,9% powierzchni kraju.

Ludność województwa w liczbie 2236991 osób (stan na 31.12.2010 r.) stanowi 5,9% mieszkańców Polski. Gęstość zaludnienia to 122 osoby na 1 km², taka sama jak średnia w kraju.

Tranzytowe położenie województwa na linii wschód – zachód oraz północ – południe i bliskość morza to atuty, które region wykorzystuje gospodarczo.

Pod względem wielkości PKB na mieszkańca, województwo zajmuje 5 miejsce w kraju i choć zaliczane jest do jednego z bogatszych regionów Polski, charakteryzuje się dużym wewnętrznym zróżnicowaniem rozwoju. Dotyczy to w szczególności obszarów wiejskich, które w wolniejszym tempie niż miasta nadrabiają opóźnienia cywilizacyjne. Poprawa spójności społeczno-gospodarczej regionu jest jednym z celów strategicznych realizowanych przez władze województwa pomorskiego.

Województwo pomorskie posiada duże zasoby gospodarcze, przyrodnicze, kulturowe i ludzkie, nie w pełni jeszcze wykorzystywane.

Samorząd województwa pomorskiego, jako pierwszy region w kraju, wspierał merytorycznie i finansowo aktywizację mieszkańców przez realizację od 2001 r. Pomorskiego Programu Odnowy Wsi.

1.2. Powiat wejherowski.

Powiat wejherowski jest jednym z większych powiatów województwa pomorskiego, położonym w jego północnej części. Zajmuje powierzchnię 128 525 ha, którą zamieszkuje 195 tys. mieszkańców, obejmuje 7 gmin wiejskich i 3 miejskie.

Położony jest na obszarze Pobrzeża Kaszubskiego i Pojezierza Kaszubskiego, odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Jedno z najczystszych środowisk w województwie, zróżnicowany krajobraz, dostępność do brzegu Morza Bałtyckiego, kultywowanie tradycji kaszubskiej, bogactwo kulturowe i historyczne to atuty stwarzające warunki do rozwoju turystyki, szczególnie aktywnej.

Większość mieszkańców powiatu to Kaszubi, którzy kultywują swoje tradycje i kulturę. Ludność napływowa po II wojnie światowej wzbogaca różnorodność kulturową.

Bliskość miast, w tym Wejherowa, Redy, Rumi i Trójmiasta (Gdynia, Sopot, Gdańsk) to rynek pracy, usług i zbytu produktów, w tym rolniczych.

Miasta: Wejherowo, Reda i Rumia coraz częściej używają wspólnie nazwy Małe Trójmiasto Kaszubskie.

Misja powiat wejherowskiego brzmi: „Powiat wejherowski silny gospodarczo, atrakcyjny turystycznie, bogaty dorobkiem kultury i tradycji, przyjazny mieszkańcom i gościom, stwarzający dogodne warunki inwestycyjne i szanse realizacji inicjatyw społecznych”.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.

2.1. Podstawowe informacje o gminie.

Gmina Szemud leży w województwie pomorskim, w południowej części powiatu wejherowskiego. Historycznie ziemie te, zwane przez Kaszubów Lësokami, stanowią obszar rdzennie kaszubski, z typowymi gburskimi wsiami.

Powierzchnia gminy to 17691 ha, co stanowi 13,76% powierzchni powiatu wejherowskiego.

Ludność według stałego miejsca zameldowania na dzień 31.12.2010 r. wynosiła 14730 osób i wskazuje tendencję wzrostową.

Gęstość zaludnienia to tylko 83 osoby na 1 km², średnia gęstość zaludnienia dla powiatu to 151 osób na 1 km².

Stolicą gminy jest wieś Szemud, po raz pierwszy opisana została w 1311 r. Pierwotnie nosiła nazwę Schönwald (Piękny Las), co odpowiadało jej położeniu wśród lasów liściastych. W roku 1885 wieś Szemud liczyła 92 gospodarstwa zamieszkałe przez ponad 700 osób.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajduje się aglomeracja trójmiejska, a w odległości 40 km, miasta Rumia, Reda, Wejherowo, Lębork i Kartuzy.

Gospodarczo gmina ma charakter rolniczo-produkcyjny, z rozwijającym się sektorem usług. Usługi ponadgminne świadczone są w okolicznych ośrodkach miejskich.

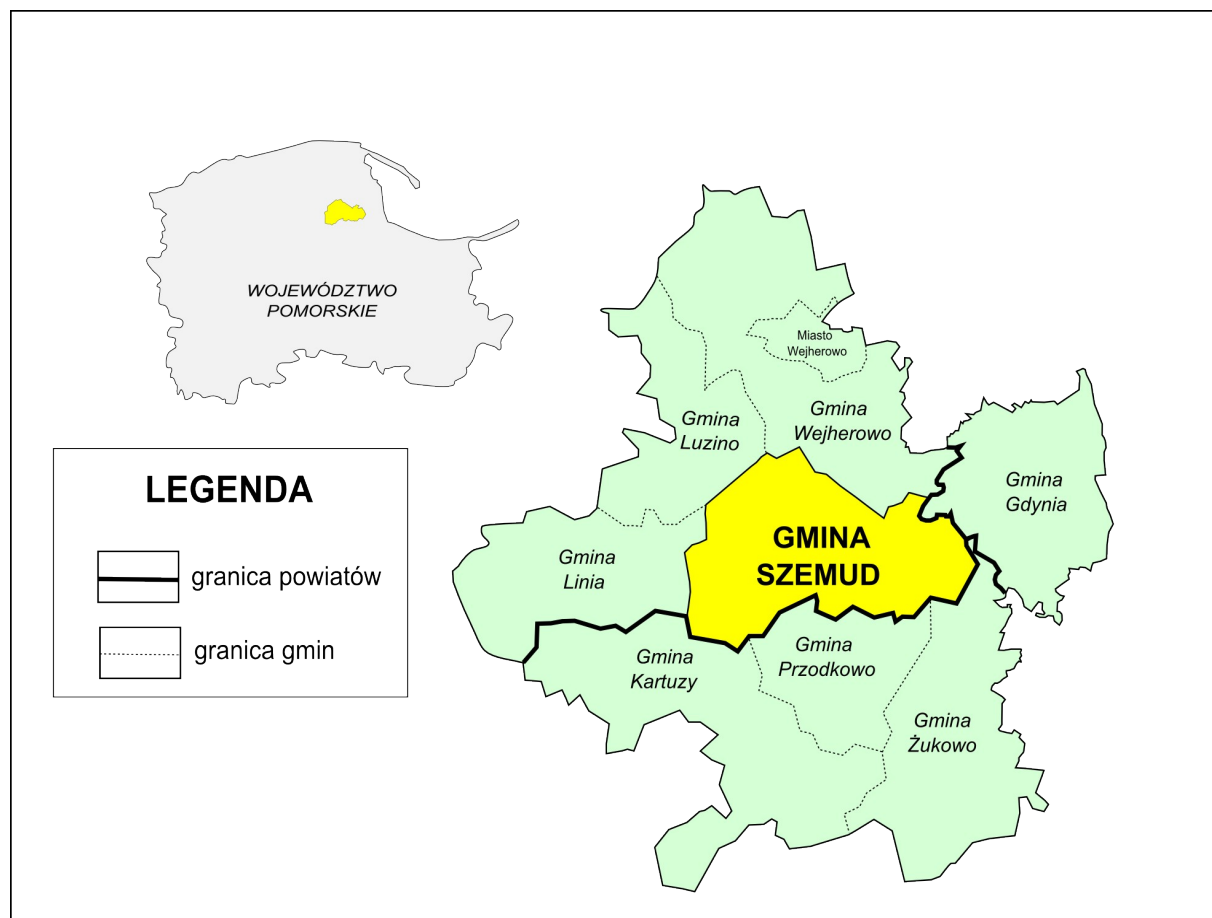
Administracyjnie w gminie wydzielono 22 sołectwa, w skład których wchodzi 23 wsie.

Tabela nr 1. Wykaz miejscowości.

Lp.	Nazwa wsi	Liczba mieszkańców stan na dzień 30.09.2011
1	Będargowo	423
2	Bojano	2 524
3	Częstkowo	610
4	Dobrzewino (w tym miejsc. Karczemki)	1057
5	Donimierz	747
6	Głazica	189
7	Grabowiec	198
8	Jeleńska Huta	315
9	Kamień	600
10	Kieleńska Huta	271
11	Kielno	1221
12	Koleczkowo	1352
13	Kowalewo	144
14	Leśno	261
15	Łebieńska Huta	447
16	Łebno	1045
17	Przetoczyno	524
18	Rębiska	332
19	Szemud	1835
20	Szemudzka Huta	215
21	Warzno	341
22	Zęblewo	323

Źródło: Dane UG Szemud.

Mapa nr 1. Gmina Szemud i gminy ościenne

Źródło: opracowanie własne.

2.2. Struktura wykorzystania gruntów.

Tabela nr 2. Powierzchnia gminy.

Lp.	Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogółem w ha	% powierzchni województwa pomorskiego
1	2	3	4
1	Polska	31267967	-
2	pomorskie województwo	1831034	100,00
3	Kartuzy – gmina m.-w.	20645	1,13
4	Kartuzy – obszar wiejski	19965	1,09
5	Przodkowo – gmina w.	8518	0,47
6	Żukowo – gmina m.-w.	16404	0,90
7	Żukowo – obszar wiejski	15931	0,87
8	Linia – gmina w.	11981	0,65
9	Luzino – gmina w.	11147	0,61
10	Wejherowo – gmina w.	19425	1,06
11	Szemud	17691	0,97

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Według danych GUS (aktualizacja 19.04.2011 r.) powierzchnia gminy Szemud wynosi 17691 ha, co stanowi 0,97% powierzchni województwa pomorskiego.

Struktura wykorzystania gruntów przedstawia się następująco:

Tabela nr 3. Struktura wykorzystania gruntów.

Lp.	Oznaczenie użytku	Opis	Powierzchnia użytku w ha	% w powierzchni ogółem
1	2	3	4	5
1	R	grunty orne	8459	48,09
2	Ł	łąki	1013	5,76
3	Ps	pastwiska	1606	9,13
4	Ls	lasy	3963	22,53
5	Lz	grunty zakrzewione	133	0,76
6	N	nieużytki	448	2,55
7	dr	drogi	511	2,90
8	B	grunty zabudowane	599	3,41
9	Bp	tereny zurbanizowane niezabudowane	321	1,83
10		pozostałe	535	3,04
	Razem gmina		17588	100,00

Źródło: Urząd Gminy z 08.03.2012 r., obliczenia własne.

Największą powierzchnię gruntów zajmują użytki rolne (11078 ha), co stanowi 62,99% powierzchni gminy.

W dyspozycji gminy, jako mienie komunalne, znajduje się 429,9 ha gruntów, tj. 2,44% gruntów gminy ogółem.

Składają się na nie:

- użytki rolne	61,4 ha
- grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzaczone	50,3 ha
- grunty zabudowane i zurbanizowane	311,8 ha
w tym:	
- drogi	292,1 ha
- tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	1,2 ha
- zurbanizowane tereny niezabudowane	0,7 ha
- tereny mieszkalne	0,4 ha
- nieużytki	6,6 ha

Jak wynika z powyższych danych, zasób gruntów gminy, w tym „wolnych” do ewentualnego wykorzystania, jest ograniczony.

2.3. Charakterystyka zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Klimat gminy wynikający ze ścierania się klimatu morskiego i kontynentalnego powoduje dużą zmienność pogody, dłuższe zimy i krótszy okres wegetacji roślin.

Krajobraz urozmaicony jest przez duże zróżnicowanie wysokości, wzgórza morenowe, doliny rzeczne, bogatą sieć rzek, jezior, oczek wodnych i cieków, mozaikę pól, lasów i łąk, co tworzy klimat ciszy i spokoju.

Gmina leży na obszarze zlewni 5 rzek, co jest szczególnym wyzwaniem dla ochrony środowiska.

Do największych i najatrakcyjniejszych rzek należą: Gościcina, Dębica, Zagórska Struga oraz Kacza. Ważniejsze jeziora to: Kamień, Wysoka, Otałzyno, Marchowo, Czarne, Kielno, Orzechowo i Tuchomskie.

Na szczególną uwagę zasługuje rezerwat przyrody Pełcznica, włączony do sieci Natura 2000 oraz rezerwat mewy śmieszki we wsi Bojano. W rezerwacie Pełcznica występuje specyficzna roślinność wodna i torfowa (5 gatunków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi, 24 gatunki zagrożone wyginięciem).

Północno-wschodnia część gminy leży na obszarze Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Teren całej gminy jest bogaty w osobliwości flory i fauny.

Na ogólną powierzchnię gminy wynoszącą 17691 ha, obszary prawnie chronione zajmują powierzchnię 2007,3 ha, tj. 11,3% powierzchni gminy, (województwo pomorskie 33%).

Na terenie gminy ustanowiono 10 pomników przyrody, w tym brak wprowadzonych uchwałą rady gminy.

Mieszkańcy gminy kultywują tradycje i zwyczaje kaszubskie. Młodzież uczy się tego języka w każdej szkole w gminie. W miejscowościach gminy odbywają się liczne spotkania kulturalne, występy, festiwale, np. Pomorski Festiwal Pieśni Wielkopostnej w Kielnie.

Od 1973 r. zespół regionalny „Koleczkowanie” z Koleczkowa popularyzuje pieśni i muzykę regionu kaszubskiego nie tylko w kraju, ale także za granicą.

W Gminnej Izbie Regionalnej im. Remusa w Łebnie zgromadzono około 1000 eksponatów będących świadectwem kultury materialnej Kaszubów.

W czasie uroczystości regionalnych nosi się stroje kaszubskie, a haft kaszubski znany jest nie tylko na Kaszubach.

Podtrzymywanie tożsamości kulturowej jest powszechnie akceptowane i bardzo silnie wpisane w poczucie własnej odrębności. Praktycznie nie ma wsi, w której nie znajdują się dowody historyczne i przyrodnicze umacniające tożsamość Kaszubów i dumę ze swojego pochodzenia.

Tabela nr 4. Bogactwo kulturowe i przyrodnicze w gminie Szemud.

Lp.	Gmina Szemud	Będargowo	Bojano	Częstkowo	Dobrzewino	Domnierz	Głazica	Grabowiec	Jeleńska Huta	Kamień	Kieleńska Huta	Kielno
1	BUDOWNICTWO SAKRALNE (ilość):											
1.1	kościół	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1*
1.3	kapliczki, figury przyrodne	2	2	2	2	3	1	-	1	1	1	5
1.4	krzyże	7	4	6	2	4	2	2	4	1	2	4
1.5	inne	-	-	-	-	-	-	1 ^k	-	-	-	-
2	BUDOWNICTWO OBRONNE (ilość):											
2.2	waly/grodziska	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	BUDOWNICTWO MIESZKALNE (ilość):											
3.1	pałace	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
3.2	dwory	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
3.4	wiejski dom mieszkalny (drewniany, szkieletowy, murowany)	6	1	4	2	4	-	1	1	6	-	22
3.5	czworaki	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
4	BUDOWNICTWO PRZEMYSŁOWE I GOSPODARCZE (ilość):											
4.3	tartaki	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.6	remizy strażackie	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1
4.7	kuźnie	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
4.10	stajnie	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.11	obory	3	-	10	2	4	2	-	2	8	-	9
4.12	stodoły	3	-	-	-	-	-	-	-	15	-	3
4.13	inne obiekty gospodarcze	4ś	-	1ś	-	-	-	-	-	-	1ś	-
5	HISTORYCZNE BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (ilość):											
5.2	szkoła	1	-	1	1	1	1	-	1	1	1	1
5.3	karczma, zajazd, hotel	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
5.5	leśniczówki, gajówki	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
6	CMENTARZE:											
6.1	cmentarze (ile/jakie)	-	2/B;R	-	1/A	-	-	-	-	-	-	1
6.2	miejsca pamięci (ile/jakie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	RĘKODZIEŁO:											
7.1	rzeźba	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
8	ODPUSTY (liczba w ciągu roku/w miesiącach)	-	1/VI	-	-	-	-	-	-	-	-	2/IV; VII
9	BOGACTWO PRZYRODNICZE:											
9.1	park krajobrazowy	-	-	-	-	-	-	PK ₉	-	-	-	-
9.4	pomniki przyrody	-	-	-	-	-	-	-	-	1/g	-	-
9.5	łasy (pow. w ha)	m-140	m-136	m-231	m-63	m-240	m-32	m-29	m-942	m-71	m-74	m-186
9.6	łęgi (pow. w ha)	-	-	-	-	-	-	-	5,00	10,00	4,00	-
9.7	mokradła (obszar w ha)	20,00	4,00	-	20,00	26,00	1,00	-	-	3,00	-	4,00
9.8	źródła naturalne (ilość)	1	2	1	-	1	-	-	1	-	3	-
9.9	stawy naturalne (ilość x pow. w ha)	1x 1,00	1x 1,15	8x 0,03	5x 0,15	-	-	3x 0,04	-	31x 0,02	8x 0,08	3x 0,06
9.10	jeziora (ilość)	-	-	-	-	1	-	-	2	4	-	3
9.12	potoki (ilość)	1	2	-	2	2	-	1	-	-	-	-
9.14	młynówki (ilość)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
9.15	studnie kopane (ilość/czynne)	15/15	20/20	53/20	20/20	20/20	9/5	15/15	21/13	32/20	18/13	28/20

* - obiekty wpisane do rejestru zabytków

1^k - klasztor

A - cmentarz ewangelicki

B - cmentarz katolicki

g - głaz narzutowy

m - lasy mieszane

PK₉ - Trójmiejski Park Krajobrazowy

R - cmentarz radziecki

ś - świronki

Lp.	Gmina Szemud	Koleczkowo	Kowalewo	Leśno	Lebno	Lekieńska Huta	Przetoczyno	Rębiska	Szemud	Szemudzka Huta	Warzno	Zęblewo
1	BUDOWNICTWO SAKRALNE (ilość):											
1.1	kościół	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
1.3	kapliczki, figury przydrożne	2	2	1	2	3	1	3	4	1	1	1
1.4	krzyże	4	-	4	10	5	3	1	2	2	2	6
3	BUDOWNICTWO MIESZKALNE (ilość):											
3.2	dwory	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
3.4	miejski dom mieszkalny (drewniany, szkieletowy, murowany)	8	1	2	13	6	11	-	4	-	3	6
4	BUDOWNICTWO PRZEMYSŁOWE I GOSPODARCZE (ilość):											
4.4	młyny, wiatraki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4.6	remizy strażackie	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
4.7	kuźnie	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
4.10	stajnie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
4.11	obory	3	1	5	6	6	16	-	4	-	1	6
4.12	stodoły	-	-	2	3	2	2	-	1	1	1	6
4.13	inne obiekty gospodarcze	1ś	-	-	-	-	2ś	-	-	-	-	-
5	HISTORYCZNE BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (ilość):											
5.2	szkoła	-	-	1	1	-	-	2	-	-	1	-
5.3	karczma, zajazd, hotel	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
6	CMENTARZE:											
6.1	cmentarze (ile/jakie)	-	-	-	1/B	-	-	-	1/B	-	-	-
6.2	miejsca pamięci (ile/jakie)	1/P ₁	-	-	-	-	-	-	1/P ₂	-	1/O	-
6.3	kurhany/kopce	-	-	-	-	-	1k	-	-	-	-	-
7	RĘKODZIEŁO:											
7.1	rzeźba	2	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
8	ODPUSTY (liczba w ciągu roku/w miesiącach)	-	-	-	-	-	-	-	2/XII	-	-	-
9	BOGACTWO PRZYRODNICZE:											
9.4	pomniki przyrody	-	-	1/L	-	-	2/D;g	-	1/B _k	-	-	-
9.5	lasy (pow. w ha)	-	m-37	m-40	m-182	m-34	m-739	m-12	m-238	m-19	m-24	m-146
9.6	łęgi (pow. w ha)	-	-	-	-	-	2,00	-	-	-	-	10,00
9.7	mokradła (obszar w ha)	-	-	-	-	-	-	-	10,00	-	3,00	30,00
9.8	źródła naturalne (ilość)	-	-	1	-	4	-	-	6	-	-	4
9.9	stawy naturalne (ilość x pow. w ha)	2x 0,10	2x 0,04	31x 0,10	3x 0,20	6x 0,15	3x 0,02	15x 0,30	4x 0,30	1x 0,03	-	-
9.10	jeziora (ilość)	1	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-
9.12	potoki (ilość)	1	-	-	2	-	-	-	1	-	2	3
9.15	studnie kopane (ilość/czynne)	20/20	21/19	15/6	18/18	20/20	24/18	5/0	6/6	10/6	9/0	9/9
10	ZABYTKOWA ZIELEŃ:											
10.1	parki dworskie i przydomowe (ilość x pow. w ha)	-	-	-	1x1,00	-	-	-	-	-	-	-
10.2	sady tradycyjne (ilość x pow. w ha)	1x0,3	-	4x0,20	-	-	-	1x1	-	-	-	-

B – cmentarz katolicki
B_k – buk
D – dąb
g – głąz narzutowy
k – kurhan
L – lipa
m – lasy mieszane
O – obelisk ofiar II wojny światowej
P₁ – pomnik partyzantów koleczkowskich
P₂ – pomnik ofiar Piaśnicy
ś – świronki

Źródło: Bogactwo kulturowe i przyrodnicze wsi pomorskiej, Gdańsk 2007.

2.4. Charakterystyka demograficzna.

Zmiany w liczbie ludności według stałego zameldowania w gminie Szemud w latach 2006-2010 na tle porównywanych gmin przedstawiają się następująco.

Tabela nr 5. Ludność według miejsca zameldowania na dzień 31 grudnia danego roku.

Lp.	Jednostka terytorialna	Ludność według miejsca zameldowania na dzień 31.12.					Zmiany 2010-2006	Dynamika 2006=100
		2006	2007	2008	2009	2010		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Polska	38125479	38115641	38135876	38167329	38200037	74558	100,2
2	pomorskie województwo	2199979	2207130	2216302	2226771	2236991	37012	101,7
3	Kartuzy – gmina m.-w.	31162	31322	31546	31788	32022	860	102,8
4	Kartuzy – obszar wiejski	15998	16330	16670	16955	17218	1220	107,6
5	Przodkowo – gmina w.	6959	7123	7234	7373	7594	635	109,1
6	Żukowo – gmina m.-w.	25688	26771	27648	28532	29462	3774	114,7
7	Żukowo – obszar wiejski	19399	20389	21196	22066	22958	3559	118,3
8	Linia – gmina w.	5836	5861	5900	5934	5981	145	102,5
9	Luzino – gmina w.	13000	13320	13608	13886	14117	1117	108,6
10	Wejherowo – gmina w.	19049	19806	20293	20905	21609	2560	113,4
11	Szemud	12934	13376	13854	14351	14730	1796	113,9

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W roku 2010 w porównaniu do roku 2006 przybyło w gminie 1796 osób, a dynamika wzrostu wyniosła 113,9 i była najwyższa wśród porównywanych gmin.

Udział ludności według grup ekonomicznych w latach 2006-2010 przedstawia się w poniższych tabelach.

Tabela nr 6. Udział ludności w % ogółem w wieku przedprodukcyjnym.

Lp.	Jednostka terytorialna	udział ludności w % w wieku przedprodukcyjnym					Zmiany w % 2010-2006
		2006	2007	2008	2009	2010	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	20,1	19,6	19,3	18,9	18,7	-1,4
2	pomorskie województwo	21,3	20,9	20,6	20,3	20,1	-1,2
3	Kartuzy – gmina m.-w.	25,3	24,7	24,3	23,9	23,8	-1,5
4	Kartuzy – obszar wiejski	28,9	28,2	28,0	27,1	26,9	-2,0
5	Przodkowo – gmina w.	29,0	28,3	27,8	27,5	27,5	-1,5
6	Żukowo – gmina m.-w.	27,4	26,8	26,2	25,6	25,1	-2,3
7	Żukowo – obszar wiejski	27,7	27,1	26,4	26,0	25,5	-2,2
8	Linia – gmina w.	31,3	30,5	29,5	28,9	28,2	-3,1
9	Luzino – gmina w.	31,2	30,3	29,8	29,2	28,6	-1,7
10	Wejherowo – gmina w.	29,5	28,9	28,0	27,4	27,1	-2,4
11	Szemud	29,8	29,3	28,5	27,8	27,2	-2,6

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Tabela nr 7. Udział ludności w % ogółem w wieku produkcyjnym.

Lp.	Jednostka terytorialna	udział ludności w % w wieku produkcyjnym					Zmiany w % 2010-2006
		2006	2007	2008	2009	2010	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	64,2	64,4	64,5	64,5	64,4	+0,2
2	pomorskie województwo	64,5	64,6	64,6	64,5	64,4	-0,1

3	Kartuzy – gmina m.-w.	62,0	62,3	62,6	62,8	62,7	+0,7
4	Kartuzy – obszar wiejski	60,2	60,9	61,2	62,0	62,3	+2,1
5	Przodkowo – gmina w.	60,1	60,7	61,2	61,6	61,9	+1,8
6	Żukowo – gmina m.-w.	62,7	63,1	63,7	64,1	64,4	+1,3
7	Żukowo – obszar wiejski	62,3	62,7	63,3	63,6	64,0	+1,7
8	Linia – gmina w.	58,3	58,9	59,7	60,2	60,8	+2,5
9	Luzino – gmina w.	60,2	61,0	61,4	61,8	62,3	+2,1
10	Wejherowo – gmina w.	61,9	62,4	62,9	63,3	63,5	+1,6
11	Szemud	60,4	60,9	61,6	62,3	62,8	+1,9

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Tabela nr 8. Udział ludności w % ogółem w wieku poprodukcyjnym.

Lp.	Jednostka terytorialna	udział ludności w % w wieku poprodukcyjnym					Zmiany w % 2010-2006
		2006	2007	2008	2009	2010	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	15,7	16,0	16,2	16,5	16,9	+1,2
2	pomorskie województwo	14,2	14,5	14,8	15,1	15,5	+1,3
3	Kartuzy – gmina m.-w.	12,7	13,0	13,2	13,3	13,5	+0,8
4	Kartuzy – obszar wiejski	10,9	10,9	10,9	10,8	10,8	-0,1
5	Przodkowo – gmina w.	11,0	11,0	11,0	10,8	10,7	-0,3
6	Żukowo – gmina m.-w.	9,9	10,0	10,2	10,3	10,5	+0,6
7	Żukowo – obszar wiejski	10,0	10,2	10,3	10,4	10,5	+0,5
8	Linia – gmina w.	10,4	10,6	10,8	10,8	11,0	+0,6
9	Luzino – gmina w.	8,6	8,8	8,8	9,0	9,2	+0,6
10	Wejherowo – gmina w.	8,6	8,8	9,0	9,3	9,4	+0,8
11	Szemud	9,8	9,8	9,9	10,0	10,0	+0,2

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Procentowy udział ludności według ekonomicznych grup wiekowych jest znacząco zróżnicowany w poszczególnych grupach ekonomicznych, w podanych jednostkach terytorialnych.

- **Ludność w wieku przedprodukcyjnym.**

We wszystkich jednostkach terytorialnych w 2010 r., w porównaniu do 2006 r., nastąpił spadek procentowy o 1,4% w kraju, 1,2% w województwie pomorskim i o 2,6% w gminie Szemud.

Tendencja malejąca od roku 2006 jest stała we wszystkich jednostkach terytorialnych, natomiast wskaźnik procentowy w grupie ludności ogółem we wszystkich gminach województwa pomorskiego jest znacznie wyższy od średniej dla kraju, który w roku 2010 wynosił 18,7%, dla województwa pomorskiego w roku 2010 wynosił 20,1%, dla gminy Szemud w roku 2010 wynosił 27,2%.

- **Ludność w wieku produkcyjnym.**

Na przestrzeni lat 2006-2010 odnotowano wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym zarówno średnio dla Polski (o 0,2%), jak we wszystkich porównywanych gminach z wyjątkiem województwa pomorskiego, gdzie w roku 2010 odnotowano spadek o 0,1%.

W porównaniu do średniej dla kraju, jak i województwa pomorskiego, procent ludności w wieku produkcyjnym w porównywanych gminach jest niższy (z wyjątkiem gminy Żukowo),

choć wskazuje tendencję wzrostową. W gminie Szemud udział ludności w wieku produkcyjnym wzrósł z 60,4% w roku 2006 do 62,8% w roku 2010, tj. o 1,9%.

- **Ludność w wieku poprodukcyjnym.**

Wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym zanotowano w 9 jednostkach terytorialnych, w tym w kraju i województwie pomorskim, spadek odnotowano w dwóch gminach. We wszystkich porównywanych gminach województwa pomorskiego udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest znacząco niższy od średniej dla kraju (16,9) i województwa (15,5), a w gminie Szemud w roku 2010 wynosił 10,0% i był niższy od średniej dla kraju o 6,9% i średniej dla województwa o 5,5%, a tendencja wzrostu jest stosunkowo niska.

Podsumowując, ludność gminy Szemud jest młodsza niż w kraju i w województwie pomorskim, procentowy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym ma tendencję spadkową, rośnie procentowy udział ludności w wieku produkcyjnym i nieznacznie rośnie procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

W 2010 r. ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 27,2% (kraj – 18,7%, województwo pomorskie – 20,1%), w wieku produkcyjnym 62,8% (kraj i województwo pomorskie – 64,4%), w wieku poprodukcyjnym 10,0% (kraj – 16,9%, województwo pomorskie – 15,5%).

Udział ludności według płci w roku 2010 w gminie Szemud w porównaniu do kraju i województwa pomorskiego przedstawiał się następująco.

Tabela nr 9. Udział ludności według płci i ekonomicznych grup wiekowych w roku 2010.

Grupa wiekowa	gmina Szemud %		woj. pomorskie %		Polska %	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
wiek przedprodukcyjny	51,6	48,4	51,4	48,6	51,3	48,7
wiek produkcyjny	53,3	46,7	52,0	48,0	52,1	47,9
wiek poprodukcyjny	36,1	63,9	30,6	69,4	30,3	69,7

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Z przedstawionych danych wynika, że w gminie Szemud w porównaniu do województwa pomorskiego i kraju występuje procentowo więcej mężczyzn w każdej grupie wiekowej, największa różnica dotyczy mężczyzn w wieku poprodukcyjnym (więcej o 5,5% niż w województwie pomorskim i o 5,8% niż w kraju).

Na uwagę zasługuje fakt, że we wszystkich jednostkach administracyjnych, w grupie poprodukcyjnej jest znacznie więcej kobiet niż mężczyzn, w grupie przedprodukcyjnej i produkcyjnej przeważają mężczyźni, choć z mniejszą różnicą (od 2,6% do 6,6%).

Tabela nr 10. Ludność przypadająca na 1 km², liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Lp.	Jednostka terytorialna	Ludność na 1 km ²			Zmiany 2010-2006	Kobiety na 100 mężczyzn		
		2006	2008	2010		2006	2008	2010
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Polska	122	122	122	0	107	107	107
2	pomorskie województwo	120	121	122	2	106	106	106
3	Kartuzy – gmina m.-w.	152	154	156	4	103	103	104

4	Kartuzy – obszar wiejski	80	84	86	6	98	98	98
5	Przodkowo – gmina w.	82	85	90	8	99	100	98
6	Żukowo – gmina m.-w.	157	170	181	24	101	101	101
7	Żukowo – obszar wiejski	122	134	145	23	100	100	100
8	Linia – gmina w.	48	49	50	2	99	100	100
9	Luzino – gmina w.	117	122	127	10	98	99	99
10	Wejherowo – gmina w.	98	105	111	13	98	99	99
11	Szemud	73	78	83	10	96	96	96

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Pod względem liczby ludności w przeliczeniu na 1 km² powierzchni, gmina Szemud jest najmniej zaludniona, z liczbą 83 osoby na 1 km², po gminie Linia, gdzie zaludnienie jest jeszcze niższe (50 osób na 1 km²).

W latach 2006-2010 wzrost liczby osób w przeliczeniu na 1 km² wzrósł w województwie pomorskim o 2 osoby, w kraju pozostał bez zmian, w pozostałych porównywanych gminach wzrost ten wynosił od 2 do 24 osób, natomiast w gminie Szemud wyniósł 10 osób.

Pod względem liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn, przewaga kobiet o 7 notowana jest w kraju, o 6 w województwie pomorskim, w czterech analizowanych gminach liczba kobiet w porównaniu do mężczyzn jest niższa. W gminie Szemud na 100 mężczyzn przypada 96 kobiet – najmniej wśród zanalizowanych gmin. Mimo to w roku 2010, w wieku poprodukcyjnym, liczba kobiet przekraczała liczbę mężczyzn o 77,3%.

Wskaźniki obciążenia demograficznego dla porównywanych jednostek terytorialnych w latach 2009 – 2010 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 11. Wskaźniki obciążenia demograficznego.

Lp.	Jednostka terytorialna	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym		Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	55,0	55,2	87,3	90,3	25,6	26,2
2	pomorskie województwo	54,9	55,3	74,6	77,1	23,5	24,1
3	Kartuzy – gmina m.-w.	59,2	59,5	55,8	56,8	21,2	21,6
4	Kartuzy – obszar wiejski	61,2	60,6	40,0	40,3	17,5	17,4
5	Przodkowo – gmina w.	62,2	61,7	39,4	38,9	17,6	17,3
6	Żukowo – gmina m.-w.	56,1	55,3	40,1	41,7	16,1	16,3
7	Żukowo – obszar wiejski	57,2	56,2	39,9	41,3	16,3	16,4
8	Linia – gmina w.	66,1	64,4	37,5	39,1	18,0	18,1
9	Luzino – gmina w.	61,8	60,5	30,8	32,1	14,6	14,7
10	Wejherowo – gmina w.	58,0	57,4	34,1	34,7	14,7	14,8
11	Szemud	60,6	59,3	35,9	36,8	16,0	16,0

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych.

W gminie Szemud na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 60,6 i 59,3 osób w wieku nieprodukcyjnym oraz 16,0 osób w wieku poprodukcyjnym.

W kraju i województwie ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 90,3 i 77,1, w gminie Szemud 36,8.

Tabela nr 12. Inne ważne dane demograficzne.

Lp.	Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7
1	Urodzenia żywe	173	197	223	242	239
2	Zgony ogółem	79	83	82	83	92
3	Przyrost naturalny	94	114	141	159	147
4	Zameldowania w ruchu wewnętrznym	421	523	479	462	378
5	Zameldowania z zagranicy	1	2	2	5	3
6	Wymeldowania w ruchu wewnętrznym	155	194	142	117	148
7	Wymeldowania za granicę	7	3	2	12	1
8	Saldo migracji wewnętrznych	266	329	337	345	230
9	Saldo migracji zagranicznych	-6	-1	0	-7	2
10	Zawarte małżeństwa	87	89	113	80	99
11	Przyrost naturalny na 1000 ludności	7,4	8,7	10,4	11,3	10,1

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych.

Wraz ze wzrostem ludności w gminie, wzrasta liczba urodzeń i przyrost naturalny.

Saldo migracji wewnętrznych jest dodatnie, wzrastające do roku 2009, w roku 2010 niższe niż w roku 2006.

Najwięcej małżeństw zawarto w roku 2008, przyrost naturalny po wzroście w latach 2006-2009, w roku 2010 zmniejszył się.

3. DIAGNOZA ISTNIEJĄCEGO POTENCJAŁU W STRATEGICZNYCH OBSZARACH ROZWOJU GMINY.

3.1. Infrastruktura techniczna.

3.1.1. Infrastruktura ochrony środowiska (woda, kanalizacja, oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami).

Jednym z czynników infrastruktury technicznej, który w znacznym stopniu decyduje o atrakcyjności i konkurencyjności jednostek terytorialnych jest stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy.

W tabeli poniżej przedstawia się wielkości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w porównywanych jednostkach terytorialnych w latach 2006, 2008 i 2010.

- **Zaopatrzenie w wodę.**

Tabela nr 13. Wielkość sieci (w km) wodociągowej rozdzielczej na 100 km².

Lp.	Jednostka terytorialna	2006	2008	2010	Zmiany	Dynamika
					+ / -	
1	2	3	4	5	6	7
1	Polska	80,40	84,00	87,30	6,90	108,58
2	pomorskie województwo	69,00	73,10	77,40	8,40	112,17
3	Kartuzy – gmina m.-w.	119,30	125,30	132,60	13,30	111,15
4	Kartuzy – obszar wiejski	99,80	105,80	113,20	13,40	113,43
5	Przodkowo – gmina w.	161,70	164,20	168,50	6,80	104,21
6	Żukowo – gmina m.-w.	187,40	204,80	222,80	35,40	118,89
7	Żukowo – obszar wiejski	185,00	201,90	218,20	33,20	117,95
8	Linia – gmina w.	98,00	105,00	105,20	7,20	107,35
9	Luzino – gmina w.	114,10	120,50	124,40	10,30	109,03
10	Wejherowo – gmina w.	74,20	120,30	139,10	64,90	187,47
11	Szemud	145,30	152,60	164,90	19,60	113,49

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Zaopatrzenie w wodę odbywa się w większości z systemów zbiorowego zaopatrzenia (liczba przyłączy wynosi 3652). Na przestrzeni lat 2006-2010 wielkość sieci wodociągowej w Gminie Szemud zwiększyła się o 19,6 km na 100 km², a dynamika tych zmian wynosi 113,49. W porównaniu do innych gmin, wielkość sieci kanalizacyjnej rozdzielczej na 100 km² w Gminie Szemud jest wysoka (164,9 km) – wyższy wskaźnik odnotowują jedynie gminy Przodkowo (168,5 km) i Żukowo (222,8 km). Dynamika wzrostu długości sieci kanalizacyjnej na 100 km², która wynosi 113,49 i jest wyższa niż w kraju, województwie i czterech (z sześciu) z porównywanych gmin.

Brak zaopatrzenia w wodę ze zbiorczego wodociągu dotyczy jeszcze pojedynczych osad, gdzie budowa wodociągu jest ekonomicznie nieuzasadniona.

Ze studni indywidualnych korzystają mieszkańcy z pojedynczych, rozproszonych siedlisk oddalonych od zwartej zabudowy.

Stan techniczny istniejącej sieci wodociągowej wymaga częściowej modernizacji i uzupełnienia. Często, szczególnie latem, brakuje wody, z powodu problemów z ciśnieniem.

- **Kanalizacja.**

Tabela nr 14. Wielkość sieci kanalizacyjnej rozdzielczej na 100 km².

Lp.	Jednostka terytorialna	2006	2008	2010	Zmiany	Dynamika 2006=100
					+ / -	
1	2	3	4	5	6	7
1	Polska	27,10	30,30	34,40	7,30	126,94
2	pomorskie województwo	32,50	36,90	42,50	10,00	130,77
3	Kartuzy – gmina m.-w.	47,00	49,30	49,80	2,80	105,96
4	Kartuzy – obszar wiejski	31,00	33,10	33,40	2,40	107,74
5	Przodkowo – gmina w.	36,50	39,70	75,40	38,90	206,58
6	Żukowo – gmina m.-w.	42,10	46,30	48,30	6,20	114,73
7	Żukowo – obszar wiejski	25,50	29,70	31,20	5,70	122,35
8	Linia – gmina w.	15,00	198,60	15,10	0,10	100,67
9	Luzino – gmina w.	23,30	23,40	23,50	0,20	100,86
10	Wejherowo – gmina w.	0,70	14,80	34,70	34,00	4957,14
11	Szemud	8,00	14,90	15,30	7,30	191,25

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Na przestrzeni lat 2006-2010 wielkość sieci kanalizacyjnej w Gminie Szemud zwiększyła się o 7,3 km na 100 km², a dynamika tych zmian wynosi 191,25. Obecnie na terenie Gminy istnieje 1905 przyłączy kanalizacyjnych. Pomimo znaczącej dynamiki wzrostu długości sieci kanalizacyjnej na 100 m², wielkość ta wynosząca 15,30 należy do jednych z najniższych w porównaniu do sąsiednich gmin oraz jest dwukrotnie niższa niż średnia w kraju (34,40) i prawie trzykrotnie niższa niż średnia w województwie (42,50).

- **Oczyszczalnie ścieków.**

Na terenie gminy od roku 2008 znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków o przepustowości 520 m³/dobę. Do roku 2007 była jedna oczyszczalnia o przepustowości 220 m³/dobę.

Oczyszczalnia komunalna, którą wybudowano w 2008 r. w Szemudzie ma przepustowość 300 m³/dobę i jest oczyszczalnią biologiczną, nie jest jeszcze w pełni wykorzystana.

Tabela nr 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków.

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystająca z oczyszczalni ścieków			% osób korzystających z oczyszczalni ścieków		
		2006	2008	2010	2006	2008	2010
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	23398286	24056216	24921590	61,4	63,1	65,2
2	pomorskie województwo	1736803	1791125	1803465	78,9	80,8	80,6
3	Kartuzy – gmina m.-w.	21399	21700	21820	68,7	68,8	68,1
4	Kartuzy – obszar wiejski	6136	6748	6920	38,4	40,5	40,2
5	Przodkowo – gmina w.	2532	2559	3570	36,4	35,4	47,0
6	Żukowo – gmina m.-w.	7050	7150	7450	27,4	25,9	25,3
7	Żukowo – obszar wiejski	850	900	1000	4,38	4,2	4,4
8	Linia – gmina w.	1510	1580	1580	25,9	26,8	26,4
9	Luzino – gmina w.	3050	4401	4435	23,5	32,3	31,4
10	Wejherowo – gmina w.	b.d.	b.d.	6757	b.d.	b.d.	31,2
11	Szemud	1000	1846	2174	7,7	13,3	14,8

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków pomimo dwukrotnego wzrostu z 7,7 do 14,8 w latach 2006-2010 należy do jednych z najniższych z porównywalnych gmin i znacząco odbiega od średniej dla kraju (65,2) i województwa (80,6).

- **Gospodarka odpadami.**

Gospodarkę odpadami reguluje Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Szemud przyjęty uchwałą Rady Gminy Szemud nr XXXIX/346/2009 z dnia 15.09.2009r.

Gmina Szemud nie posiada własnego wysypiska śmieci. Na mocy porozumienia międzygminnego zadanie własne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi przejęła od Gminy Szemud Gmina Gdynia, która wspólnie z innym gminami powołała Spółkę "EKO DOLINA" Sp. z o.o. Spółka prowadzi nowoczesny zakład zagospodarowania odpadów w Łężycach, do którego wywóz odpadów z terenu Gminy Szemud realizują przedsiębiorstwa wywozowe posiadające aktualne zezwolenia. System odbioru odpadów nie zabezpiecza jednak potrzeb gminy w zakresie segregacji, pomimo wysokiej świadomości mieszkańców w tej kwestii.

Od 2010 roku na terenie gminy funkcjonuje Stacjonarny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych w Kielnie, do którego odpady pochodzące z gospodarstw domowych gminy przyjmowane są nieodpłatnie (punkt nie odbiera odpadów powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej lub rolniczej). Okazjonalnie organizowana jest na terenie gminy również objazdowa zbiórka odpadów niebezpiecznych.

Z uwagi na fakt, iż od 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 Nr 152, poz. 897), istnieje konieczność wprowadzenia nowego modelu gospodarki odpadami komunalnymi. Zgodnie z ustawą, gminy mają obowiązek przygotowania się do przejścia nowych zadań i wdrożenia przepisów do dnia 1 lipca 2013 r., dlatego też nowe zasady gospodarowania odpadami na terenie Gminy Szemud są obecnie w trakcie opracowania.

3.1.2. Zaopatrzenie w ciepło i gaz.

Na terenie gminy nie ma centralnych kotłowni ani kolektorów przesyłowych c.o.

Prywatne domy, mieszkania i zakłady pracy zaopatrywane są w ciepło przez systemy grzewcze olejowe, gazowe, piece kaflowe, a opałem jest olej, gaz, koks, węgiel, drewno.

Tylko cztery wsie mają podłączony gaz przewodowy. Pozostali mieszkańcy korzystają z gazu z butli.

3.1.3. Transport, drogi.

Transport na terenie gminy oraz z ościennymi miastami odbywa się przez przewoźników prywatnych i MZK Gdynia.

Sieć dróg w gminie jest wystarczająca, ale ich stan techniczny w większości wymaga modernizacji i napraw.

Infrastruktura drogowa, w tym budowa i naprawa chodników oraz oświetlenia wymaga dużego uzupełnienia.

W gminie odczuwa się brak parkingów oraz miejsc parkingowych.

Ze względu na niewystarczający potencjał gruntów publicznych, gmina prowadzi wykup gruntów w celu realizacji inwestycji drogowych.

Na ostateczną lokalizację oczekuje planowana przez gminę trasa numer 56.

3.1.4. Energetyka i teleinformatyka.

- **Energetyka.**

Zasilanie gminy w energię elektryczną jest niewystarczające, szczególnie w rejonie południowo-zachodnim. Istniejące linie przesyłowe, pochodzące z lat pięćdziesiątych są niewydolne, wymagają remontu i modernizacji. Skutkiem tego są częste braki w dostawie energii elektrycznej, również długotrwałe.

Ponieważ problem braku w dostawach energii dotyczy większego obszaru, na wniosek m.in. Gminy Szemud wpisano do Strategii Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 zadanie związane z budową nowych linii przesyłowych WN z kierunku Żarnowca przez Gminę Luzino, Linię i dalej w kierunku Kartuz.

- **Sieć teleinformatyczna.**

Gmina jest w pełni telefonizowana, dostępna jest także szeroka oferta telefonii bezprzewodowej.

Dostęp do Internetu jest możliwy za pośrednictwem Orange (dawniej TPSA) - Neotrada, DSL, jednak infrastruktura teleinformatyczna jest przestarzała i nie jest odpowiednio pojemna – stąd istnieją na terenie gminy ograniczenia w dostępie do Internetu oraz ograniczenia co do transferu danych.

Internet jest także dostępny za pośrednictwem sieci bezprzewodowych (Plus, T-Mobile, Orange, Play) oraz za pośrednictwem Netii, tj. dostawcy usług teleinformatycznych korzystającego z infrastruktury Orange (TP S.A.).

3.1.5. Tereny pod inwestycje, budownictwo mieszkaniowe, cmentarze.

Opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla 20 miejscowości umożliwiają realizację inwestycji na 1600 ha. Dotychczas wykorzystano około 30% tego obszaru. Potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami gospodarczymi mogą pozyskiwać tereny w obrocie prywatnym.

W gminie istnieje zbyt mały zasób gruntów o znaczących obszarowo powierzchniach przeznaczonych pod inwestycje o charakterze usługowo-produkcyjnym w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego.

3.2. Infrastruktura społeczna.

3.2.1. Obiekty komunalne.

Mieszkania komunalne.

Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, mimo corocznego wzrostu, nie zaspokaja potrzeb. Liczba mieszkań komunalnych w latach 2009-2011 wynosiła odpowiednio 49, 51 i 52 (w roku 2012 planuje się 65 mieszkań). Liczba oczekujących na mieszkanie – lokal socjalny wynosiła w latach 2009-2011 odpowiednio 22, 16, 8 osób i 13 w roku 2012. Gmina nie jest w stanie na bieżąco zaspakajać potrzeb mieszkańców w zakresie mieszkań socjalnych.

Liczba żłobków w gminie od roku 2011 (1 prywatny) nie pokrywa zapotrzebowania. Na miejsce oczekuje 10 dzieci.

Liczba przedszkoli w gminie wzrosła w roku 2011 z 3 do 5 i planuje się, że ich liczba w roku 2012 wyniesie 6. Liczba dzieci oczekujących na miejsce w przedszkolu corocznie wzrasta, mimo powstawania nowych placówek. Liczba ta wynosiła w latach 2009 – 194, 2010 – 217, 2011 – 201, 2012 – 470.

Na terenie gminy działają 3 zespoły opieki zdrowotnej i 1 gabinet stomatologiczny.

Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzi Gminne Centrum Kultury, Sportu i rekreacji z filiami w Łebnie i Kielnie oraz 5 bibliotek.

Obiekty oświatowe.

Zakładanie, prowadzenie przedszkoli (w tym specjalistycznych), szkół podstawowych i gimnazjów oraz zabezpieczenie bazy lokalowej i wyposażenie jej w niezbędny sprzęt oraz pomoce dydaktyczne, to jedno z ważniejszych zadań oświatowych gminy.

W roku szkolnym 2010/2011 gmina Szemud była organem prowadzącym dla 1 przedszkola publicznego, 8 szkół podstawowych i 3 gimnazjów.

Wymieniona baza oświatowa zajmowała 138825 m² powierzchni nieruchomości gruntowych, w tym 20506 m² stanowiły tereny zielone, 19440 m² tereny sportowe i 2500 m² place zabaw.

Powierzchnia nieruchomości gruntowych w poszczególnych bazach oświatowych zróżnicowana jest od 3860 m² (gimnazjum w Szemudzie) do 20100 m² (Zespół Szkół w Kielnie).

Terenów zielonych pozbawione są szkoły w Bojanie i Kielnie, w pozostałych obiektach tereny zielone zajmują od 700 do 5000 m².

Place zabaw występują przy sześciu obiektach, tereny sportowe przy 7 obiektach (brak w Łebieńskiej Hucie i dwóch obiektów w Szemudzie).

Sale gimnastyczne znajdują się przy obiektach szkolnych w Kielnie (niepełnowymiarowe pomieszczenie przeznaczone na salę gimnastyczną) i Łebnie, pozostałe obiekty nie są wyposażone w sale gimnastyczne.¹

Obiekty szkolne posiadają 106 sal lekcyjnych, 14 pracowni, w tym 12 pracowni komputerowych (w każdym obiekcie, w Kielnie i Szemudzie po dwie) oraz 2 pracownie językowe (w Kielnie i Bojanie).

Świetlice znajdują się w 7 obiektach szkolnych (brak w Częstkowie, Jeleńskiej Hucie i Łebieńskiej Hucie).

Na remonty obiektów oświatowych w roku 2010/2011 gmina przeznaczyła 125000 zł.

W „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie Szemud” z 28 października 2011 r. stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych uznano za dobry. W informacji tej nie dokonano oceny wyposażenia w komputery, sprzęt i pomoce dydaktyczne, zamieszczono natomiast zestawienie wyposażenia, które różni się w poszczególnych jednostkach, każda szkoła wyposażona jest w komputery do użytku uczniów – ogółem 218 sztuk.

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie Szemud, 28.10.2011 r.

¹ Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Szemud, rok szkolny 2010-2011

3.2.2. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.

Liczba i jakość infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy jest jeszcze niewystarczająca w stosunku do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, ale w ostatnich latach daje się zauważyć znaczący postęp inwestycyjny.

Ważniejsze obiekty sportowo-rekreacyjne wybudowane w latach 2005-2010:

1. Hala widowiskowo-sportowa w Szemudzie (2005)
2. Sala gimnastyczna w Karczemkach (sołectwo Dobrzewino) (2006-2008)
3. Sala gimnastyczna w Łebnie (2008-2010)
4. Boisko sportowe „Moje boisko Orlik 2012” (2009)

W latach 2011-2012 zrealizowano lub realizuje się następujące zadania inwestycyjne:

1. „Budowa placu treningowego wraz z częścią rekreacyjną dla druhow OSP i mieszkańców w Częstkowie” (etap I 136,8 tys. zł)
2. „Budowa wiejskiego placu zabaw w Bojanie” (37,9 tys. zł)
3. „Budowa budynku szatni wraz z zapleczem oraz bezodpływowego zbiornika na ścieki przy boisku sportowym w Koleczkowie – etap II” (138,9 tys. zł)
4. „Budowa placu zabaw w Przetoczynie” (55 tys. zł)
5. „Budowa wiaty amfiteatralnej do organizacji imprez wiejskich i oświetlenia we wsi Szemudzka Huta” (34,3 tys. zł)
6. „Budowa placu rekreacyjnego – Figle na wzgórzu wraz z boiskiem sportowym w Rębiskach – I etap 2011-2012” (239,5 tys. zł)
7. „Podniesienie atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej oraz zaspokojenie potrzeb społeczno-kulturalnych poprzez zagospodarowanie centrum wsi Łebno, jako miejsca spotkań lokalnej społeczności w celu ich aktywizacji i integracji” (255 tys. zł)
8. „Przystosowanie pomieszczenia klasowego w dawnym budynku szkolnym na cele świetlicy wiejskiej we wsi Gładzica” (60,5 tys. zł)
9. „Przystosowanie pomieszczenia klasowego w dawnym budynku szkolnym na cele świetlicy wiejskiej we wsi Kieleńska Huta” (61,7 tys. zł)

Wszystkie wymienione w punktach 1-9 inwestycje, realizowano przy znaczącym wsparciu środków finansowych z programów Unii Europejskiej.

Zadania planowane do realizacji na rok 2012 w ramach Funduszu Społecznego:

1. Budowa boiska sportowego w Bojanie – etap III (10 tys. zł)
2. Dopuszczenie placu zabaw przy SP w Częstkowie (4921 zł)
3. Zagospodarowanie terenu wokół boiska wiejskiego przy SP w Donimierzu (10 tys. zł)
4. Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej w Gładzicy na cele rekreacyjne (11953 zł)
5. Zagospodarowanie terenu wokół boiska sportowego w Koleczkowie (20 tys. zł)
6. Remont kuchni w świetlicy wiejskiej w Leśnie i remont altanek (10 tys. zł)
7. Budowa boiska sportowego w Leśnie (2 tys. zł)
8. Zagospodarowanie terenu pod boisko wiejskie (11 tys. zł) i doposażenie placu zabaw (7574 zł) przy SP w Lebieńskiej Hucie
9. Wykonanie parkingu w Szemudzie przy ul. Szkolnej (8 tys. zł)
10. Budowa zaplecza socjalnego przy boisku wiejskim w Szemudzie (16 tys. zł)
11. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Szemudzka Huta (12814 zł)

Wyposażenie w infrastrukturę sportową i rekreacyjną szkół gminnych opisano w punkcie 3.2.1.

Znajdujące się na terenie gminy liczne jeziora oraz ciek wodne mogą być wykorzystane do celów rekreacyjnych i turystycznych, jednakże ze względu na własność prywatną tych terenów, ich zainwestowanie i wykorzystanie zależy od inwestorów prywatnych.

3.2.3. Infrastruktura związana z bezpieczeństwem publicznym.

Bezpieczeństwo w gminie zapewniają: Komisariat Policji w Szemudzie (który obsługuje Gminę Szemud i Linia) i 6 Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym dwie (Szemud i Kielno) funkcjonujące w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

3.3. Działalność produkcyjna, usługowa, rynek pracy.

3.3.1. Podmioty gospodarcze.

W ostatnich latach obserwuje się w gminie Szemud znaczącą poprawę rozwoju przedsiębiorczości. Tendencja ta utrzymuje się, a dynamikę zmian przedstawia się poniżej w oparciu o dane statystyczne dla gminy, a także porównawczo dla kraju, województwa i gmin sąsiednich.

Tabela nr 16. Wskaźniki – podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tysięcy ludności w latach 2009-2010.

Lp.	Jednostka terytorialna	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności		Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności		Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tysięcy ludności	
		jednostki gospodarcze		jednostki gospodarcze		jednostki gospodarcze	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	981	1024	92	105	94	62
2	pomorskie województwo	1118	1161	113	123	74	75
3	Kartuzy – gmina m.-w.	961	995	103	106	59	66
4	Kartuzy – obszar wiejski	800	826	95	89	49	59
5	Przodkowo – gmina w.	767	831	67	111	45	42
6	Żukowo – gmina m.-w.	1001	1080	111	138	59	58
7	Żukowo – obszar wiejski	921	1013	111	134	53	50
8	Linia – gmina w.	524	530	53	44	43	36
9	Luzino – gmina w.	723	757	99	119	57	77
10	Wejherowo – gmina w.	840	911	115	139	65	68
11	Szemud	885	951	87	107	52	45

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych.

W przeliczeniu na 10 tysięcy ludności liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w gminie Szemud wzrosła z 885 w roku 2009 do 951 w roku 2010, tj. o 66 podmiotów, co jest wysokim wskaźnikiem wśród gmin wiejskich.

Według wskaźnika nowo zarejestrowanych jednostek gospodarczych w roku 2010, liczba ta dla gminy Szemud wynosi 107 i jest niższa niż w gminach wiejskich Wejherowo, Luzino i Przodkowo, ale wyższa od średniej dla kraju (105 j. g.).

Liczba jednostek gospodarczych wykreślonych z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tysięcy ludności w roku 2010 wyniosła dla gminy 45, tj. o 7 jednostek gospodarczych mniej niż w roku 2009.

W porównaniu do gmin wiejskich, umieszczonych w wykazie, liczba jednostek gospodarczych wykreślonych z rejestru REGON gminy Szemud plasuje ją na 3 miejscu, po gminie Linia i Przodkowo.

Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w gminie Szemud była wyższa od liczby podmiotów wyrejestrowanych w roku 2009 o 35 jednostek, a w roku 2010 o 62 jednostki.

- **Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON.**

Poniżej przedstawia się liczbę podmiotów gospodarki narodowej ogółem wpisanych do rejestru REGON w latach 2006-2010 oraz dynamikę tych zmian w gminie Szemud w porównaniu do ościennych jednostek administracyjnych, województwa i kraju.

Tabela nr 17. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON.

Lp.	Jednostka terytorialna	Jednostki gospodarcze ogółem - liczba					Zmiany 2010-2006	Dynamika 2006=100
		2006	2007	2008	2009	2010		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Polska	3636039	3685608	3757093	3742673	3909802	273763	107,5
2	pomorskie województwo	229010	232806	240496	249262	260202	31192	113,6
3	Kartuzy – gmina m.-w.	2699	2825	2922	3071	3204	505	118,7
4	Kartuzy – obszar wiejski	1081	1164	1251	1361	1427	346	132,0
5	Przodkowo – gmina w.	469	512	540	568	634	165	135,2
6	Żukowo – gmina m.-w.	2279	2470	2646	2875	3201	922	140,5
7	Żukowo – obszar wiejski	1534	1691	1840	2048	2342	808	152,7
8	Linia – gmina w.	253	283	302	309	315	62	124,5
9	Luzino – gmina w.	805	868	929	1004	1068	263	132,7
10	Wejherowo – gmina w.	1369	1475	1606	1759	1972	603	144,0
11	Szemud	999	1081	1184	1269	1400	401	140,1

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W roku 2010 w gminie Szemud zarejestrowanych było 1400 podmiotów gospodarczych, to jest o 401 podmiotów więcej niż w roku 2006, a utrzymująca się dynamika corocznego wzrostu wyniosła w roku 2010 w porównaniu do roku 2006 – 140,1. Wynik ten w porównaniu do prezentowanych w tabeli gmin plasuje ją na 3 miejscu.

Na ogólną liczbę 1400 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w roku 2010, sektor prywatny to 1379 podmiotów, tj. 98,5% podmiotów ogółem.

W podziale na sektory własności zmiany w latach 2006 – 2010 przedstawiały się następująco.

Tabela nr 18. Jednostki wpisane do rejestru REGON według sektorów własności.

Lp.	Sektor	Liczba podmiotów		Zmiany 2010-2006	Dynamika 2006=100
		2006	2010		
1	2	3	4	5	6
1	Sektor publiczny ogółem	19	21	2	110,5
2	Sektor prywatny ogółem	980	1379	339	140,7
	W sektorze prywatnym:				

3	Osoby fizyczne prowadzące działalność gosp.	815	1157	342	142,0
4	Spółki handlowe	61	91	30	149,2
5	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	22	26	4	118,2
6	Spółdzielnie	3	3	0	100,0
7	Fundacje	3	3	0	100,0
8	Stowarzyszenia i organizacje	21	25	4	119,0

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Największą dynamikę wzrostu podmiotów gospodarczych w gminie odnotowano w sektorze spółek handlowych (149,2) i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (142,0).

Na uwagę zasługuje fakt, że w gminie wzrosła liczba stowarzyszeń i organizacji z 21 w roku 2006 do 25 w roku 2010 (dynamika 119,0). Liczba spółdzielni i fundacji nie uległa zmianie.

W roku 2010 na ogólną liczbę podmiotów gospodarczych, tj. 1400, zarejestrowano według rodzajów działalności gospodarczej:

- w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie 62 podmioty, tj. 4,4%,
- w przemyśle i budownictwie 440 podmiotów, tj. 31,4%,
- w usługach 898 podmiotów, tj. 64,1%.

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej w gminie według sekcji PKD 2004 za lata 2008-2009 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 19. Podmioty gospodarki narodowej w sekcji PKD 2004.

Sekcja	Jednostka terytorialna	2007	2008	2009		Wzrost/spadek 2009/2007 jedm. gosp.	Dynamika 2007=100
		jedm. gosp.	jedm. gosp.	jedm. gosp.	%		
1	2	3	4	5	6	7	8
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	55	61	61	4,8	6	110,9
B	Rybactwo	0	0	0	0	0	0
C	Górnictwo	4	4	5	0,4	1	125,0
D	Przetwórstwo przemysłowe	182	194	198	15,6	16	108,8
E	Wytw. i zaopatr. w en. el., gaz i wodę	1	2	2	0,2	1	200,0
F	Budownictwo	166	199	203	16,0	37	122,3
G	Handel hurt. i detal.; naprawa poj. sam., motocykli oraz art. użytku osob. i dom.	290	293	314	24,7	24	108,3
H	Hotele i restauracje	21	25	27	2,1	6	128,6
I	Transport, gosp. mag. i łączność	88	88	96	7,6	8	109,1
J	Pośrednictwo finansowe	25	30	32	2,5	7	128,0
K	Obsługa nieruchomości., wynajem i usługi zw. z prow. dział. gosp.	133	152	174	13,7	41	130,8
L	Administ. publ. i obrona nar.; obow. ubezpie. społ. i powsz. ubezpie. zdrowotne	8	8	8	0,6	0	100,0
M	Edukacja	20	23	25	2,0	5	125,0
N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	27	35	43	3,4	16	159,3
O	Dział. usł., komun., społ. i ind., pozost.	61	70	81	6,4	20	132,8
P	Gosp. domowe zatrudn. pracowników	0	0	0	0	0	0
Q	Org. i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0
	Ogółem Gmina Szemud	1081	1184	1269	100	188	117,4

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W tabeli wyliczono procentowy udział podmiotów gospodarczych w poszczególnych sekcjach w roku 2009, zmiany w liczbie podmiotów w latach 2009-2007 oraz dynamikę zmian.

Największy procentowy udział podmiotów wystąpił w sekcji G – handel (24,7%), sekcji F – budownictwo (16,0%) i sekcji D – przetwórstwo przemysłowe (15,6%).

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt wysokiej dynamiki (159,3) podmiotów gospodarczych w sekcji N – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według klas wielkości (liczby pracujących) w gminie w roku 2009 i 2010 przedstawiały się następująco:

Tabela nr 20. Podmioty gospodarki narodowej według klas wielkości.

Wyszczególnienie	2009		2010	
	szt.	%	szt.	%
Liczba podmiotów ogółem	1269	100	1400	100
Wielkość 0-9	1196	94,2	1331	95,1
Wielkość 10-49	63	5,0	59	4,2
Wielkość 50-249	9	0,7	10	0,7
Wielkość 250-999	1	0,1	0	0
Wielkość 1000 i więcej	0	0	0	0

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Wielkość podmiotów gospodarczych w gminie to podmioty o liczbie pracujących do 9 osób (95,1%).

Od roku 2010 w gminie nie występują podmioty o liczbie pracujących powyżej 250 osób.

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w roku 2011 wynosiła 1173, co wykazuje znaczący spadek w porównaniu do roku 2010 (1400 podmiotów) o 227 podmiotów i stanowią one 83,8% podmiotów roku poprzedniego.

3.3.2. Rolnictwo i leśnictwo.

- **Rolnictwo.**

Użytki rolne dominują przestrzennie w gruntach gminy, zajmując powierzchnię 10785,45 ha tj. 61% całkowitej powierzchni gminy (według GUS za 2005 r. – 11559 ha).

Część gruntów rolnych zmienia swoje przeznaczenie na cele nierolnicze w trybie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Potencjał agroekologiczny gleb jest zróżnicowany, w większości gleb zasobność w przyswajalne składniki pokarmowe jest niska. Ogranicza to dobór roślin uprawnych i uzyskiwane plony. Ze względu na wysoki stopień naturalnego zakwaszenia skał macierzystych, gdyby wymagają sukcesywnego, prawidłowego wapnowania oraz nawożenia organicznego.

Klasyfikacja użytków rolnych (według danych urzędu gminy z dnia 08.03.2012.) przedstawia się następująco.

Tabela nr 21. Klasyfikacja użytków rolnych.

Klasyfikacja gruntów ornych			Klasyfikacja użytków zielonych		
Klasa gruntów	Powierzchnia w ha	%	Klasa gruntów	Powierzchnia w ha	%
I	0,00	0,0	I	0,00	0,0
II	0,00	0,0	II	0,00	0,0
III a	10,45	0,1	III	33,61	1,3
III b	51,16	0,6	IV	707,99	27,2
IV a	651,34	8,0	V	1335,77	51,3
IV b	1814,66	22,2	VI	519,40	19,9
V	3389,25	41,4	VI PSZ	9,07	0,3
VI	2250,92	27,6			
VI R ^z	11,83	0,1			
Razem	8179,61	100,00	Razem	2605,84	100,00

Źródło: Dane Urzędu Gminy Szemud.

Użytki rolne o wyższych klasach bonitacyjnych występują na wschodnich terenach gminy, w pobliżu Trójmiasta, gdzie koncentruje się wyższy popyt na odrolnienie gruntów pod inwestycje.

W gminie brak gleb najlepszych I i II klasy, gleby klasy IV zajmują 30,2%, a V i VI – 69,1%. W użytkach zielonych gleby klasy V i wyższej stanowią 71,5%.

Struktura wielkości gospodarstw rolnych (według danych Urzędu Gminy z dnia 11.06.2012 r.) przedstawia się następująco.

Tabela nr 22. Struktura wielkości gospodarstw rolnych.

Przedział wielkości gospodarstw	Liczba gospodarstw	% w liczbie ogółem
1 – 5 ha	535	30,12
6 – 10 ha	402	22,64
11 – 20 ha	180	10,14
21 – 30 ha	253	14,25
31 – 50 ha	266	14,98
powyżej 51 ha	140	7,88
Razem	1776	100,0

Źródło: Dane Urzędu Gminy Szemud.

Liczba rolników korzystających z płatności bezpośrednich do gruntów rolnych wynosi ok. 700, (wszystkie gospodarstwa rolne położone na obszarach nizinnych o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) są uprawnione do wsparcia w ramach PROW 2007-2013).

Liczba rolników korzystających z dotacji inwestycyjnych w ramach PROW 2007-2013 wynosi około 50.

Na terenie gminy atest posiadają 3 gospodarstwa ekologiczne, działa grupa producencka zwierząt futerkowych AWECKO oraz zakład przetwórstwa rolnego LILA.

- **Leśnictwo.**

Według ostatniej aktualizacji GUS z 01.04.2008. w gminie Szemud znajdowało się 3734 ha lasów i gruntów leśnych.

Lesistość gminy w stosunku do gmin porównawczych przedstawiała się następująco.

Tabela nr 23. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych.

Lp.	Jednostka terytorialna	Powierzchnia gmin ogółem w ha (2011 rok)	Lasy i grunty leśne razem w ha (2008 rok)	Lesistość (%)
1	2	3	4	5
1	Polska	31267967	9172558	29,3
2	pomorskie województwo	1831034	671570	36,7
3	Kartuzy – gmina m.-w.	20646	9520	46,1
4	Kartuzy – obszar wiejski	19965	9377	47,0
5	Przodkowo – gmina w.	8518	969	11,4
6	Żukowo – gmina m.-w.	16404	3400	20,7
7	Żukowo – obszar wiejski	15931	3357	21,1
8	Linia – gmina w.	11981	4588	38,3
9	Luzino – gmina w.	11147	4746	42,6
10	Wejherowo – gmina w.	19425	11776	60,6
11	Szemud	17691	3734	21,1

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Lesistość w gminie Szemud jest niższa niż średnia dla województwa o 15,6%.

Grunty leśne stanowiące własność gminy Szemud (mienie komunalne) to: 48,7 ha – lasy i 1,7 – ha grunty zadrzewione i zakrzaczone – razem 50,4 ha, tj. 1,35% gruntów leśnych w gminie.

Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa administrowane są przez Nadleśnictwo Wejherowo i Nadleśnictwo Gdańsk.

Gatunkiem lasotwórczym jest sosna, a następnie buk, dąb i świerk. Wzdłuż rzek i kanałów występują charakterystyczne łągi jesionowo-olchowe.

Lasy w gminie to głównie otulina Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego administrowanego przez Nadleśnictwo Gdańsk. Występuje tu wiele chronionych roślin, w tym łąki i torfowiska z roślinnością mszarową.

3.3.3. Turystyka i baza turystyczna.

Liczba podmiotów gospodarczych zainteresowanych rozwojem turystyki jest aktualnie niewielka, a rozwój branży zależy od wielu działań inwestycyjnych, logistycznych, promocyjnych oraz roli turystyki wyznaczonej w strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Turystyka jest sektorem gospodarki ściśle związanym z zasobami, ale także jakością, w tym atrakcyjnością oferowanych usług.

Warunki rozwoju turystyki w oparciu o zasoby przyrodnicze, kulturowe, infrastrukturę turystyczną przedstawiono w punktach 2.3 i 3.2.2 strategii.

Analiza wyżej wymienionych zasobów przy wykorzystaniu położenia blisko aglomeracji trójmiejskiej, stwarza szansę na dalszy rozwój.

Aktualnie bazę noclegową i gastronomiczną w gminie Szemud oferują następujące podmioty gospodarcze, w tym gospodarstwa agroturystyczne.²

Baza noclegowa:

1. „MARIOT” Maria Dampc, Jeleńska Huta
2. „LAWENDA” Irena Kasprzak, Warzno
3. „AGRO-KAMIEN” L. A. Kowalewscy, Kamień
4. „STAJNIA DELANO” Agata Lenartowicz, Donimierz
5. „LEWNOLANDIA” Maria Lewna, Kieleńska Huta
6. „AGROTURYSTYKA” Irena Piastowska, Szemud
7. „HENRYK” Henryk Podchorodecki, Szemud
8. „AGRO-MAR” Edmund Wentk, Warzno
9. „TERESKA” Andrzej Sychowski, Szemud
10. „DWÓR KASZUBSKI MAGNAT” Luiza i Marcin Arasimowicz, Bojano
11. „DOM WAKACYJNY” Aleksandra Figas-Dziecielska, Kamień
12. „JELEŃSKA CHATA” Gerhard Skelnik, Jeleńska Huta
13. „POD LIPAMI” W. J. Parchem, Kowalewo
14. „LEŚNA POLANA” Marzena Pranczk
15. „MACIEJKA GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE” Anna i Krystian Wysoccy, Koleczkowo
16. „FOLWARK DAJAK”, Koleczkowo

Wyżej wymienione. obiekty dysponują w sumie 52 pokojami, w których znajduje się łącznie 135 miejsc noclegowych.

Baza gastronomiczna:

1. Restauracja „GOSIA”, Kielno
2. Karczma „POD STRZECHĄ”, Kielno
3. Pizzeria „EL TOMAS”, Szemud
4. Bar „POD WIERZBĄ”, Szemud
5. Pizzeria „BAZYLIA”, Bojano

Według danych GUS w roku 2010 na terenie gminy występował jeden obiekt zbiorowego zakwaterowania.

3.3.4. Rynek pracy, bezrobocie.

- **Rynek pracy.**

Liczbę pracujących w głównym miejscu pracy w latach 2006-2010 przedstawiono poniżej.

² Źródło: Strategia rozwoju turystyki i produktu turystycznego dla obszaru objętego działaniem stowarzyszenia LGD Kaszubska Droga na lata 2012-2017.

Tabela nr 24. Pracujący w głównym miejscu pracy według płci w gminie Szemud.

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	Zmiany 2010-2006	Dynamika 2006=100
		Osób						
1	Ogółem	1406	1505	1449	1409	1567	161	111,5
2	Mężczyźni	606	626	649	657	659	53	108,7
3	Kobiety	800	879	800	752	908	108	113,5

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Ogólna liczba pracujących w głównym miejscu pracy wzrosła z 1406 osób w roku 2006 do 1567 osób w roku 2010, tj. o 11,5%.

Zahamowanie tendencji wzrostu liczby pracujących kobiet wystąpiło w latach 2008 i 2009, gdzie w roku 2010 nastąpił wzrost aż o 156 osób pracujących w porównaniu do roku 2009, a dynamika wzrostu liczby pracujących kobiet w roku 2010, w porównaniu do roku 2006, wyniosła 113,5%.

Liczba pracujących mężczyzn jest niższa niż kobiet i w roku 2010 była niższa o 249 osób. Wśród pracujących mężczyzn notuje się stałą tendencję niewielkiego wzrostu liczby pracujących.

Większa liczba pracujących kobiet niż mężczyzn jest odnotowana wśród badanych gmin tylko w przypadku gminy Szemud i gminy Linia.

- **Bezrobocie.**

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Szemud, w porównaniu do innych porównawczych gmin, jest praktycznie najniższy w okresie 2006-2010 i znacznie niższy niż średnia dla województwa pomorskiego i kraju.

Tabela nr 25. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Lp.	Jednostka terytorialna	Ogółem %				
		2006	2007	2008	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7
1	Polska	9,4	7,1	6,0	7,7	7,9
2	pomorskie województwo	8,9	6,1	4,7	7,0	7,3
3	Kartuzy – obszar wiejski	7,9	5,4	3,9	6,0	7,0
4	Przodkowo – gmina w.	5,8	4,1	2,5	4,5	4,8
5	Żukowo – obszar wiejski	5,4	3,5	2,4	3,9	4,7
6	Linia – gmina w.	6,9	3,5	3,7	5,4	7,4
7	Luzino – gmina w.	5,6	3,6	3,0	6,2	7,4
8	Wejherowo – gmina w.	5,3	3,8	3,6	6,2	7,4
9	Szemud	3,4	2,2	2,2	4,0	4,7

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w latach 2006-2010 w gminie Szemud należy do najniższych wśród porównywanych gmin.

Tabela nr 26. Bezrobotni zarejestrowani według płci w gminie Szemud.

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	Zmiany 2010-2006	Dynamika 2006=100
		Osób						
1	Ogółem	265	181	185	358	436	171	164,5
2	Mężczyźni	91	49	45	185	217	126	238,5
3	Kobiety	174	132	140	173	219	45	125,9

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w roku 2010 w liczbie 436 osób, mężczyźni stanowili 49,8%.

W roku 2010 bezrobotni zarejestrowani ogółem to 171 osób więcej niż w roku 2006, w tym więcej o 126 mężczyzn i 45 kobiet.

W badanym okresie liczba bezrobotnych wzrasta znacząco w latach 2009 i 2010 (po spadku w latach 2007 i 2008).

3.4. Jakość życia mieszkańców.

3.4.1. Oświata i wychowanie.

Zadania oświatowe w gminie realizuje 11 jednostek oświatowych, dla których organem założycielskim jest gmina (w tym 3 gimnazja) oraz 5 jednostek niepublicznych (3 przedszkola, 1 szkoła podstawowa z przedszkolem oraz 1 gimnazjum).

Według stanu na 30 września 2011 r. liczba uczniów ogółem pobierających naukę na terenie gminy wynosiła 2595 (tj. 17,6% mieszkańców), w tym do klasy „O” uczęszczało 616 uczniów (23,7%), do szkoły podstawowej 1338 uczniów (51,6%) i 641 uczniów do gimnazjów (24,7%).

Średnia liczba uczniów w oddziale „0” i szkole podstawowej wynosiła 17,76, w gimnazjum 19,42.

Liczba uczniów ogółem w klasach od I do VI wynosiła odpowiednio: 240, 229, 216, 210, 217 i 225, w gimnazjum w klasach I-III odpowiednio: 207, 224 i 210 uczniów.

Z „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie Szemud w roku szkolnym 2010/2011” wynika, że gmina była organem prowadzącym dla 1 przedszkola publicznego, 8 szkół podstawowych i 3 gimnazjów.

Do gminnych szkół podstawowych uczęszczało 1322 uczniów, w tym w oddziałach „0” do klasy VI analogicznie 174, 185, 189, 173, 195, 202, 204 uczniów.

Do gimnazjów prowadzonych przez gminę uczęszczało 588 uczniów, w tym w klasach I-III 208, 199 i 181 uczniów.

Liczba uczniów ogółem uczęszczających do szkół, dla których gmina była organem prowadzącym w roku 2010/2011 wynosiła 1910.

Nauką języków obcych w ramach programu obowiązkowego objęci byli wszyscy uczniowie, w tym 1699 uczniów angielskiego i 220 uczniów (22,4%) niemieckiego.

Język dodatkowy realizowany był w gimnazjum w Szemudzie (angielski, francuski, niemiecki) i gimnazjum w Kielnie (język niemiecki) – razem korzystało z nich 428 uczniów.

Język kaszubski, jako język dodatkowy, realizowany był we wszystkich placówkach oświatowych gminy i korzystało z niego 499 uczniów (26,1%).

Z zajęć specjalistycznych korzystało 1337 uczniów (70%).

Z zajęć pozalekcyjnych korzystało 1136 uczniów szkół podstawowych (85,9%) i 468 uczniów gimnazjów (79,6%).

Dodatkowo w roku 2010/2011 zrealizowano powszechną naukę pływania dla 90 uczniów klas V-VI ze szkół podstawowych.

W roku 2010/2011 w szkołach prowadzonych przez gminę pobierało naukę 86 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.

W roku 2010/2011 dowożeniem do szkół objęto 723 dzieci (w tym 52 niepełnosprawnych), a nakłady finansowe na ten cel wyniosły 872,8 tys. zł.

Dowozy do szkół realizowane są przez przewoźnika (7 autobusów), własnymi samochodami (3 busy) oraz przez rodziców.

Poziom nauczania

W poniższej tabeli przedstawia się wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych uzyskane przez uczniów z gminy Szemud na tle powiatu i województwa.

Tabela nr 27. Wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych uzyskane przez uczniów z gminy Szemud.

Lp.	Wyszczególnienie	2009/2010			2010/2011		
		gmina	powiat	w. pom.	gmina	powiat	w. pom.
1	Sprawdzian po klasie VI SP	22,85	23,9	23,3	22,94	24,5	24,9
2	Egzamin w gimnazjach						
	część humanistyczna	29,29	28,80	28,97	21,89	23,83	23,42
	część matem.-przyrod.	23,62	23,31	23,56	22,92	23,00	22,90
3	Egzamin w gimnazjach						
	język obcy nowożytny (j. niem.)	28,18	26,19	27,88	22,6	25,63	25,89

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w gminie Szemud za rok szkolny 2010/2011.

Ponadto gmina realizowała zadanie ustawowe przez udzielanie zasiłków szkolnych i stypendiów dla uczniów zamieszkujących na terenie gminy.

Na zadanie to wydatkowano kwotę 63,3 tys. zł, w tym dotację z budżetu wojewody w kwocie 50,6 tys. zł. Stypendia szkolne przyznano 345 uczniom, a zasiłek szkolny – 3 uczniom.

Ponadto Rada Gminy przyznawała stypendia naukowe dla uczniów wybitnie uzdolnionych oraz odnoszących sukcesy w dziedzinie kultury i sportu.

We wszystkich placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę, zatrudnionych było 379 osób, w tym 274 nauczycieli. Wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym posiadało 87,6% kadry nauczycielskiej, licencjat 12,0%, inne 0,4%.

Na remonty szkół w roku 2012 utworzono w budżecie gminy rezerwę w kwocie 290 tys. zł, a na podwyżki płac w oświacie od września 2012 r., kwotę 200 tys. zł.

3.4.2. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna, polityka prorodzinna.

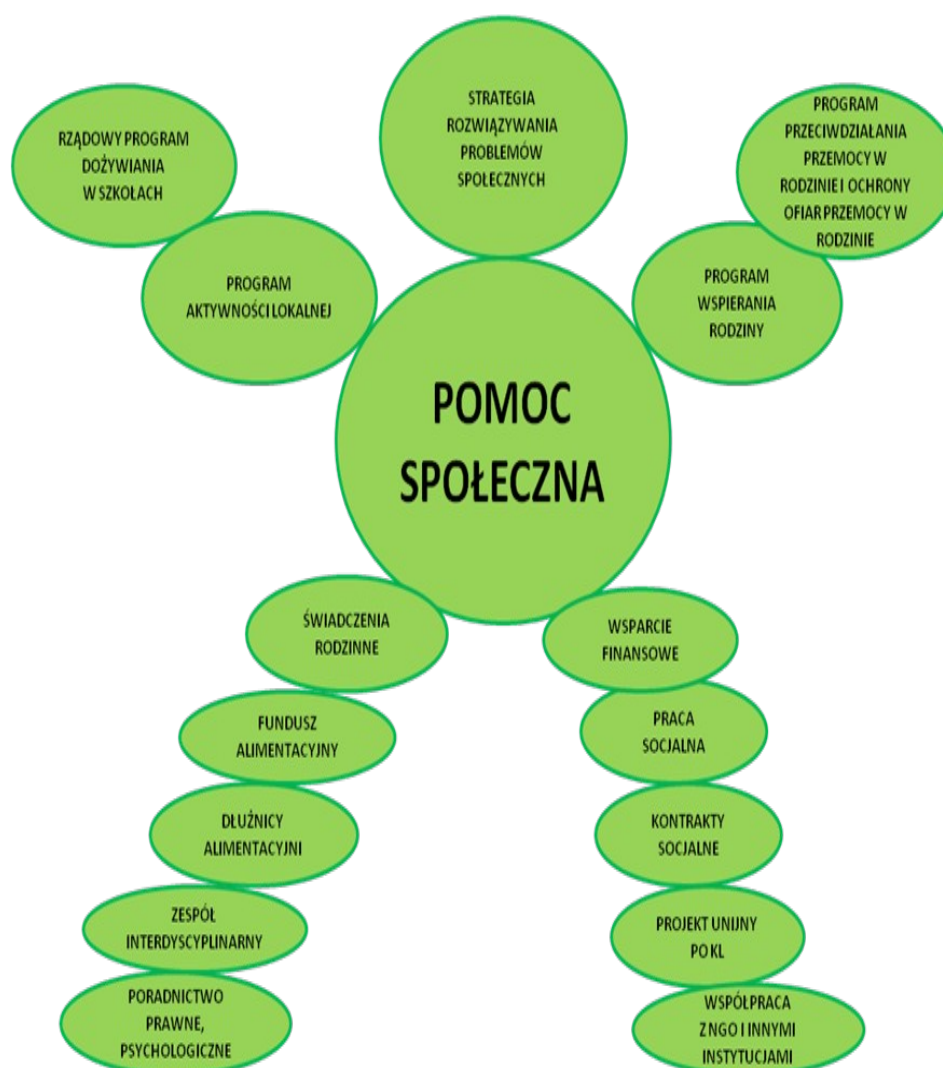
Zadania państwa i samorządu terytorialnego z zakresu pomocy społecznej realizuje na terenie gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie.

W imieniu Samorządu Gminy Szemud ośrodek realizuje cele określone w dokumentach gminnych:

- Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Szemud
- Program Aktywności Lokalnej
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W ramach realizacji zadań GOPS współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami społecznymi w gminie i kraju, w tym z placówkami służby zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, PCPR, kuratorami, sędziami, prawnikami, pedagogami, psychologami, OSP, szkołami, Radami Sołeckimi, prasą lokalną. GOPS w Szemudzie zatrudnia 17 pracowników.

Wykres nr 1. Wykaz zadań realizowanych przez GOPS.

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie za rok 2011.

Działalność GOPS finansowana jest z budżetu gminy (13%), budżetu państwa (83%), oraz środków pozabudżetowych (ES – 4%).

W roku 2011 budżet GOPS ogółem wyniósł 8741108,68 zł, w tym utrzymanie ośrodka 710749525 zł, tj. 8,1% budżetu.

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 1687 osób w 494 rodzinach, co stanowi 11% ogółu ludności gminy.

Pomoc społeczna jest świadczona w formie pieniężnej (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe) oraz niepieniężnej (np. usługi opiekuńcze, dożywanie, schronienie, sprawienie pogrzebu).

W roku 2011 GOPS wydał łącznie 1963 decyzje dotyczące świadczeń rodzinnych. Ze świadczeń tych skorzystały 1734 rodziny. Z powodu zmniejszenia się liczby rodzin wielodzietnych, liczba świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych spadła nieznacznie w

porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła liczba świadczeń w ramach zasiłku pielęgnacyjnego ze względu na starzenie się społeczeństwa.

Najczęstsze przyczyny świadczeń przyznanych osobom korzystającym z pomocy społecznej za lata 2010-2011 oraz prognozę na rok 2012 przedstawia się w poniższej tabeli.

Tabela nr 28. Przyczyny świadczeń przyznanych osobom korzystającym z pomocy społecznej.

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2011 %	Prognoza 2012
1	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie z powodu:					
	- ubóstwa	488	522	582	35,6	640
	- bezrobocia	99	150	204	12,5	258
	- niepełnosprawności	238	264	324	19,8	384
	- długotrwałej lub ciężkiej choroby	254	193	192	11,8	194
	- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	295	288	331	20,3	374
	Razem	1374	1417	1633	100	1850

Źródło: Sprawozdanie „Ocena zasobów pomocy społecznej w gminie”, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie za rok 2011, obliczenia własne.

Najczęstszą przyczyną świadczeń przyznanych osobom korzystającym z pomocy społecznej w gminie jest ubóstwo (35,6%), bezradność (20,3%), niepełnosprawność (19,8%), bezrobocie (12,5%), długotrwała lub ciężka choroba (11,8%).

Na przestrzeni lat 2009-2011 liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wzrosła o 259 osób, tj. o 11,9% i na rok 2012 prognozuje się dalszy wzrost (o 217 osób), z powodu wszystkich wymienionych przyczyn – najwięcej z powodu ubóstwa (58 osób), bezrobocia (54 osoby), niepełnosprawności (60 osób).

Wśród przyczyn świadczeń w roku 2011 przyznano pomoc rodzinom niepełnym (68 osób), wielodzietnym (144 osoby), z przyczyn alkoholizmu (38 osób), ochrony macierzyństwa (252 osoby), bezdomności (9 osób), opuszczenia zakładu karnego (3 osoby), przemocy w rodzinie (18 osób), zdarzeń losowych (8 osób).

Nie udzielono pomocy żadnej osobie z powodu narkomanii.

Od początku 2008 do końca 2013 roku GOPS zrealizuje projekt systemowy „Szansa – Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych z gminy Szemud” w ramach PO Kapitał ludzki.

W roku 2011 łączny budżet projektu wyniósł 381657,30 zł, w tym wkład własny gminy 37211,59 zł (9,8%). W wyniku dotychczasowej realizacji projektu 15,3% uczestników, tj. 20 osób podjęło pracę.

Wśród innych zadań realizowanych przez GOPS wymienić można organizacje kolonii, paczek świątecznych, spotkań noworocznych, porad prawnych itp. Na terenie gminy brak innych instytucji pomocy społecznej, w tym domu pomocy społecznej, noclegowni, dziennych domów pomocy, placówek opiekuńczo-leczniczych, rodzinnych domów pomocy itp.

W gminie działa klub seniora, w którego zajęciach uczestniczyły w 2011 roku 53 osoby. Liczba osób uczestniczących w zajęciach systematycznie wzrasta (rok 2009 – 30 osób).

Opracowano na podstawie sprawozdania z działalności GOPS w Szemudzie za 2011 rok (GOPS Szemud, wrzesień 2011).

3.4.3. Kultura fizyczna, sport, rekreacja.

Gmina realizuje „Program rozwoju sportu na terenie gminy Szemud na lata 2007-2013”.

Organizacja realizacji programu należy do:

- Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji,
- szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- uczniowskich klubów sportowych w Szemudzie i Bojanie,
- Ludowych Zespołów Sportowych Bojano i Donimierz,
- klubów sportowych: „EKO-PROD” Szemud, Kaszubski Klub Sportowy Koleczkowo, Wiejski Klub Sportowy „Barka” Łebno, Ludowy Zespół Sportowy Donimierz

Program realizuje się poprzez specjalistyczne treningi piłkarskie, zawody sportowe, w tym mecze mistrzowskie o puchar wójta, turnieje w grach zespołowych, zróżnicowane zajęcia sportowe, w tym gry i zabawy, pokazy sportowe, spotkania z mistrzami sportu, działaczami sportowymi i lekarzami oraz organizację imprez rekreacyjno-sportowych i integracyjnych dla społeczności lokalnej.

Jednym z celów programu jest wszechstronny rozwój fizyczny społeczności lokalnej, uświadomienie roli sportu w procesie wychowania oraz kształtowanie nawyków i postaw zmierzających do systematycznej aktywności fizycznej.

Do realizacji zajęć sportowych i rekreacyjnych włącza się osoby niepełnosprawne.

W realizowanym programie stan zaplecza sportowego ocenia się jako niewystarczający, a środki finansowe zbyt małe, ograniczające remonty i modernizację, co powoduje niesprostanie wymogom BHP dla tych obiektów.

Podkreśla się brak sal gimnastycznych w większości szkół, co utrudnia odbywanie lekcji wychowania fizycznego.

3.4.4. Aktywizacja mieszkańców.

W latach 2008-2010 mieszkańcy gminy Szemud opracowali 22 Plany Odnowy Miejscowości dla wszystkich wsi sołeckich w gminie. Uchwałami rady gminy zatwierdzono do realizacji 151 zadań, których całkowity koszt realizacyjny określono wstępnie na 26 milionów złotych. W tabeli numer 29 zestawiono dane dotyczące zadań ujętych w POM, w tym liczbę mieszkańców według stanu na 30.09.2011 r., zakładany termin realizacji, liczbę zadań oraz subiektywny tematyczny podział planowanych zadań (na podstawie tytułów zadań z POM).

Ponadto, mieszkańcy uczestniczą w różnych organizacjach społecznych – Ochotnicza Straż pożarna, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe.

Gmina jest członkiem Lokalnej Grupy Działania Kaszubska Droga, która dysponuje środkami w ramach osi Leader PROW 2007-2013. Środki te przeznacza się na różnorodne inicjatywy mieszkańcy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym.

Tabela nr 29. Aktywizacja mieszkańców – Zadania ujęte w Planach Odnowy Miejscowości 2008-2018, gmina Szemud.

Lp.	Nazwa wsi	Liczba mieszkańców w stan na dzień 30.09.2011	Termin realizacji	Liczba zadań ujętych w planie	Tematyka zadań								
					Renowacja zabytków (kaplice, krzyże, cmentarze ...)	Turystyka (oznaczenia miejskie, ścieżki, trasy...)	Place zabaw – budowa, modernizacja, wyposażenie	Boiska sportowe – budowa wyposażenie, hale sportowe	Świetlice wiejskie – budowa, wyposażenie, adaptacja	Małe inwestycje okolicy (oświetlenie, chodniki)	Spotkania, festyny, konkursy, szkolenia	Adaptacja szkoły, domu nauczyciela, inne	Założenie strony internetowej
1	Będargowo	423	2010-2015	6	1	3	-	-	-	-	1	1	-
2	Bojano	2524	2010-2015	11	-	1	1	1	1	3	3	1	-
3	Częstkowo	610	2008-2013	8	-	1	-	1	1	2	1	1	-
4	Dobrzewino	1057	2010-2015	7	1	1	1	-	-	-	2	2	-
5	Donimierz	747	2010-2014	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
6	Głazica	189	2010-2018	8	-	1	1	-	1	2	2	1	-
7	Grabowiec	198	2010-2015	6	1	3	-	-	1	-	1	-	-
8	Jeleńska Huta	315	2009-2015	11	-	-	-	2	-	7	-	1	1
9	Kamień	600	2010-2015	7	-	2	-	-	1	2	1	-	1
10	Kieleńska Huta	271	2010-2018	4	-	1	-	1	1	-	1	-	-
11	Kielno	1221	2010-2017	5	1	-	1	-	1	2	-	-	-
12	Koleczkowo	1352	2009-2015	11	1	-	-	-	-	7	2	1	-
13	Kowalewo	144	2010-2015	6	-	3	1	-	-	1	1	-	-
14	Leśno	261	2010-2015	6	-	2	1	-	-	2	1	-	-
15	Łbieńska Huta	447	2010-2015	8	1	3	1	1	-	1	1	-	-
16	Łebno	1045	2010-2018	8	-	-	-	1	-	5	2	-	-
17	Przetoczyno	524	2009-2015	8	-	2	1	1	1	2	-	1	-
18	Rębiska	332	brak danych	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-
19	Szemud	1835	2010-2015	7	-	2	-	-	1	-	3	-	1
20	Szemudzka Huta	215	2010-2018	10	1	-	1	-	2	5	1	-	-
21	Warzno	341	2010-2015	5	-	1	1	1	1	-	1	-	-
22	Zęblewo	323	2010-2015	5	1	3	-	-	-	-	1	-	-
	Razem	14974		151	8	28	10	11	13	52	25	9	3
	%			100	5,3	19,2	7,3	9,3	7,3	27,2	16,5	5,3	2,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planów Odnowy Miejscowości z terenu Gminy Szemud.

3.4.5. Promocja gminy.

Gmina realizuje różne działania promocyjne, od wydawnictw do sponsoringu różnych grup i środowisk. Gmina finansuje szereg działań promocyjnych realizowanych przez mieszkańców, np. kluby sportowe, koła gospodyń wiejskich, zespoły artystyczne, itp. Istotną rolę w promocji gminy odgrywa finansowanie działań służących kultywowaniu tradycji kaszubskich (finansowanie nauki języka, zespołów kaszubskich, itp.) Gmina prowadzi również swoją stronę internetową oraz własne wydawnictwo lokalne „Lesok”.

Promocja gminy realizowana jest także we współpracy z innymi samorządami i podmiotami zrzeszonymi w ramach Lokalnej Grupy Działania.

3.5. Budżet.

3.5.1. Dochody.

Tabela nr 30. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu ogółem (w zaokrągleniu do 1 zł).

Lp.	Jednostka terytorialna	Ogółem w zł		Dynamika dochodów ogółem 2006=100			
		2006	2010	2007	2008	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	92710136542	126196094410	112,0	120,5	124,3	136,1
2	pomorskie województwo	5772321270	8024447296	114,6	120,3	120,6	139,0
3	Kartuzy – gmina m.-w.	59878540	102462264	112,1	123,6	140,1	171,1
4	Przodkowo – gmina w.	17336408	24920704	117,1	125,4	144,8	143,7
5	Żukowo – gmina m.-w.	50778645	74001208	124,1	135,7	143,7	145,7
6	Linia – gmina w.	15320421	24162447	108,6	126,6	138,2	157,7
7	Luzino – gmina w.	28644484	45469726	111,5	123,4	132,6	158,7
8	Wejherowo – gmina w.	40199032	67687086	135,8	145,5	134,6	168,4
9	Szemud	30541270	51439917	111,4	128,6	139,3	168,4

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Dynamika wzrostu dochodu ogółem budżetu gminy Szemud od roku 2008 była wyższa od dynamiki dla kraju i województwa i w roku 2010 wzrosła znacząco do 168,4.

Tabela nr 31. Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu ogółem (w zaokrągleniu do 1 zł).

Lp.	Jednostka terytorialna	Ogółem w zł		Dynamika dochodów ogółem 2006=100			
		2006	2010	2007	2008	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Polska	49125237379	66548180049	116,7	132,4	128,8	135,5
2	pomorskie województwo	3212146149	4444273052	116,4	128,5	122,5	138,4
3	Kartuzy – gmina m.-w.	23997170	33441844	119,4	135,2	137,0	139,4
4	Przodkowo – gmina w.	4476010	6468410	145,2	176,0	252,1	144,5
5	Żukowo – gmina m.-w.	26020404	38562162	120,9	145,0	155,6	148,2
6	Linia – gmina w.	2631295	5875262	121,8	150,6	166,4	223,3
7	Luzino – gmina w.	7415751	11833595	122,1	137,4	142,8	159,6
8	Wejherowo – gmina w.	16747751	38008599	168,7	189,5	166,4	226,9
9	Szemud	12663231	17350532	113,7	136,2	138,4	137,0

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne; rok 2011 – dane UG Szemud.

Dochody własne budżetu gminy Szemud wykazują tendencję rosnącą, z nieznacznym obniżeniem w roku 2010. Dynamika ta w latach 2008 i 2009 była wyższa niż średnia dla kraju i województwa pomorskiego, a w roku 2010 wyższa niż w kraju i nieco niższa niż w województwie.

Tabela nr 32. Procent dochodów własnych gminy w dochodach ogółem.

Lp.	Jednostka terytorialna	Dochód ogółem = 100				
		2006	2007	2008	2009	2010
1	2	3	4	5	6	7
1	Polska	53,0	55,2	58,2	54,9	52,7
2	pomorskie województwo	55,6	56,5	59,4	56,5	55,4
3	Kartuzy – gmina m.-w.	40,1	42,7	43,8	39,3	32,6
4	Przodkowo – gmina w.	25,8	32,0	36,2	44,8	26,0
5	Żukowo – gmina m.-w.	51,2	49,9	54,8	55,5	52,1
6	Linia – gmina w.	17,2	19,3	20,4	20,7	24,3
7	Luzino – gmina w.	25,9	28,3	28,8	27,9	26,1
8	Wejherowo – gmina w.	41,7	51,8	54,3	51,5	56,2
9	Szemud	41,5	42,3	43,9	41,2	33,7

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne; rok 2011 – dane UG Szemud.

Udział dochodu własnego w dochodach ogółem w gminie Szemud kształtował się w latach 2006-2009 powyżej 41,2%, w roku 2010 uległ zmniejszeniu o około 7,8 punktu procentowego (dochód ogółem w roku 2010 wzrósł w porównaniu do roku 2009 o około 8,9 mln zł).

Tabela nr 33. Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Lp.	Jednostka terytorialna	Dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł		Różnica 2010-2006 w zł	Dynamika 2006=100
		2006	2010		
1	2	3	4	5	6
1	Polska	2431,28	3304,70	873,42	135,9
2	pomorskie województwo	2622,51	3589,54	967,03	136,9
3	Kartuzy – gmina m.-w.	1925,35	3197,75	1272,40	166,1
4	Przodkowo – gmina w.	2494,45	3304,26	809,81	132,5
5	Żukowo – gmina m.-w.	1998,77	2535,85	537,08	126,9
6	Linia – gmina w.	2648,30	4089,78	1441,48	154,4
7	Luzino – gmina w.	2223,95	3248,07	1024,12	146,0
8	Wejherowo – gmina w.	2151,06	3174,67	1023,61	147,6
9	Szemud	2394,08	3542,94	1148,86	148,0

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W gminie Szemud w latach 2006-2010 następował sukcesywny wzrost dochodu ogółem gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca, a dynamika jego wzrostu była wyższa od średniej dla kraju i województwa pomorskiego.

Tabela nr 34. Dochody własne gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Lp.	Jednostka terytorialna	Dochody własne na 1 mieszkańca	Różnica	Dynamika
-----	------------------------	--------------------------------	---------	----------

		w zł		2010-2006 w zł	2006=100
		2006	2010		
1	2	3	4	5	6
1	Polska	1288,28	1742,70	454,42	135,3
2	pomorskie województwo	1459,36	1988,03	528,67	136,2
3	Kartuzy – gmina m.-w.	771,61	1043,69	272,08	135,3
4	Przodkowo – gmina w.	644,03	857,65	213,62	133,2
5	Żukowo – gmina m.-w.	1024,22	1321,44	297,22	129,0
6	Linia – gmina w.	454,85	994,46	539,61	218,6
7	Luzino – gmina w.	575,76	845,32	269,56	146,8
8	Wejherowo – gmina w.	896,18	1782,68	886,50	198,9
9	Szemud	992,65	1195,02	202,37	120,4

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

Dochód własny gminy Szemud w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrastał sukcesywnie do roku 2008 (w roku 2007 = 1097,57, w roku 2008 = 1269,18). W roku 2009 spadł do 1243,46 zł, a w roku 2010 do 1195,02 zł.

W roku 2010 dochód własny gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca był wyższy w porównaniu do dochodu w roku 2006 o 202,37 zł, a jego dynamika wyniosła 120,4 i była najniższa w porównywanych jednostkach terytorialnych.

Tendencja spadku dochodu własnego na 1 mieszkańca wystąpiła w roku 2009 w województwie pomorskim oraz w gminach Luzino i Szemud, w roku 2010 w gminach Przodkowo, Żukowo i Szemud (spadek w porównaniu do roku poprzedniego).

3.5.2. Wydatki

Tabela nr 35. Wydatki ogółem z budżetów gmin 2006-2010

LP	Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010	2006-2010 razem
1	2	3	4	5	6	7	8
1	POLSKA	94 417 095 104,59	101 951 236 654,42	114 065 039 233,58	126 203 716 847,48	138 694 757 917,78	575 331 845 757,85
2	POMORSKIE	5 746 334 400,26	6 413 662 186,23	7 216 227 560,46	7 714 008 867,61	8 789 177 241,34	35 879 410 255,90
3	Kartuzy	60 516 338,43	64 753 228,01	75 282 037,24	98 049 942,14	111 500 402,88	410 101 948,70
4	Przodkowo	20 261 266,11	17 929 427,57	21 407 041,55	27 031 356,79	31 052 804,60	117 681 896,62
5	Żukowo	55 878 806,53	57 105 481,11	75 689 222,80	83 852 549,14	79 728 465,63	352 254 525,21
6	Linia	14 571 992,51	15 141 962,84	18 705 778,61	22 058 374,84	27 674 191,11	98 152 299,91
7	Luzino	29 617 213,72	34 636 033,31	34 767 220,89	39 283 607,91	49 520 938,77	187 825 014,60
8	Wejherowo	41 587 723,97	51 149 030,26	52 578 225,00	53 725 640,89	67 215 282,77	266 255 902,89
9	Szemud	30 936 547,91	34 384 384,49	40 616 290,77	39 948 285,02	63 677 662,06	209 563 170,25

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W tabeli przedstawiono wydatki z budżetów gmin ogółem, w kol. 8 podano sumę wydatków za lata 2006-2010.

Tabela nr 36. Wydatki majątkowe inwestycyjne 2006-2010.

LP	Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010	2006-2010 razem
1	2	3	4	5	6	7	8
1	POLSKA	18 545 053 968,61	20 228 508 034,28	23 688 075 704,41	27 858 190 368,86	32 388 301 323,43	122 708 129 399,59
2	POMORSKIE	1 096 409 303,40	1 421 138 986,12	1 690 251 736,50	1 648 246 367,44	2 219 497 420,26	8 075 543 813,72
3	Kartuzy	5 139 919,26	4 446 527,91	10 604 152,18	26 214 384,60	31 691 249,68	78 096 233,63

4	Przodkowo	5 690 672,59	2 108 073,14	2 906 230,14	8 377 156,59	10 716 953,08	29 799 085,54
5	Żukowo	13 653 442,16	9 685 975,62	20 724 369,90	21 812 664,73	11 881 452,69	77 757 905,10
6	Linia	1 802 531,50	1 311 823,29	3 155 409,26	4 672 493,97	8 344 742,65	19 287 000,67
7	Luzino	4 954 492,92	6 865 317,33	4 826 759,78	6 319 404,63	11 754 507,42	34 720 482,08
8	Wejherowo	9 135 229,60	16 057 114,13	13 212 276,13	9 431 855,27	18 863 648,01	66 700 123,14
9	Szemud	6 172 483,12	7 062 241,55	10 187 257,47	4 403 103,95	21 797 464,32	49 622 550,41

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W tabeli przedstawiono wydatki majątkowe inwestycyjne za lata 2006-2010, w kol. 8 podano sumę wydatków inwestycyjnych za 5 lat.

Tabela nr 37. Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem

LP	Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010	2006-2010 razem
1	2	3	4	5	6	7	8
1	POLSKA	19,64%	19,84%	20,77%	22,07%	23,35%	21,33%
2	POMORSKIE	19,08%	22,16%	23,42%	21,37%	25,25%	22,51%
3	Kartuzy	8,49%	6,87%	14,09%	26,74%	28,42%	19,04%
4	Przodkowo	28,09%	11,76%	13,58%	30,99%	34,51%	25,32%
5	Żukowo	24,43%	16,96%	27,38%	26,01%	14,90%	22,07%
6	Linia	12,37%	8,66%	16,87%	21,18%	30,15%	19,65%
7	Luzino	16,73%	19,82%	13,88%	16,09%	23,74%	18,49%
8	Wejherowo	21,97%	31,39%	25,13%	17,56%	28,06%	25,05%
9	Szemud	19,95%	20,54%	25,08%	11,02%	34,23%	23,68%

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W tabeli wyliczono udział % wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem. W Gminie Szemud wydatki inwestycyjne wahają się od 11,02% wydatków ogółem w roku 2009 do 34,23% w roku 2010. Średnio wydatki inwestycyjne za lata 2006-2010 wyniosły 49 622 550,41

zł, co stanowi 23,68% wydatków ogółem. W porównaniu z wybranymi gminami udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jest wyższy niż średnia dla kraju i województwa, a niższy od Gminy wiejskiej Wejherowo oraz od Gminy Przodkowo.

Tabela nr 38. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca

LP	Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010	2006-2010 razem
1	2	3	4	5	6	7	8
1	POLSKA	2 476,04	2 674,76	2 992,58	3 307,80	3 632,00	15 083,18
2	POMORSKIE	2 610,70	2 906,58	3 257,74	3 467,06	3 931,62	16 173,70
3	Kartuzy	1 945,86	2 061,94	2 384,61	3 080,81	3 479,82	12 953,04
4	Przodkowo	2 915,29	2 544,62	2 980,65	3 689,28	4 117,32	16 247,16
5	Żukowo	2 199,52	2 174,95	2 778,20	2 963,62	2 732,11	12 848,40
6	Linia	2 518,93	2 608,88	3 182,34	3 752,70	4 684,19	16 747,04
7	Luzino	2 299,47	2 622,55	2 575,16	2 851,18	3 537,46	13 885,82
9	Wejherowo	2 225,37	2 633,15	2 628,12	2 609,81	3 152,54	13 248,99
8	Szemud	2 425,06	2 621,16	2 988,25	2 834,62	4 385,82	15 254,91

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W tabeli przedstawiono wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca a w kol. 8 podano sumę wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca za lata 2006-2010. Wydatki te w Gminie Szemud wyniosły 15 254,91 zł, tj. nieco więcej niż średnio w kraju (15 083,18zł), mniej niż średnio w województwie (16 173,70zł) i w gminach Przodkowo oraz Linia. Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w pozostałych gminach przyjętych do porównania są niższe niż w Gminie Szemud.

Tabela nr 39. Wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca

LP	Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010	2006-2010 razem	% w wydatkach ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	POLSKA	820,91	875,75	973,47	1 049,66	1 123,10	4 842,89	32,11%
2	POMORSKIE	837,15	899,11	1 015,09	1 069,94	1 175,12	4 996,41	30,89%

3	Kartuzy	751,47	830,30	874,38	959,62	1 103,02	4 518,79	34,89%
4	Przodkowo	1 244,43	954,91	1 011,94	1 027,01	1 217,57	5 455,86	33,58%
5	Żukowo	1 024,99	930,31	1 048,53	1 240,77	1 144,50	5 389,10	41,94%
6	Linia	980,74	1 066,88	1 183,76	1 257,79	1 521,84	6 011,01	35,89%
7	Luzino	1 058,33	1 357,62	1 233,95	1 151,79	1 225,34	6 027,03	43,40%
9	Wejherowo	1 036,45	1 311,41	1 172,40	979,25	1 045,26	5 544,77	41,85%
8	Szemud	1 142,84	1 063,22	1 365,15	1 332,60	1 927,78	6 831,59	44,78%

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, obliczenia własne.

W tabeli przedstawiono wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca w latach 2006-2010, w kol. 9 zawarto udział % tych wydatków w wydatkach ogółem. Wydatki te są w Gminie Szemud najwyższe spośród wszystkich jednostek przyjętych do porównania, w tym wyższe od średniej dla kraju i województwa.

3.6. Omówienie wyników badania opinii społecznej mieszkańców.

W ramach opracowania Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szemud na lata 2012-2025 przeprowadzono badanie opinii społecznej mieszkańców. W badaniu wzięło udział 80 mieszkańców z 20 miejscowości, którzy w sposób anonimowy udzielili odpowiedzi na 56 pytań oceniając stan infrastruktury technicznej i społecznej, warunki do prowadzenia działalności produkcyjnej oraz jakość życia w gminie.

W badaniu uczestniczyło 51,25% kobiet i 48,75% mężczyzn, w tym 16,25% ludzi młodych do 25 lat, 75% w wieku 26-60 lat i 8,75% w wieku 61 lat i więcej.

Wśród udzielających odpowiedzi – 11,25% badanych to uczniowie/studenci, 22,5% - rolnicy, 15% - przedsiębiorcy, 37,5% - osoby pracujące, 5% to osoby bezrobotne, 5% - uczniowie i studenci jednocześnie pracujący, 1,25% rolnik i jednocześnie przedsiębiorca, 2,5% badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

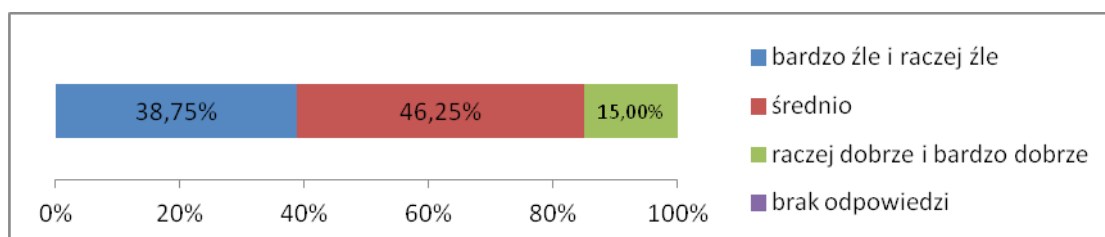
Udział liczby mieszkańców z poszczególnych miejscowości gminy biorących udział w badaniu ankietowym jest statystycznie reprezentatywny dla ogółu społeczności gminy.

W analizie ankiet skoncentrowano się na odpowiedziach krytycznie oceniających badaną rzeczywistość, gdyż taka ocena umożliwia identyfikację problemów wymagających rozwiązań w nowym okresie programowania rozwoju gminy, co było celem badania.

3.6.1. Ocena stanu infrastruktury technicznej.

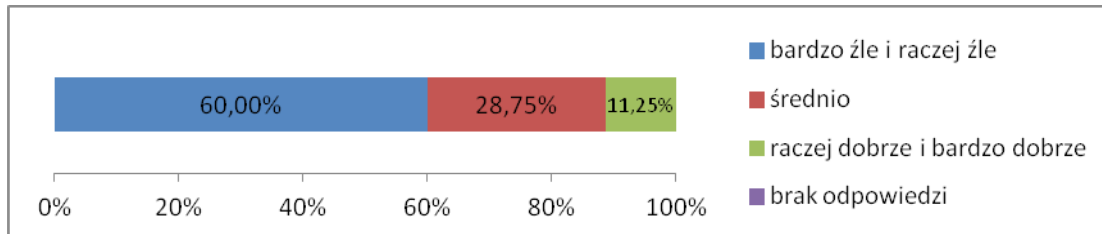
Ocena stanu dróg w gminie

Stan dróg w gminie bardzo źle i raczej źle oceniło 38,75% badanych, średnio – 46,25%, raczej dobrze – 15%.

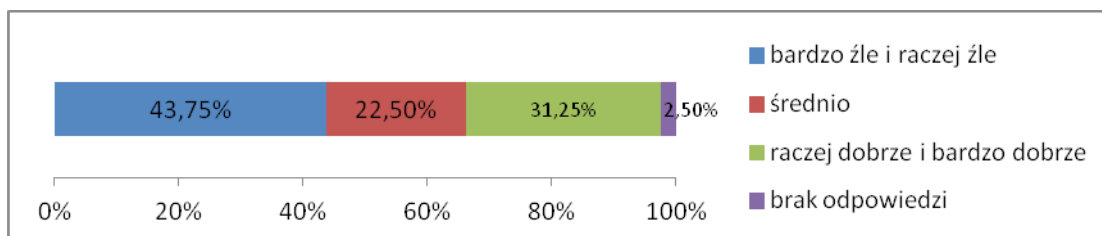
Ocena stanu małej infrastruktury drogowej (ciągi pieszo rowerowe, oświetlenie, przystanki, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 60% badanych, średnio – 28,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 11,25% badanych.

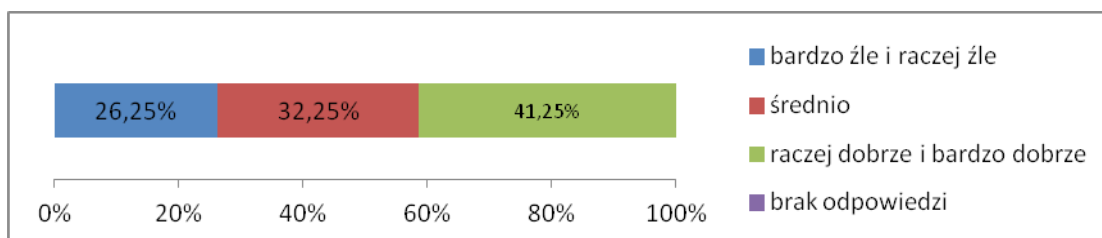
Ocena systemu segregacji odpadów na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 43,75% badanych, średnio – 22,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 31,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

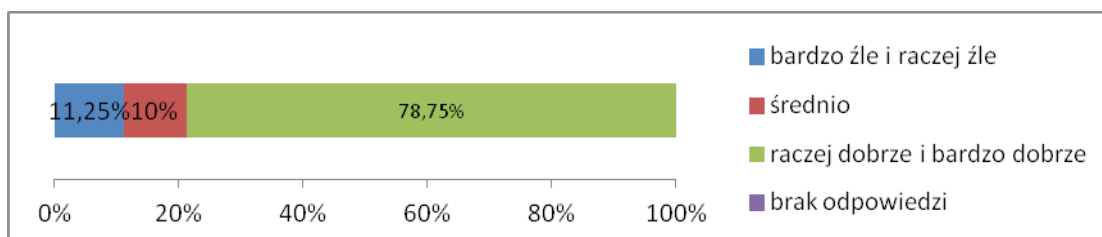
Ocena dostępu do Internetu w danej miejscowości

Bardzo źle i raczej źle ocenia 26,25% badanych, średnio – 32,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 41,25% badanych.

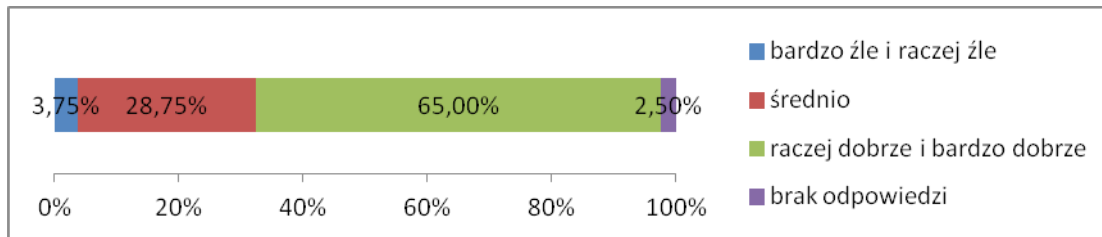
Ocena dostępu do sieci telefonicznej w danej miejscowości

Bardzo źle i raczej źle ocenia 11,25% badanych, średnio – 10,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 78,75% badanych.

Ocena dostępu do terenów pod budownictwo w gminie

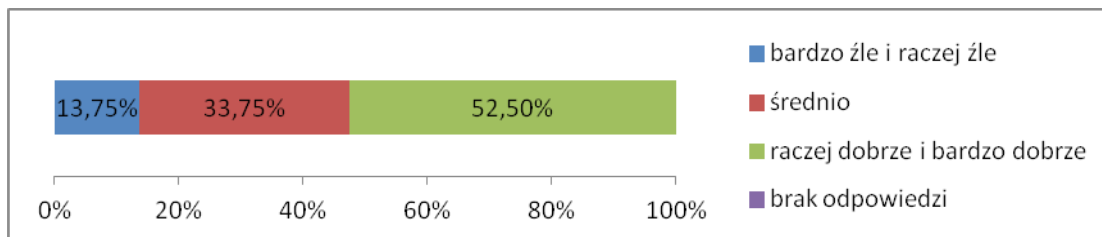
Bardzo źle i raczej źle ocenia 3,75% badanych, średnio – 28,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 65% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

3.6.2. Ocena stanu infrastruktury społecznej.

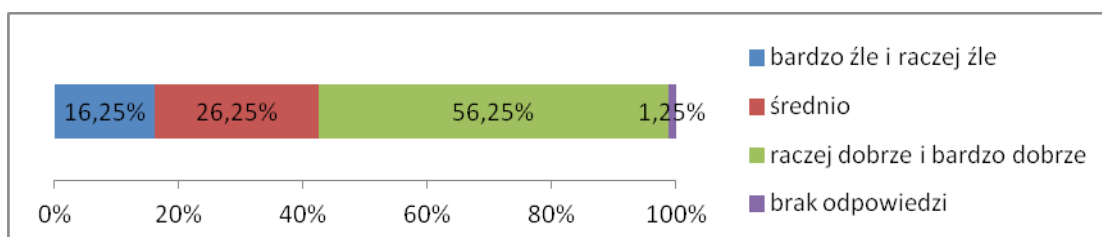
Ocena ilości i jakości obiektów oświatowych w gminie (przedszkola, szkoły, żłobki)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 13,75% badanych, średnio – 33,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 52,50% badanych.

Ocena obiektów kulturalnych w gminie (ocena czy liczba i jakość obiektów kulturalnych, w tym świetlic, domów kultury i bibliotek jest wystarczająca)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 16,25% badanych, średnio – 26,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 56,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

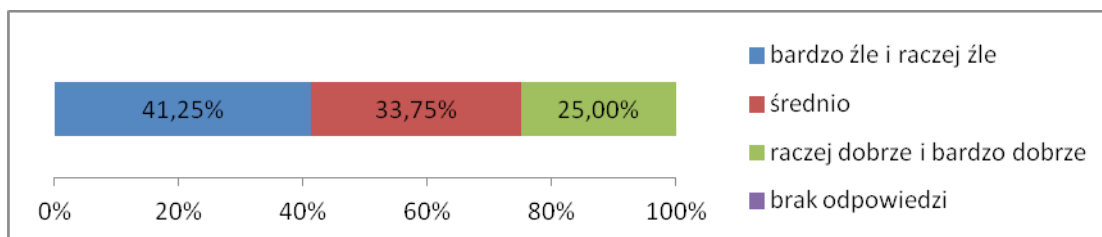
Ocena obiektów sportowych w gminie (ocena czy liczba obiektów sportowych, w tym hal i boisk sportowych jest wystarczająca)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 35,00% badanych, średnio – 25,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 40,00% badanych.

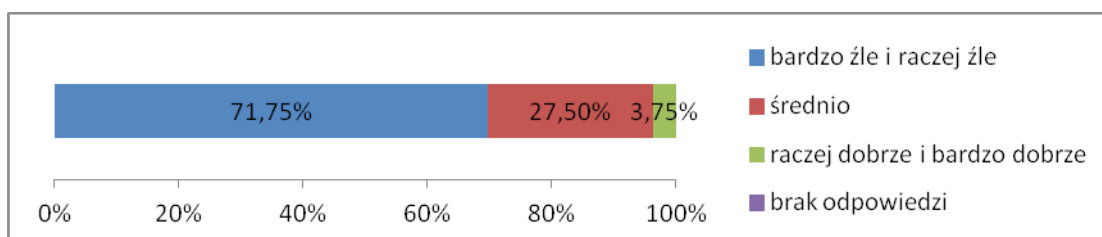
Ocena ilości i jakości obiektów i terenów rekreacyjnych w gminie (place zabaw, parki, ścieżki spacerowe, ławeczki, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 41,25% badanych, średnio – 33,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 25,00% badanych.

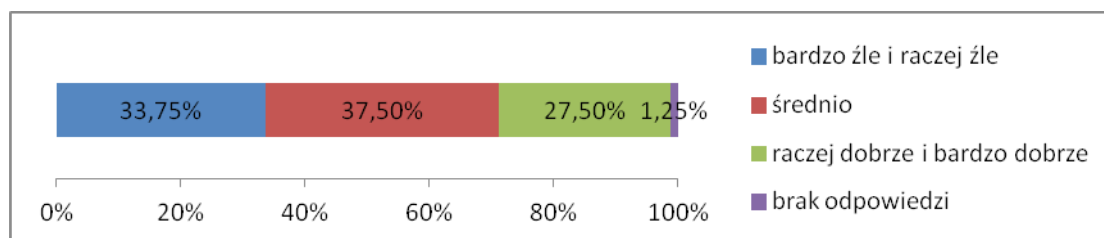
Ocena stanu i jakości infrastruktury turystycznej w gminie (ścieżki turystyczne, parkingi, kąpieliska, pola biwakowe, przystanie, punkty widokowe, oznakowanie turystyczne, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 71,75% badanych, średnio – 27,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 3,75% badanych.

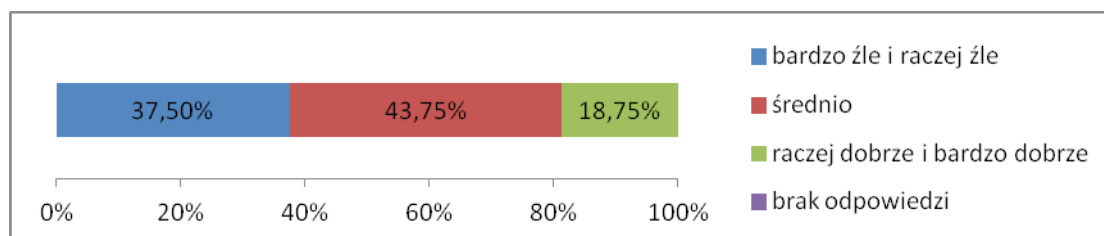
Ocena stanu zabytków, miejsc pamięci, pomników przyrody i ich oznakowanie

Bardzo źle i raczej źle ocenia 33,75% badanych, średnio – 37,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 27,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

Ocena stanu jakości infrastruktury i udogodnień dla niepełnosprawnych (dostępność obiektów publicznych, istnienie barier architektonicznych w małej infrastrukturze drogowej)

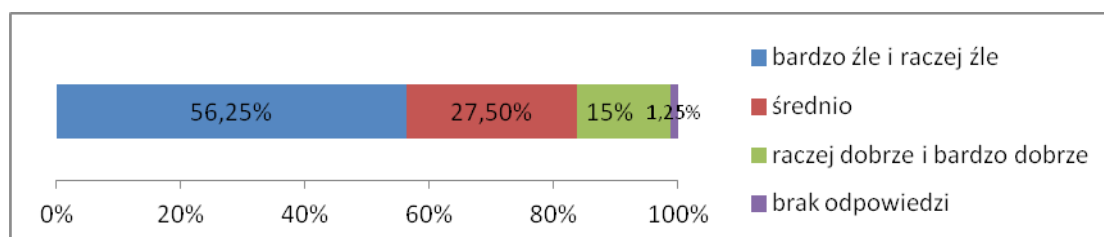
Bardzo źle i raczej źle ocenia 37,5% badanych, średnio – 43,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 18,75% badanych.

3.6.3. Ocena działalności produkcyjnej, usługowej i rynku pracy.

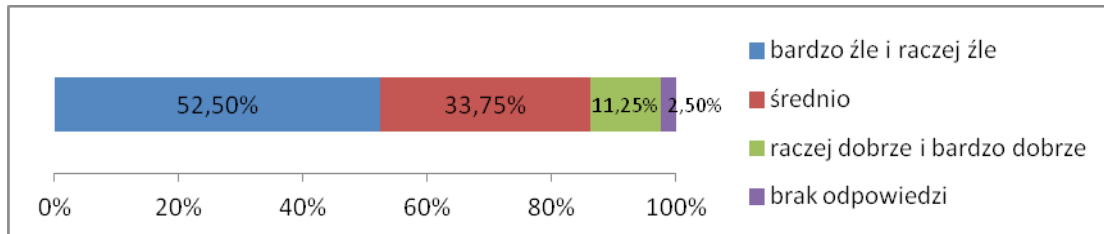
Ocena możliwości uzyskania zatrudnienia na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 56,25% badanych, średnio – 27,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 15,00% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

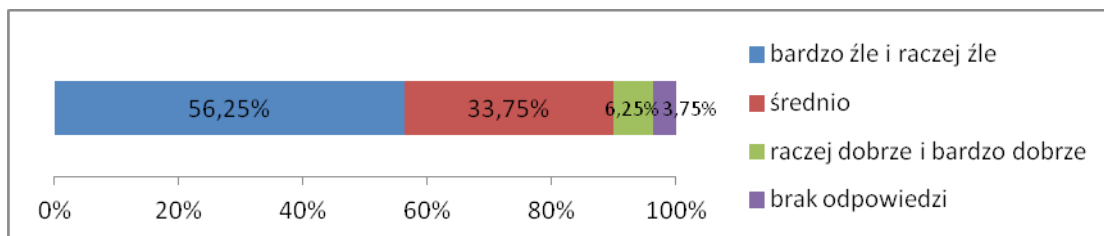
Ocena wsparcia gminy w prowadzeniu działalności gospodarczej (np. udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców, jakość obsługi w Urzędzie Gminy, dostęp do informacji, szkolenia, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 52,50% badanych, średnio – 33,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 11,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

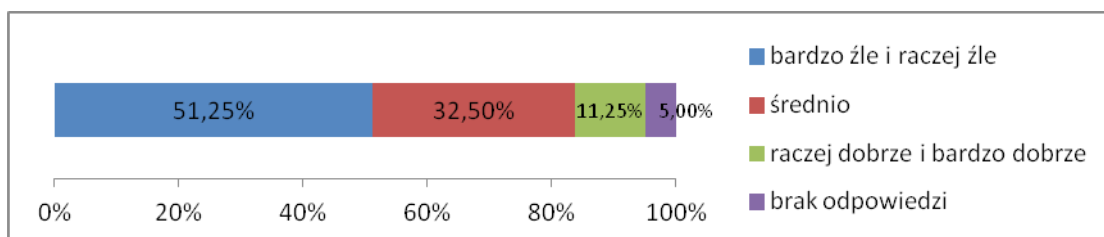
Ocena działań gminy mających na celu tworzenie miejsc pracy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 56,25% badanych, średnio – 33,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 6,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 3,75% badanych.

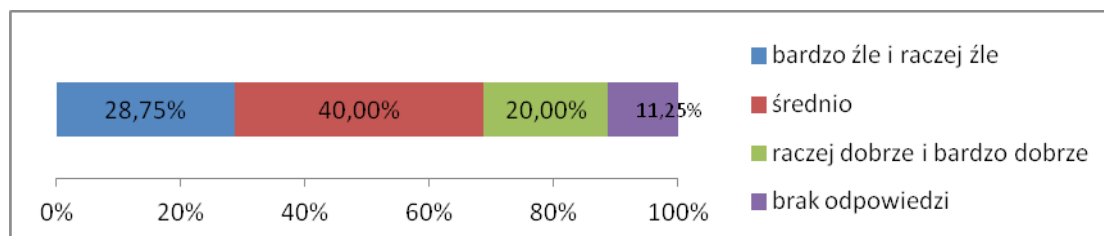
Ocena działań promocyjnych prowadzonych przez gminę

Bardzo źle i raczej źle ocenia 51,25% badanych, średnio – 32,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 11,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 5,00% badanych.

Ocena warunków do prowadzenia produkcji rolnej (możliwość udziału w grupie producenckiej, szkolenia, dostęp do informacji, dostęp do usług, itp.)

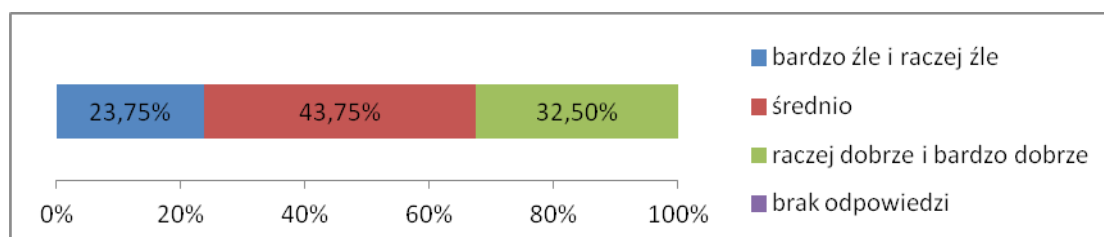
Bardzo źle i raczej źle ocenia 28,75% badanych, średnio – 40,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 20,00% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 11,25% badanych.

3.6.4. Ocena jakości życia mieszkańców.

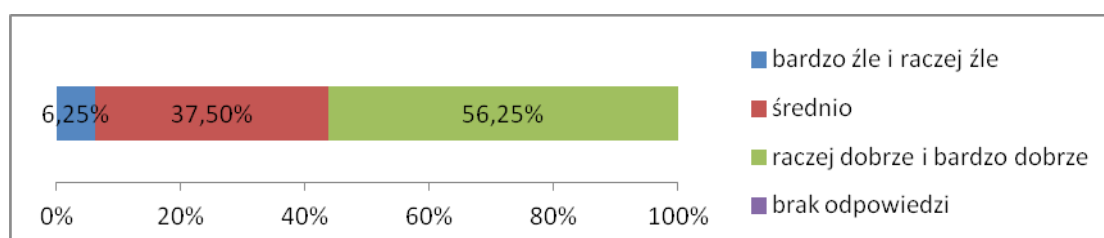
Ocena dostępności do usług ochrony zdrowia w gminie (podstawowa opieka medyczna, apteka, stomatolog, pogotowie ratunkowe)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 23,75% badanych, średnio – 43,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 32,50% badanych.

Ocena sieci usług na terenie gminy (handel, zakłady usługowe i rzemieślnicze, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 6,25% badanych, średnio – 37,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 56,25% badanych.

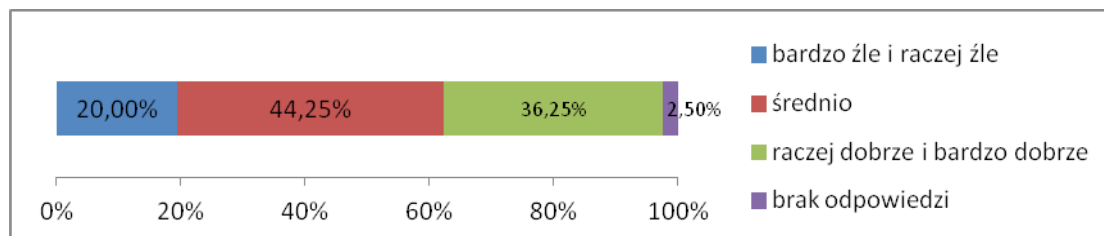
Ocena komunikacji zbiorowej w gminie

Bardzo źle i raczej źle ocenia 56,75% badanych, średnio – 32,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 12,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

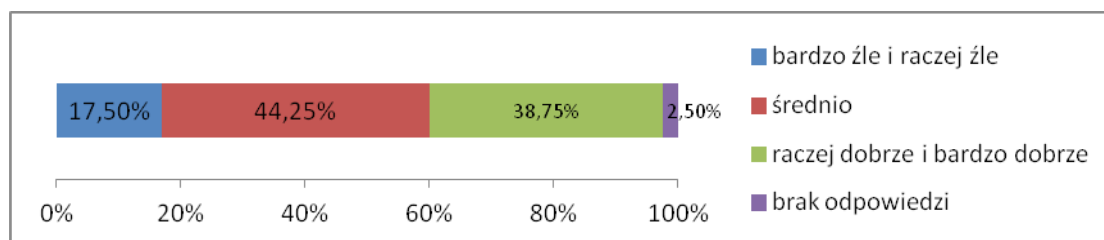
Ocena poziomu opieki przedszkolnej w gminie (dostępność i jakość zajęć dla dzieci)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 20,00% badanych, średnio – 44,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 36,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

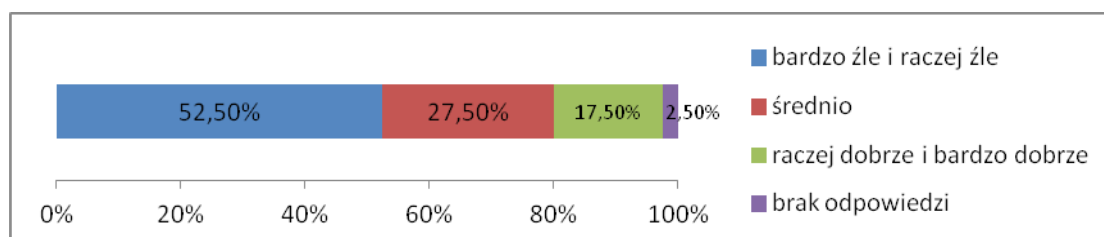
Ocena poziomu edukacji w gminie (jakość kształcenia, dostępność zajęć dodatkowych dla uczniów, kształcenie językowe, informatyczne, zajęcia wyrównawcze)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 17,50% badanych, średnio – 44,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 38,75% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

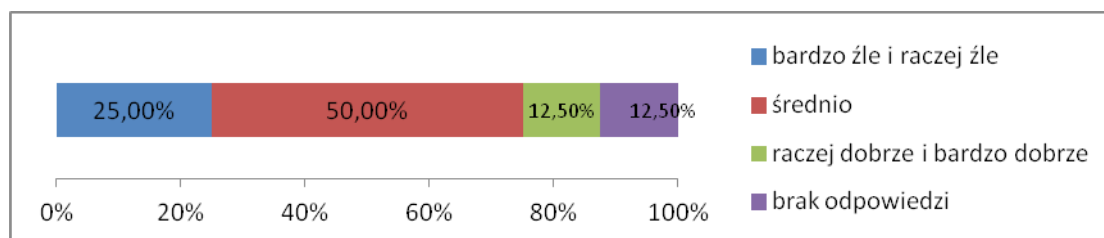
Ocena profilaktyki prozdrowotnej dzieci i młodzieży w gminie (dostępność pielęgniarstwa w szkole, opieki stomatologicznej, okulistycznej, zajęcia korekcyjne, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 52,50% badanych, średnio – 27,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 17,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

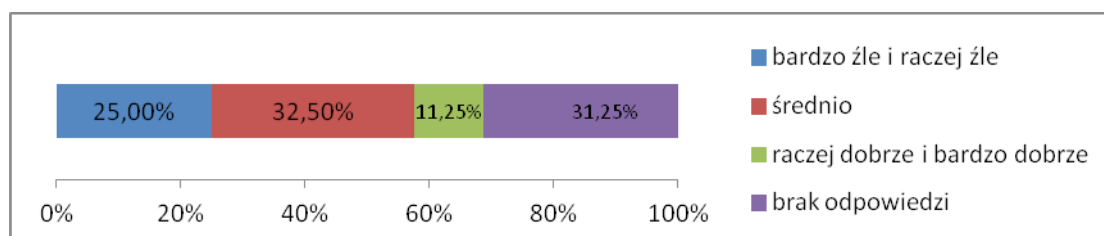
Ocena skali występowania alkoholizmu w gminie

Bardzo źle i raczej źle ocenia 25,00% badanych, średnio – 50,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 12,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 12,50% badanych.

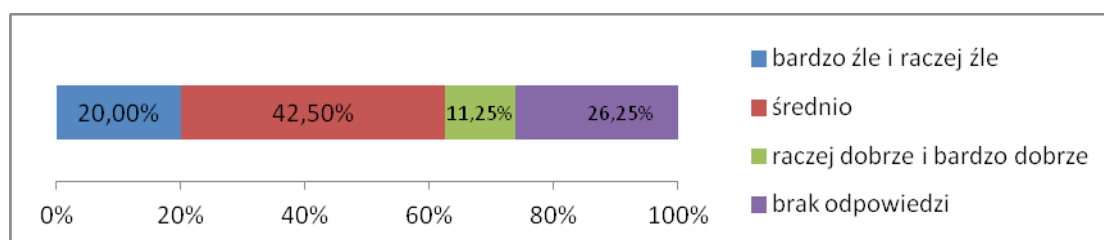
Ocena skali występowania narkomanii w gminie

Bardzo źle i raczej źle ocenia 25,00% badanych, średnio – 32,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 11,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 31,25% badanych.

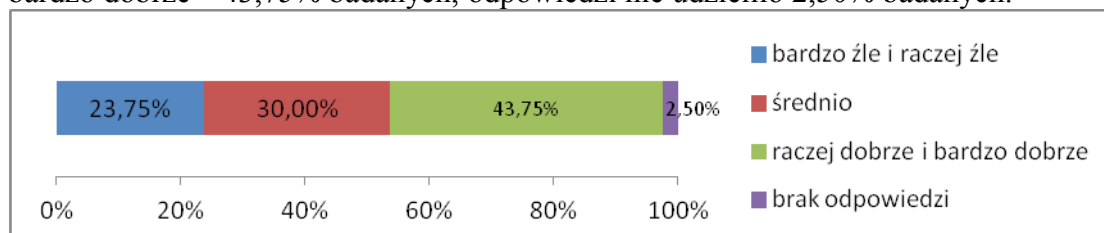
Ocena skali występowania w gminie przemocy w rodzinie

Bardzo źle i raczej źle ocenia 20,00% badanych, średnio – 42,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 11,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 26,25% badanych.

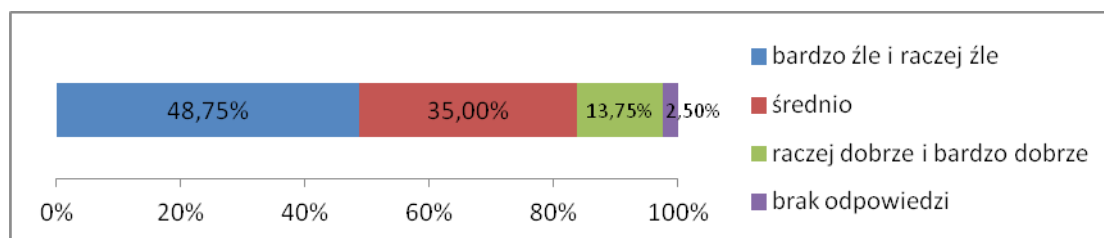
Ocena ilości i jakości wydarzeń kulturalnych i sportowych w gminie

Bardzo źle i raczej źle ocenia 23,75% badanych, średnio – 30,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 43,75% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

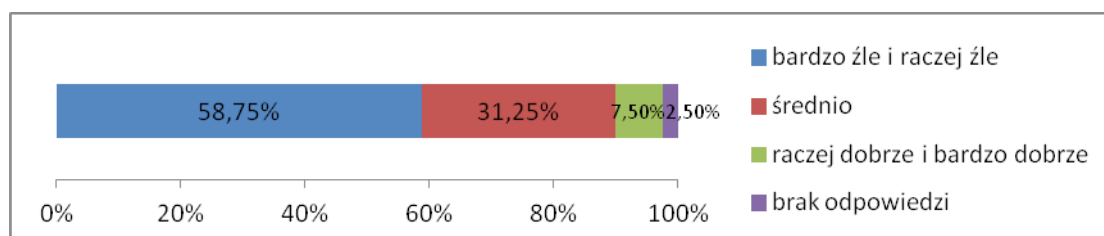
Ocena oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 48,75% badanych, średnio – 35,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 13,75% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

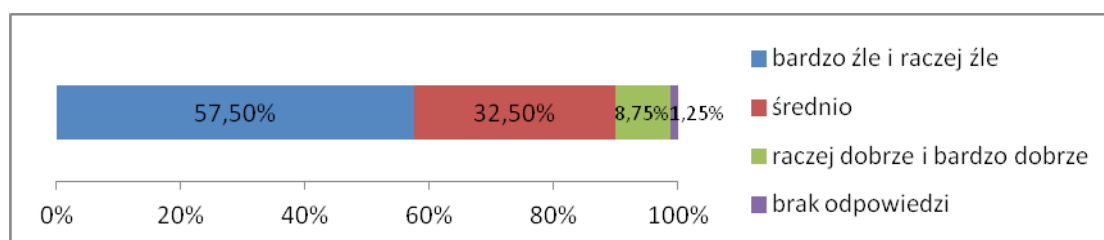
Ocena oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 58,75% badanych, średnio – 31,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 7,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

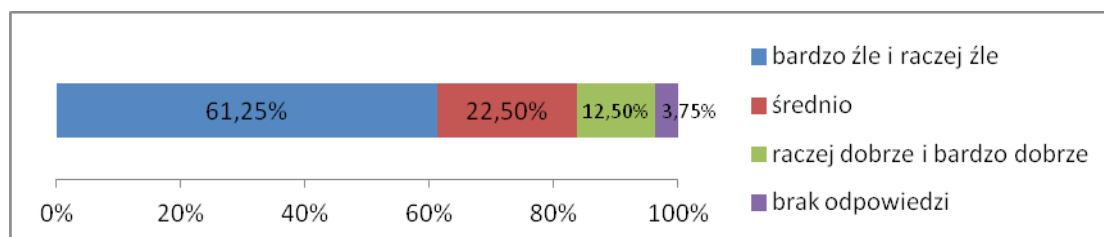
Ocena oferty spędzania wolnego czasu dla dorosłych na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 57,50% badanych, średnio – 32,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 8,75% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

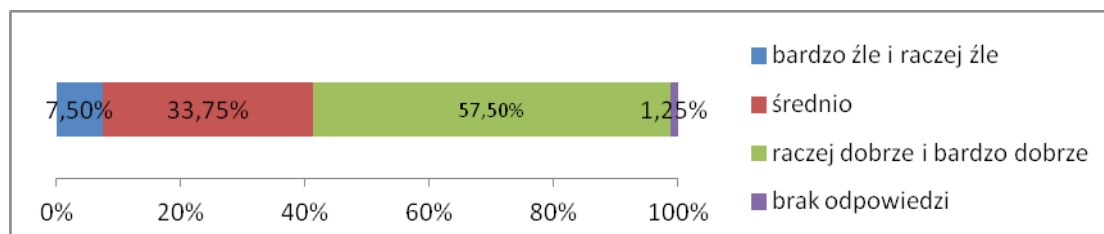
Ocena oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 61,25% badanych, średnio – 22,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 12,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 3,75% badanych.

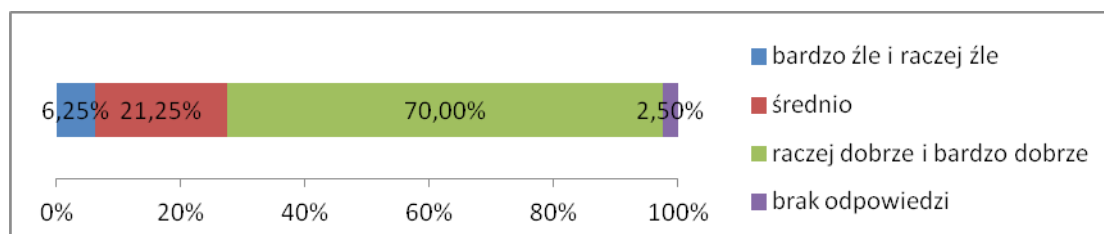
Ocena kultywowania tradycji regionalnych w gminie (język kaszubski, zwyczaje, obrzędy, itp.)

Bardzo źle i raczej źle ocenia 7,50% badanych, średnio – 33,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 57,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

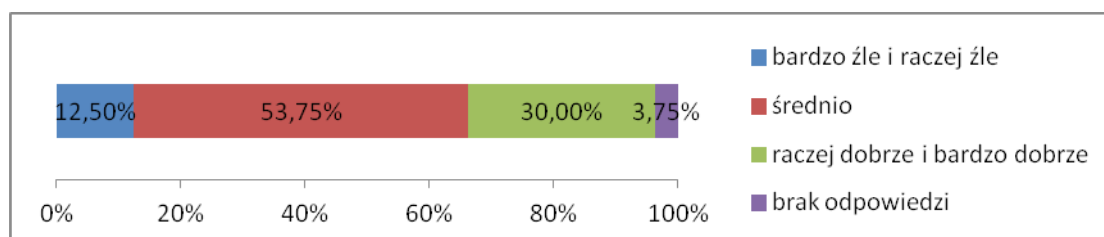
Ocena pracy rady sołeckiej w danej miejscowości

Bardzo źle i raczej źle ocenia 6,25% badanych, średnio – 21,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 70,00% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

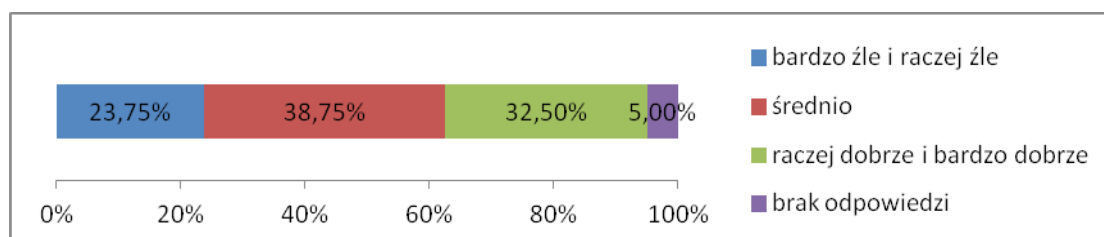
Ocena liczby organizacji społecznych działających na terenie gminy

Bardzo źle i raczej źle ocenia 12,50% badanych, średnio – 53,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 30,00% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 3,75% badanych.

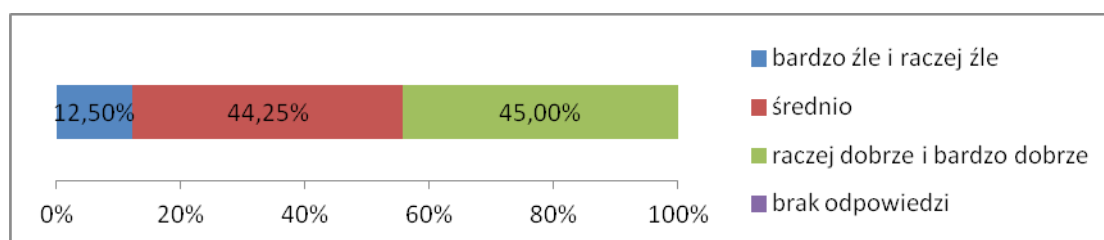
Ocena zaangażowania mieszkańców w prace na rzecz społeczności lokalnej

Bardzo źle i raczej źle ocenia 23,75% badanych, średnio – 38,75% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 32,50% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 5,00% badanych.

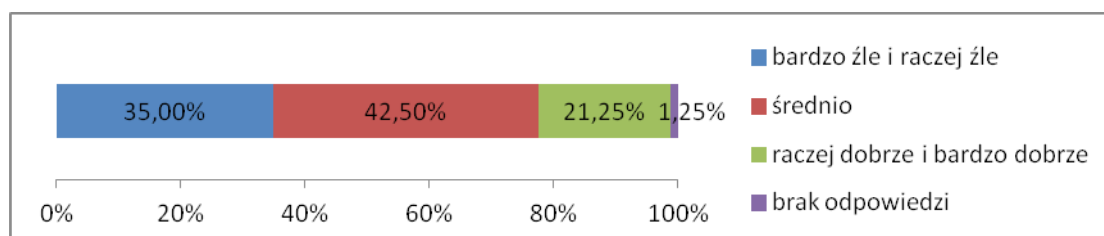
Ocena estetyki danej miejscowości

Bardzo źle i raczej źle ocenia 12,50% badanych, średnio – 44,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 45,00% badanych.

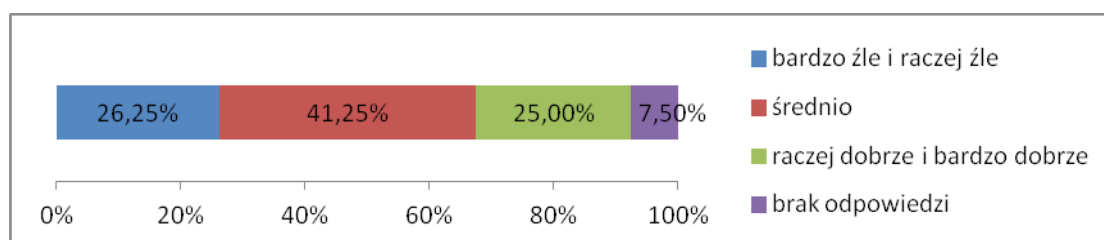
Ocena otwartości gminy i jej wsparcia dla inicjatyw mieszkańców

Bardzo źle i raczej źle ocenia 35,00% badanych, średnio – 42,50% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 21,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 1,25% badanych.

Ocena współpracy gminy z innymi samorządami

Bardzo źle i raczej źle ocenia 16,25% badanych, średnio – 41,25% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 25,00% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 7,50% badanych.

Znajomość Planu Odnowy Miejscowości przez mieszkańców

11,25% badanych uczestniczyła w opracowaniu POM i zna go bardzo dobrze, 35% badanych ma ogólną orientację o tym co zawiera POM, 23,75% badanych słyszało o POM ale nie pamięta czego dotyczy. 27,5% badanych nie orientuje się w ogóle czego dotyczy POM. 2,5% badanych nie udzieliło odpowiedzi.

Wiedza mieszkańców o przeznaczeniu środków Funduszu Sołeckiego danej miejscowości

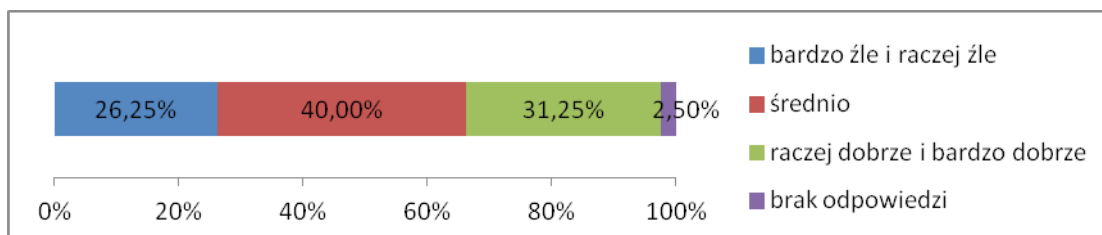
33,7% badanych uczestniczyła w ustalaniu przeznaczenia środków Funduszu Sołeckiego, 45% badanych ma ogólne pojęcie o tym, na co środki te są przeznaczane. 13,75% badanych nie pamięta na co fundusz jest przeznaczany, choć słyszało o nim, zaś 5% badanych w ogóle

nie orientuje się w przeznaczeniu środków Funduszu Sołeckiego. 2,5% badanych nie udzieliło odpowiedzi.

3.6.5. Ocena innych aspektów funkcjonowania gminy.

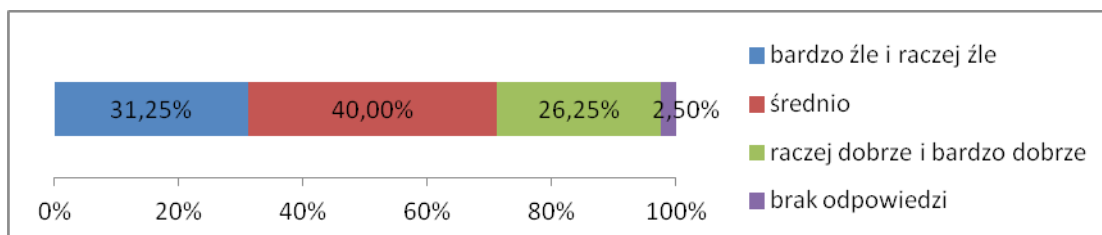
Ocena aktywności gminy w absorpcji środków unijnych na działania inwestycyjne

Bardzo źle i raczej źle ocenia 26,25% badanych, średnio – 40,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 31,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

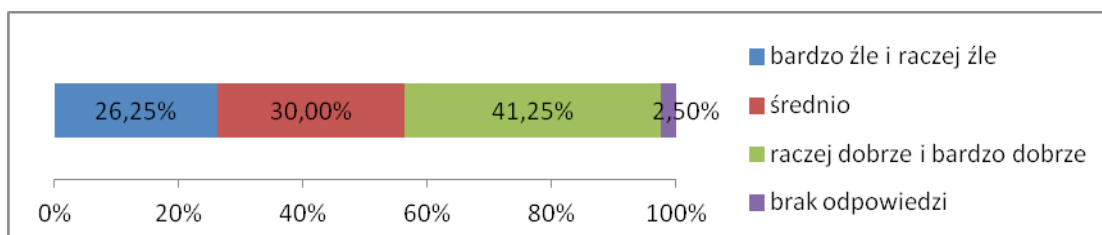
Ocena aktywności gminy w absorpcji środków unijnych na działania nieinwestycyjne

Bardzo źle i raczej źle ocenia 31,25% badanych, średnio – 40,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 26,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

Ocena wyboru zadań przez gminę, na które pozyskiwane są środki unijne

Bardzo źle i raczej źle ocenia 26,25% badanych, średnio – 30,00% badanych, raczej dobrze i bardzo dobrze – 41,25% badanych, odpowiedzi nie udzieliło 2,50% badanych.

Ocena problemów występujących na poziomie miejscowości (czego brakuje w danej miejscowości)

W tabeli przedstawiono wszystkie odpowiedzi udzielone przez respondentów. Podzielono je na kategorie, których dotyczyło najwięcej odpowiedzi. Liczba oznacza ilość powtarzających się wypowiedzi. Brak liczby oznacza, iż taka odpowiedź pojawiła się tylko jeden raz.

Tabela nr 40. Ocena problemów w miejscowościach gminy Szemud na podstawie badania opinii społecznej mieszkańców.

Infrastruktura techniczna:	Infrastruktura społeczna:	Przedsiębiorczość i rynek pracy:	Jakość życia:	Turystyka:	Inne:
<p>Infrastruktura drogowa: - dobrych dróg asfaltowych 12 (w tym: drogi asfaltowej od Warzna do Karczemki) - brak bezpośredniego połączenia drogą asfaltową z Bojana do Gdyni 2 - połączeń drogowych 2 - chodników 23 (w tym: chodnika od Warzna do Czczewa i ciągu pieszego z Rębisk do Kielna 2, ul. Chyłońska) - oświetlenia dróg 8 - odpływów wody przy drogach - parkingów</p> <p>Kanalizacja: - kanalizacji 9</p> <p>Inne: - tłucznia na „parkingu” na placu zabaw w Rębiskach</p>	<p>Obiekty sportowo-kulturalne: - obiektu sportowego / hali / boiska 13 (w tym boiska w Łebieńskiej Hucie, Bojanie) - centrum kultury i sportu 4 - domu kultury 3</p> <p>Miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży: - placu zabaw 9 - przedszkola lub miejsca do przebywania dzieci w wieku przedszkolnym 3 - miejsca spotkań dla młodzieży - miejsca rowoju/rekreacji/sportu dla dzieci i młodzieży 2</p> <p>Świetlice: - świetlicy 5 (w tym sali sołeckiej w Zęblewie) - miejsca do spotkań mieszkańców 2</p> <p>Miejsca rekreacyjne: - dużego placu rekreacyjnego na plenerowe imprezy masowe dla sołectwa 4 - placu rekreacyjnego dla młodzieży i dorosłych 2 - parku</p>	<p>- miejsc pracy 5</p> <p>Brak obiektów handlowo-usługowych: - kregielni - stołów do bilardu - sklepu sieci „Biedronka” - sklepów samoobsługowych - bankomatu - apteki 2 - poczty</p>	<p>Komunikacja: - komunikacji zbiorowej 5 - komunikacji z Trójmiastem 11 - mała ilość połączeń PKS z Warszawą - komunikacji w weekendy - komunikacji Koleczkowa z Szemudem</p> <p>Środowisko: - segregacji śmieci 4 - czystości - zieleni 2</p> <p>Oferta sportowo-kulturalna: - prawidłowo działającego domu kultury - zajęć sportowych - zajęć dla młodzieży - brak możliwości spędzania wolnego czasu</p>	<p>Baza turystyczna: - bazy noclegowej 2 - agroturystyki - małej gastronomii</p> <p>Infrastruktura turystyczna: - ścieżek rowerowych 5 - tablicy informacyjnej</p>	<p>- logo wsi - dobrego gospodarza - nazewnictwa ulic - oznakowania i renowacji miejsc pamięci - wszystkiego brak - brak aktywności społecznej mieszkańców 2</p>

- stałego Internetu 2 - telefonii stacjonarnej - gazu	- miejsc do spacerów - miejsca integracyjnego Inne: - basenu				
---	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Ocena problemów występujących na poziomie gminy (czego brakuje w gminie, najważniejsze problemy społeczno-gospodarcze, dlaczego mieszkańcy odradzają zamieszkanie na terenie gminy)

W tabeli przedstawiono wszystkie odpowiedzi udzielone przez respondentów. Podzielono je na kategorie, których dotyczyło najwięcej odpowiedzi. Liczba oznacza ilość powtarzających się wypowiedzi. Brak liczby oznacza, iż taka odpowiedź pojawiła się tylko jeden raz.

Tabela nr 41. Ocena problemów gminy Szemud na podstawie badania opinii społecznej mieszkańców.

Infrastruktura techniczna:	Infrastruktura społeczna:	Przedsiębiorczość i rynek pracy:	Jakość życia:	Turystyka:	Inne:
Infrastruktura drogowa: - brak zły stan dróg 43 - brak chodników 7 - brak oświetlenia 6 - brak bezpiecznego dojazdu do Warzna od strony Cieczewa - brak bezpiecznego pobocza dla pieszych do Warzna od strony Kielna - katastrofalny stan drogi do Warzna od strony Karczemek, dla samochodów osobowych	Miejsca spotkań dla mieszkańców: - brak miejsca spędzania wolnego czasu dla młodzieży i dorosłych 4 - brak sali gminnej dla mieszkańców w celu spotkań integracyjnych i zabaw - brak miejsc	Rynek pracy: - duże bezrobocie 21 - brak zakładów pracy 2 - brak rzemiosła i przemysłu - brak pracy dla obcych - brak informacji o ofertach pracy - zatrudnienie poza terenem gminy Szkolenia: - mało szkoleń	Komunikacja: - zła komunikacja zbiorowa 35 - zła komunikacja z Trójmiastem 11 - brak połączenia autobusowego z Bojana do Gdyni Chyloni przez Koleczkowo - zła komunikacja z Wejherowem - brak komunikacji między Częstkowem a Szemudem - brak komunikacji z Szemudem - brak komunikacji z Wejherowem i Kartuzami - kosztowna komunikacja publiczna Środowisko: - śmieci 7	Infrastruktura turystyczna: - brak ścieżek rowerowych 10 - brak konkretnego zagospodarowania jezior - brak inwestycji turystyczno-rekreacyjnych - brak ścieżek spacerowych i ich promocji - szlaków turystycznych	Finansowanie: - zwiększenie środków pieniężnych na małe wsie w naszej gminie - nierówny podział środków w gminie - nierówne rozłożenie finansów na poszczególne wsie - niesprawiedliwy podział środków gminnych na inwestycje, faworyzowanie niektórych wsi - bardzo niska absorpcja środków z UE 2 - brak bardziej operatywnych samorządowców umiających pozyskać większe środki finansowe ze źródeł zewnętrznych - brak znaczących płatników podatków (tj. brak środków na rozwój) - brak środków w sołectwach, gdzie

<p>okresowo nieprzejezdna - zły stan drogi z Łebna do Luzina - częsta zmienność położenia nowych szlaków dróg szybkiego ruchu - droga powiatowa - zbyt mała liczba parkingów 2 - brak dróg na nowych osiedlach</p> <p>Kanalizacja/Wodociągi: - brak kanalizacji 5 - brak kanalizacji głównie w rejonach jezior - brak nowych wodociągów - rury azbestowe do wody - brak zaopatrzenia w media (woda, kanalizacja, prąd) na nowo powstałych osiedlach - bardzo długi termin podłączenia do wodociągu - brak odpływów wody przy drogach - brak ciśnienia wody (zwłaszcza latem)</p> <p>Inne:</p>	<p>integracji społecznej 2</p> <p>Obiekty sportowe: - brak sal gimnastycznych 2 - brak basenu 7 - brak Orlików - brak obiektu sportowego w Bojanie</p> <p>Inne: - brak domu kultury 2 - brak kaplicy pogrzebowej - brak amfiteatru - brak klubu</p>	<p>zawodowych 2 - mała promocja szkoleń zawodowych - brak szkoleń i informacji dla rolników - brak info. o dofinansowaniu UE</p> <p>Rolnictwo: - brak zainteresowania bytem rolników - rolnictwo</p> <p>Brak usług: - brak kręgielni - brak stołów do bilardu - brak aquaparku - brak lodowiska w zimę - brak supermarketów 2 - kina - brak sklepu sieci „Biedronka” - brak zakładów przemysłowych - brak dostępu do niektórych usług 2</p> <p>Inne problemy: - konkurencja bankowa - terenów</p>	<p>- segregacji śmieci 4 - mobilizacji wszystkich mieszkańców w sprawy segregacji śmieci - obowiązkowe kosze na śmieci dla mieszkańców 2 - zaśmiecone i nieuporządkowane posesje - śmieci w przydrożnych rowach - wysypisko śmieci w pobliżu - czystości i porządku na wsi - większej ochrony przed dewastacją terenów ochronnych przyrodniczych - czystego powietrza niezanieczyszczonego zapachami z kurników</p> <p>Służba zdrowia: - zły dostęp do służby zdrowia 4 - brak dostępu do stomatologa - zły dostęp do lekarzy specjalistów 2 - brak ośrodków rehabilitacji</p> <p>Oświata i wychowanie: - zły dostęp do żłobków - zły dostęp do przedszkoli 4 - opieki i organizowania zajęć dla młodzieży i dzieci w czasie pozaszkolnym - brak organizacji zajęć dla młodzieży w czasie pozaszkolnym 3 - niski poziom edukacji w szkołach</p> <p>Sport, kultura i integracja: - brak wydarzeń sportowych 5 - brak kultury 3 - mało okolicznościowych imprez - brak rozrywki zorganizowanej 5 - brak wspólnych imprez</p>	<p>- miejsc wypoczynkowych</p> <p>Baza turystyczna: - brak bazy turystycznej - brak wspierania bazy turystycznej - lokali gastronomicznych 2 - hoteliku - agroturystyki - brak wsparcia agroturystyki 2</p> <p>Promocja: - promocji ciekawych miejsc - brak działań na rzecz rozwoju turystyki - brak propozycji turystycznych - mało rozwinięta turystyka, mimo możliwości 2</p>	<p>mieszkańcy mogą się zintegrować lokalnie</p> <p>Zarządzanie, planowanie, współpraca: - brak spójności w planowaniu - ogólny chaos urbanistyczny - chaotyczne przekształcenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe - brak wizji gminy na przyszłość 2 - planu Rozwoju - perspektywicznego myślenia - brak zdecydowanych działań - brak współpracy na szczeblu gminny - dezorganizacja - brak aktywnego zarządzania 2 - brak dobrego gospodarza 2 - brak nowego wójta - nieustający konflikt wewnątrz władz Gminy - wojna wschód-zachód (bezplan rozwojowy) - nastawienie na przetrwanie a nie na rozwój - działania inwestycyjne głównie dorażne - brak wykorzystania potencjału mniejszych miejscowości - brak współpracy pomiędzy miejscowościami - brak współpracy pomiędzy lokalną władzą i opozycją - brak współpracy - niedorozwój - zaniedbanie terenów zbliżonych do Gdyni</p> <p>Informacja i obsługa mieszkańców: - słaba komunikacja społeczna w miejscowości - brak forum gminnego (za słaba strona internetowa) - zła obsługa i informowanie petentów przez pracowników w gminie 2</p>
---	---	--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - słaby dostęp do Internetu z powodu braku zasięgu 2 - szybkiego Internetu - słaba infrastruktura drogowa i komunalna 2 - gazu ziemnego 3 		<p>przygotowanych dla inwestorów chcących zagospodarować miejsca atrakcyjne turystycznie</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wydzielonych terenów dla przemysłu - brak udogodnień dla małych przedsiębiorstw 3 - za małe przyciąganie biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> - brak rekreacji - brak aktywności kulturalnej i sportowej - brak kultury - brak integracji mieszkańców 3 - nuda <p>Pozostałe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brzydki wygląd - bałagan na posesjach - brak estetyki - zbyt duży dostęp do alkoholu w sklepach - za dużo pijaków stoi przed sklepem - alkoholizm - sąsiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kompetencji urzędników Gminy 2 - przejrzystości decyzji - informacji (Lesok niekompetentny) - prasy lokalnej - brak promocji 2 <p>Inne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zły sposób myślenia samorządowców - stale rosnący ruch samochodów, szczególnie ciężarowych - brak komisji środowiskowo-socjalnej (lub brak efektów jej działań) - brak nowego budynku - brak przekonania wśród mieszkańców, że warto coś zmieniać, a nie trwać w marazmie - sprawa bezpańskich psów 2 - nepotyzm 2 - zbieranina ludzi z całej Polski, wieża Babel - brak zainteresowania problemami społeczno-gospodarczymi ludzi napływowych - zamknięte środowisko - ugruntowana pozycja gminy jako sypialni - mała integracja mieszkańców - parkingu na potrzeby niedzielnej mszy
--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Dodatkowo, należy wskazać iż 13 osób podało że brakuje takich powodów, dla których odradzałyby zamieszkanie na terenie Gminy Szemud. Pojawiły się też inne, trudne do klasyfikacji wypowiedzi:

- „sumienie nie pozwala mi na negatywne wypowiedzianie się na temat mojej gminy osobom z zewnątrz”
- „nie odradzam, a zachęcam do zamieszkania tutaj, ponieważ może osiedli się tu ktoś, kto zmieni wszystkie niedociągnięcia”.

Ocena możliwych sposobów rozwoju turystyki na terenie gminy

Zapytani o to, co można zrobić, aby turystyka odgrywała większe znaczenie w rozwoju gminy respondenci wymienili:

Tabela nr 42. Ocena możliwości rozwoju turystyki na terenie gminy Szemud na podstawie badania opinii społecznej mieszkańców.

Infrastruktura turystyczna:	Baza turystyczna:	Promocja i imprezy:	Estetyka i środowisko:	Inne:
<p>Ścieżki, trasy, szlaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budować ścieżki rowerowe 18 - ścieżka rowerowa z Gdyni - budować ścieżki rekreacyjne i spacerowe 4 - budować infrastrukturę turystyczną 2 - wyznaczyć szlaki turystyczne 2 - stworzyć trasy wycieczkowe: historyczne, biologiczne, rekreacyjne, sportowe <p>Miejsca wypoczynkowe i rekreacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadbać o miejsca wypoczynkowe i rekreacyjne 3 - budować miejsca na pikniki - zagospodarować tereny leśne - zrobić więcej atrakcji dla dzieci, typu ścianka wspinaczkowa, tor saneczkowy - zagospodarować tereny atrakcyjne turystycznie pozyskując m.in. środki z UE - inwestować w miejsca atrakcyjne turystycznie 3 - stworzyć park z placem zabaw takim jak w 	<ul style="list-style-type: none"> - budować bazę turystyczną 6 - budować bazę noclegową 3 - budować pola namiotowe i campingowe 3 - więcej ośrodków - utworzenie ośrodka wypoczynkowego dla celów kolonii dla dzieci z innych gmin - unowocześnić ośrodki turystyczne - zbudować basen z ośrodkiem SPA i sauną - (roz)budować bazę gastronomiczną 2 - zbudować kawiarnie 2 - budowa kina, basenu i powstanie kregielni, większej liczby ośrodków spędzania czasu 	<ul style="list-style-type: none"> - bardziej / lepiej promować gminę 18 - promować naszą kulturę kaszubską 2 - promować agroturystykę 2 - informować - promować w prasie i telewizji regionalnej - podkreślać walory krajoznawczo-turystyczne gminy - promować jeziora i ścieżki leśne - dobra reklama 2 - inwestować w wizerunek miejscowości (drogi i pobocza) - poprawić wizerunek - reklamować w Internecie - wydawać foldery - opracować przewodnik turystyczny - pomóc w reklamowaniu piękna naszego otoczenia istniejącym na 	<ul style="list-style-type: none"> - zadbać o porządek w obrębie dróg (rowy, krzewy, pola) 3 - zadbać o estetykę 2 - dbać o czystość 3 - stworzyć więcej miejsc do wywozu nieczystości - kontenery na śmieci - zadbać o porządek, ponieważ zaśmiecony krajobraz odstrasza turystę 	<p>Współpraca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększyć współpracę z powiatem i województwem - zwiększyć współpracę - rozbudzić i wspomóc inicjatywy - stworzyć daleko idącą pomoc organizacjom i stowarzyszeniom lub osobom prywatnym w podejmowaniu zadań w organizacji sieci turystycznej - wspierać przedsiębiorczość twórczą - szukać przedsiębiorców w dziedzinie turystyki i przeznaczyć dla nich tereny - wspierać mieszkańców w organizacji turystyki, np. agroturystyki - nawiązać współpracę z nadleśnictwem <p>Inna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budować chodniki 2 - poprawić infrastrukturę drogową i komunalną 2 - wykonać oświetlenie

<p>Wejherowie</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotować tereny dla sportu ekstremalnego <p>Miejsca nad wodą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyznaczyć kąpieliska 6 - zwiększyć dostęp do jezior 5 - stworzyć wypożyczalnię sprzętu wodnego przy jeziorach 2 - zagospodarować tereny przy jeziorach - rozbudować sieć dróg prowadzących nad jeziora - stworzyć kąpieliska strzeżone - wybudować przystanie - rekultywować jeziora, np. Marchowskie 	<ul style="list-style-type: none"> - brak muzeów i miejsc pamięci, jedna izba regionalna to za mało - gmina powinna wspierać przedsiębiorców, którzy chcieliby się tym zająć 	<p>terenie gminy gospodarstwem agroturystycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wszelkich imprez - zorganizować i wypromować imprezę o ogólnowojewódzkim zasięgu, zaprosić gości, wypromować gminę - więcej wydarzeń kulturalnych - stawiać więcej oznaczeń informacyjnych 4 	<ul style="list-style-type: none"> - oczyścić plaże 6 - dbać o czystość jezior (śmiećniki, toalety przy plażach) 	<ul style="list-style-type: none"> - lepsza komunikacja z Trójmiastem - zadbać o rzeczy związane z naszym regionem (zabytki, symbole) - poprawić wiedzę dorosłych i młodzieży na temat historii regionu oraz zabytków, np. kościołów w Kielnie <p>Inne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracować dobry plan - stworzyć ofertę spędzania wolnego czasu przez turystów – imprezy kulturalne, festyny, koncerty - gmina leży zbyt blisko aglomeracji trójmiejskiej i nie ma to znaczenia - nie każda gmina ma szansę korzystać z turystyki - brać przykład z Gminy Gniewino 2 - nie pytać o to mieszkańców tylko zatrudnić fachowców, którzy wiedzą co zrobić
--	--	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Z czego mieszkańcy gminy Szemud są dumni

Poproszeni o to aby dokończyć zdanie: „Jestem dumny z mojej gminy, ponieważ...”, respondenci wymienili:

Tabela nr 43. Przyczyny dumy z gminy Szemud na podstawie badania opinii społecznej mieszkańców.

Polożenie gminy:	Rozwój:	Tożsamość:	Inne:
<p>Walory krajobrazowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest pięknie położona 7 - posiada wiele jezior, lasów, pięknych krajobrazów 3 - tu jest ładnie i pięknie, są jeziora, górki - jest terenem bardzo malowniczym 	<ul style="list-style-type: none"> - powoli, ale się rozwija 2 - gmina się rozwija - pięknie i dynamicznie się rozwija - rozwija się w każdej dziedzinie - rozwija się gospodarczo 	<ul style="list-style-type: none"> - urodziłam się tutaj, mieszkam i patrzę jak gmina rozwija się i kwitnie - tutaj jest moje miejsce, gdzie mieszkam razem z 	<p>Oświata i edukacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dba o oświatę w gminie - inwestuje w edukację i sport - otacza opieką osoby niepełnosprawne - stoi na wysokim poziomie edukacyjnym

<ul style="list-style-type: none"> - ma ogromny potencjał, znakomite położenie, niepowtarzalny krajobraz - mamy wspaniały krajobraz kaszubski - posiada walory turystyczne i położona jest w centrum Kaszub - ponieważ dzięki konkursom „Piękna wieś”, „Piękna zagroda” gmina staje się zadbane i czysta. Dzięki pracy wójta i samorządu powstaje coraz więcej nowoczesnych szkół i placów zabaw - z roku na rok poprawia się estetyka całej gminy - nasz wieś jest coraz bardziej estetyczna - mamy czyste powietrze, jeziora - mieszka się tu spokojnie - mieszkam w pięknym zakątku naszego województwa - mam duży kontakt z naturą 2 - jest tu zielono i ładnie <p>Bliskość Trójmiasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - położona jest koło Trójmiasta - leży blisko Trójmiasta i nie mamy biedy - w pewnym stopniu stara się wykorzystać swoje dogodne położenie względem Trójmiasta 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwija się i widać starania w otoczeniu - w ciągu ostatnich 10 lat bardzo się rozwinęła we wszystkich aspektach, stała się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania - w ostatnich 10 latach gmina się rozwinęła i rozbudowała - dużo dobrego się dzieje w ostatnim czasie - co roku mamy jakieś nowe inwestycje - w ciągu ostatnich lat bardzo się rozwinęła (oświetlenie, ulice) - próbuje nadążać z duchem czasu - w ostatnim czasie powstało kilka obiektów sportowych - dobrze nas reprezentuje oraz wprowadzane są nowe inwestycje ulepszające byt 	<p>rodziną</p> <ul style="list-style-type: none"> - stara się dbać o podtrzymywanie tradycji kaszubskich 3 - to moja mała kaszubska ojczyzna - mieszkam na pięknych Kaszubach - dziedzictwo kaszubskie to skarb narodowy - się w niej urodziłem i mam zamiar mieszkać aż do końca - tu mieszkam 	<ul style="list-style-type: none"> - sprzyja edukacji dzieci w przedszkolu i szkole <p>Ludzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mieszkają tu ludzie uczciwi i prawi - znajduje się na jej terenie spora ilość boisk, pochodzi stąd spora grupa cenionych osób - w dużej części mieszkańcami są ludzie z korzeniami i kultywujący tradycje lokalne - człowiek jest bliżej innego człowieka - są niskie podatki - czasami można załatwić coś w tej gminie - zainwestowała w „figle na wzgórzu” - leży w niej miejscowość Kielno - choć w tej ankiecie pozwoliła mi wypowiedzieć się na jej temat - nie jestem 2 - mało robią a ludzie sobie jakoś radzą
--	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Szemud powinna być bardziej...

Poproszeni o to aby dokończyć zdanie: „Moja gmina, powinna być bardziej...”, respondenci wymienili:

Tabela nr 44. Oczekiwania mieszkańców względem gminy Szemud na podstawie badania opinii społecznej mieszkańców.

Rozwój:	Otwartość:	Turystyka:	Inne:
<ul style="list-style-type: none"> - nowoczesna 7 - rozwojowa 4 - dynamiczna 3 - przedsiębiorcza 	<ul style="list-style-type: none"> - otwarta - otwarta na świat - otwarta dla inwestorów z zewnątrz 2 - otwarta na partnerów i reklamowana w 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięta turystycznie 2 - nastawiona na turystykę, aby wykorzystać swoje walory 3 - dbająca o przyciągnięcie 	<p>Promocja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promocyjna 3 - promowana w województwie 2 - widoczna

<ul style="list-style-type: none"> - nastawiona na rozwój - dynamiczna i otwarta - ekspansywna - elastyczna - aktywna <p>Inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doinwestowana - zaangażowana w środki zewnętrzne na polepszenie stanu dróg w gminie - ulepszyć stan dróg i chodników, tak by wyróżniała się od innych - mieć drogi asfaltowe - skomunikowana/dostępna 2 - zorientowana na rozwój wsch części Gminy (Bojano, Kielno, Koleczkowo) - skonsolidowana w celu pozyskania i wykorzystania środków finansowych na rozwój 	<p>mediach</p> <ul style="list-style-type: none"> - otwarta na inwestorów tworzących miejsca pracy - otwarta na propozycje mieszkańców - otwarta na dialog z mieszkańcami - przyjazna oczekiwaniom mieszkańców 3 - otwarta na współpracę z rolnikami - przystępna w obsłudze mieszkańców przez urzędników 2 - przyjazna ludziom - przyjazna dla mieszkańców - dostępna dla społeczności – podatników - nastawiona na współpracę a nie rywalizację radnych - otwarta na współpracę z sąsiednimi gminami celem aktywniejszego pozyskiwania środków unijnych - otwarta na współpracę 	<p>turystów, wczasowiczów, promocję gminy i jej pięknych krajobrazowo terenów, bezpieczna (duża ilość różnego rodzaju przestępstw)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukierunkowana i otwarta na turystykę - stworzyć lokalną markę, coś, czym gmina by się wyróżniała, czym zachęcałaby nowych do zamieszkania, a turystów do odwiedzania - rozwinięta pod względem turystycznym i rekreacyjnym - tworzyć atrakcje turystyczne - innowacyjna i otwarta na turystykę 	<ul style="list-style-type: none"> - organizować imprezy kulturalnej - tętniąca życiem kulturalnym <p>Estetyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadbane 2 - atrakcyjna - wysprzątana - przyjazna dla środowiska – śmieci <p>Inne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - solidarna - zaangażowana w pomoc potrzebującym rodzinom - skupiona na opracowaniu planu na rozwój gminy w perspektywie kilkunastu lat zamiast skupiać się na codzienności - w „Lesoku” powinno być więcej informacji o korzystaniu z pomocy społecznej dla ludzi niezamożnych - stosować ulgi podatkowe - ukierunkowana na rozwój miejsc pracy - wspierać rolnictwo - bardziej „MOJA”
---	---	---	---

Źródło: Opracowanie własne.

3.7. Podsumowanie raportu o stanie gminy.

Gmina Szemud administracyjnie położona jest w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim. Powierzchnia gminy to 17691 ha, w tym 11078 ha (63%) zajmują użytki rolne, 3963 ha (22,5%) lasy. W dyspozycji gminy jako mienie komunalne znajduje się 429,9 ha (2,4%) gruntów ogółem.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy położone są miasta Gdynia, Sopot i Gdańsk, a w odległości 40 km miasta Rumia, Reda, Wejherowo, Lębork i Kartuzy. Pod względem gospodarczym gmina ma charakter rolniczo-produkcyjny, z rozwijającym się sektorem usług turystycznych.

Administracyjnie w gminie wydzielono 22 sołectwa, w skład których wchodzi 23 wsie. Największym pod względem liczby mieszkańców (stan na 30.09.2011 r.) jest sołectwo Bojano (2524 mieszkańców), następnie sołectwo Szemud (1835 mieszkańców), będące jednocześnie siedzibą gminy.

Pod względem liczby mieszkańców 3 sołectwa to sołectwa z liczbą mieszkańców do 200 osób, 3 sołectwa od 201 do 300 osób, od 301 do 500 osób – 6 sołectw, od 501 do 800 osób – 4 sołectwa i 6 sołectw powyżej 1000 mieszkańców.

Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi w gminie 83 osoby i jest stosunkowo niska w porównaniu do innych gmin powiatu (151) i województwa (122).

Gmina położona jest na obszarze zlewni 5 rzek, krajobraz jest urozmaicony i zróżnicowany, bogaty w osobliwości flory i fauny. Obszary prawnie chronione zajmują powierzchnię 2007,3 ha (11,3%) powierzchni ogółem; (w województwie - 33%).

Na terenie gminy ustanowiono 10 pomników przyrody, w tym brak wprowadzonych uchwałą rady gminy.

W gminie kultywuje się tradycje i zwyczaje kaszubskie, a podtrzymywanie kaszubskiej tożsamości kulturowej jest powszechnie akceptowane i silnie wpisane w poczucie własnej odrębności i dumy mieszkańców.

- **Demografia.**

W gminie odnotowuje się stałą tendencję wzrostu liczby ludności – według danych GUS na dzień 31.12.2010 r. ludność gminy wg miejsca zameldowania wynosiła 14730 osób i była wyższa o 1796 osób w porównaniu do roku 2006. Dynamika wzrostu liczby ludności za ten okres wynosiła 113,9 i była najwyższa wśród porównywanych gmin.

Procentowy udział ludności według grup ekonomicznych w latach 2006-2010 przedstawia mieszkańców gminy jako społeczność rozwojową, gdzie udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) znacznie przekracza średnią wielkość w kraju i województwie i w roku 2010 wynosił 27,2% (kraj 18,7%, woj. 20,1%). Udział ludności w

wieku produkcyjnym wynosił analogicznie 62,8% (kraj 64,4%, woj. 64,4%). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił 10,0% (kraj 16,9%, woj. 15,5%).

Na przestrzeni lat 2006-2010 odnotowano w gminie spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym o 2,6%, wzrost w wieku produkcyjnym o 1,9% i wzrost w wieku poprodukcyjnym o 0,2%.

Analizując udział ludności pod względem płci, w gminie Szemud, w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym notuje się większy udział w populacji mężczyzn – 51,6% i 53,3% przy drastycznym spadku udziału mężczyzn w wieku poprodukcyjnym do 36,1%.

Wielkości udziału mężczyzn we wszystkich grupach wiekowych są wyższe w porównaniu do średniej dla kraju i województwa. Na 100 mężczyzn z gminie Szemud przypada 96 kobiet, w kraju 107, a w województwie 106.

Według wskaźników obciążenia demograficznego w gminie Szemud na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 59,3% osoby w wieku nieprodukcyjnym (w kraju 55,2%, w województwie 55,3%).

W latach 2006-2010 wzrosła w gminie liczba urodzeń żywych ze 173 w 2006 r., do 239 w 2010 r. Wzrasta również liczba zgonów, z 79 w 2006 r. do 92 w 2010 r. Przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł w 2010 r. 10,1. Liczba ludności przypadająca na 1 km² wynosi w gminie w 2010 r. 83 i jest jedną z niższych w gminach porównywanych (kraj i województwo po 122 osoby na 1 km²).

Stan infrastruktury technicznej w gminie.

- **Zaopatrzenie w wodę i kanalizację.**

Pomimo znaczących, korzystnych zmian na przestrzeni lat 2006-2010 stan techniczny istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wymaga dalszego uzupełnienia i modernizacji. Wskaźnik wielkości sieci kanalizacyjnej rozdzielczej na 100 km² w gminie Szemud jest wysoki (164,9), ale część sieci wymaga modernizacji (często latem brakuje wody z powodu problemów z ciśnieniem). Brak zaopatrzenia w wodę ze zbiorczego wodociągu dotyczy w większości pojedynczych osad, oddalonych od zwartej zabudowy. Sieć kanalizacyjna mimo znaczącego wzrostu wskaźnika długości sieci na 100 km² w latach 2006-2010 z 8,0 km do 15,3 km, należy do jednych z najniższych wśród porównywalnych gmin i znacząco odbiega od średniej dla kraju i województwa (34,4 km i 42,5 km na 100 km²). Niewystarczająca sieć kanalizacyjna wpływa na fakt, że tylko 14,8% mieszkańców gminy w 2010 r. korzystało z oczyszczalni ścieków (kraj 65,2%, województwo 80,6%). Dwie oczyszczalnie ścieków na terenie gminy nie są w pełni wykorzystywane i stanowią rezerwę dla nowych podłączeń.

- **Gospodarka odpadami.**

Dotychczasowy system odbioru i segregacji odpadów nie spełnia oczekiwań mieszkańców i potrzeb gminy. Aktualnie trwają prace nad opracowaniem nowego modelu gospodarki odpadami komunalnymi.

- **Zaopatrzenie w ciepło i gaz.**

Z gazu przewodowego korzystają tylko 4 wsie, pozostali mieszkańcy korzystają z gazu z butli. Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest przez indywidualne systemy grzewcze.

- **Drogi.**

Sieć dróg w gminie jest wystarczająca, ale ich stan techniczny wymaga w większości napraw i modernizacji. Infrastruktura okołodrogowa (chodniki, oświetlenie itp.) wymaga dalszego uzupełnienia. W opracowanych przez mieszkańców Planach Odnowy Miejscowości wpisano wiele zadań związanych z budową chodników, oświetleniem ulic, odwodnieniem itp. Na braki infrastruktury okołodrogowej oraz niedostateczny stan techniczny dróg mieszkańcy zwracali uwagę w ankietach opracowanych na potrzeby strategii.

- **Energetyka.**

Zasilanie gminy w energię elektryczną jest niewystarczające, występują braki w dostawie energii elektrycznej, również długotrwałe. Utrudnia to codzienne życie mieszkańcom oraz stanowi lokalne zagrożenie dla rozwoju przedsiębiorczości.

- **Sieć teleinformatyczna.**

Sieć teleinformatyczna jest przestarzała i nie jest odpowiednio pojemna, stąd istnieją na terenie gminy ograniczenia w dostępie do Internetu oraz ograniczenia co do transferu danych.

- **Tereny pod inwestycje.**

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego umożliwiają realizację inwestycji na 1600 ha (dotychczasowe wykorzystanie to ok. 30%). W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego brakuje większych obszarowo powierzchni, które mogłyby być przeznaczone pod inwestycje produkcyjno-usługowe, co zniechęca potencjalnych inwestorów.

Infrastruktura społeczna.

Liczba dostępnych mieszkań komunalnych pomimo corocznego wzrostu nie zaspakaja rosnących potrzeb mieszkańców. Gmina nie jest też w stanie na bieżąco zaspakajać rosnące potrzeby na mieszkania socjalne.

W ostatnich latach wzrasta zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach i żłobkach. Pomimo ich corocznego wzrostu liczba miejsc w tych placówkach nie pokrywa wzrastających potrzeb mieszkańców.

W obiektach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest gmina (jedno przedszkole, 8 szkół podstawowych, 3 gimnazja) brakuje terenów zielonych, placów zabaw, sal gimnastycznych, świetlic.

Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.

Mimo realizowanych inwestycji w ostatnich latach liczba infrastruktury sportowej i rekreacyjnej jest niewystarczająca, szczególnie w mniejszych miejscowościach. Dużą pomocą w poprawie stanu są inwestycje realizowane w ramach funduszu sołeckiego, którego jednak większość środków finansowych przeznaczona jest na budowę dróg i chodników.

Braki w wyposażeniu wsi w infrastrukturę sportową i rekreacyjną w poszczególnych wsiach zostały ujęte w Planach Odnowy Miejscowości.

Infrastruktura wspierająca rozwój turystyki wiejskiej, ochrony przyrody i zabytków wymaga uzupełnienia.

Działalność produkcyjna, usługowa, rynek pracy.

W ostatnich latach notuje się w gminie znaczącą poprawę rozwoju przedsiębiorczości, a liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON przekracza liczbę jednostek wykreślonych.

Liczba jednostek gospodarczych ogółem wzrosła w 2010 r. w porównaniu do 2006 r. o 401 (z 999 do 1400), a dynamika wyniosła 140,1 (kraj 107,5, województwo 113,6).

Największy procentowo udział podmiotów dotyczył handlu 24,7%, budownictwa 16,0% i przetwórstwa przemysłowego 15,6%.

- **Rolnictwo.**

Warunki przyrodnicze do produkcji rolnej w gminie są zróżnicowane, w większości gleb zasobność w przyswajalne składniki pokarmowe jest niska, gleby klasy I i II nie występują, a w klasie III i IVa wynoszą tylko 8,6%. Na ogólną liczbę gospodarstw rolnych w liczbie 1776 – 30,1% to gospodarstwa o powierzchni do 5 ha, a 22,6% to gospodarstwa o powierzchni od 5 do 10 ha. Tak znaczna liczba gospodarstw rolnych o powierzchni nie przekraczającej 10 ha (52,7%) wskazuje na konieczność poszukiwań dodatkowego atrakcyjnego źródła dochodu. Tylko około 40% gospodarstw korzysta z płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, a liczba gospodarstw korzystających z dotacji inwestycyjnych w ramach PROW 2007-2013 wynosi około 50. Atest posiadają 3 gospodarstwa ekologiczne, działa grupa producencka zwierząt futerkowych AWECKO.

- **Turystyka i baza turystyczna.**

Bliskość miast, zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy stwarzają szanse na dalszy rozwój turystyki. Uwarunkowane jest to jednak rolą turystyki wyznaczoną w nowej strategii rozwoju społecznego gminy i wiąże się z nakładami na rozwój infrastruktury turystycznej ilością i jakością oferowanych usług, promocją itp.

- **Rynek pracy, bezrobocie.**

Ogólna liczba pracujących w głównym miejscu pracy wzrosła z 1406 w 2006 r. do 1567 w 2010 r., tj. o 161 osób. W grupie tej odnotowano wzrost liczby pracujących mężczyzn o 53 i kobiet o 108. Liczba pracujących mężczyzn jest niższa niż kobiet i w roku 2010 była niższa o

249 osób, pomimo że procentowo liczba mężczyzn w grupie osób w wieku produkcyjnym w gminie jest wyższa (53,3%) niż kobiet.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Szemud należy do najniższych w porównaniu do gmin porównawczych oraz średniej dla kraju i województwa; w 2010 r. wyniósł 4,7%.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w gminie w latach 2006-2010 nastąpił ich wzrost o 171 osób, w tym 126 mężczyzn i 45 kobiet. Znaczący wzrost bezrobotnych w porównaniu do roku 2006 (z 65 osób) odnotowano w roku 2009 (358) i w 2010 r. (436).

Jakość życia mieszkańców.

- **Oświata i wychowanie.**

Liczba uczniów uczęszczających do przedszkoli, szkół i gimnazjów na terenie gminy w roku 2010/2011 wynosiła 2595 osób, tj. 17,6% mieszkańców gminy.

Zadania oświatowe w gminie realizuje 11 jednostek oświatowych, dla których organem założycielskim jest gmina (w tym 3 gimnazja) oraz 5 jednostek niepublicznych (3 przedszkola, 1 szkoła podstawowa z przedszkolem oraz 1 gimnazjum). Według stanu na 30.09.2011 r. liczba uczniów ogółem, pobierających naukę na terenie gminy wynosiła 2595 (17,6% mieszkańców). Do szkół publicznych w roku 2010/2011 uczęszczało 1910 uczniów, w tym 1322 uczniów do szkół podstawowych i 588 uczniów do gimnazjów.

Nauką języków obcych w ramach programu obowiązkowego objęci byli wszyscy uczniowie (angielski, niemiecki), język dodatkowy realizowany był w gimnazjum w Szemudzie (angielski, francuski, niemiecki) i gimnazjum w Kielnie (niemiecki). Język kaszubski jako język dodatkowy dostępny był we wszystkich szkołach prowadzonych przez gminę i uczyło się go 26,1% uczniów. Z zajęć specjalistycznych korzystało około 70% uczniów, a z zajęć pozalekcyjnych około 86% uczniów szkół podstawowych i około 80% uczniów gimnazjów.

Liczba uczniów w klasach I i II szkoły podstawowej wynosiła 240 i 229, co nie wskazuje na spadek naboru uczniów w najbliższych latach (urodzenia 2006-2010 to od 173 do 239 dzieci). Średnia liczba uczniów w oddziałach szkół podstawowych wynosiła 17,45 ucznia, a w gimnazjach 19,42 ucznia.

Najmniej uczniów na 1 oddział przypadało w SP w Jeleńskiej Hucie (9,71), najwięcej w SP w Szemudzie (22,11).

Stypendia szkolne przyznano 345 uczniom, a zasiłek szkolny 3 uczniom.

Obiekty oświatowe wymagają doposażenia w place zabaw, świetlice i sale gimnastyczne.

- **Ochrona zdrowia, pomoc społeczna, polityka prorodzinna.**

Zadania państwa i samorządu z zakresu pomocy społecznej realizuje na terenie gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szemudzie.

W roku 2011 budżet GOPS wyniósł ogółem 8741108 zł, w tym 8,1% budżetu na utrzymanie ośrodka.

W roku 2011 ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 1687 osób w 494 rodzinach, tj. 11% ogółu ludności gminy.

Najczęstsze przyczyny świadczeń przyznanych osobom korzystającym z pomocy społecznej w 2011 r. to ubóstwo – 35,6%, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (20,3%), niepełnosprawność (19,8%).

Według prognoz GOPS w roku 2012 z pomocy społecznej skorzysta 1850 osób, tj. o 217 więcej niż w roku 2011 i o 476 więcej niż w roku 2009.

Nie udzielono pomocy żadnej osobie z powodu narkomanii.

W latach 2008-2013 GOPS realizuje projekt „Szansa – aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych”. W wyniku realizacji projektu do roku 2011 podjęło pracę 20 osób.

Na terenie gminy brak innych instytucji pomocy społecznej, w tym domu pomocy społecznej, noclegowni, dziennych domów pomocy itd.

- **Kultura fizyczna, sport i rekreacja.**

Gmina realizuje „Program rozwoju sportu na terenie gminy Szemud na lata 2007-2013”. Realizacją programu zajmują się: Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, szkoły i kluby sportowe.

Do zajęć tych włącza się osoby niepełnosprawne.

Stan zaplecza sportowego ocenia się jako niewystarczający, istniejące obiekty wymagają w części remontów i modernizacji. Brak sal gimnastycznych w większości szkół utrudnia prowadzenie zajęć wychowania fizycznego.

- **Aktywizacja mieszkańców.**

Wszystkie wsie sołeckie posiadają Plany Odnowy Miejscowości opracowane z udziałem mieszkańców. W latach 2008-2010 uchwałami rady gminy zatwierdzono do realizacji 151 zadań w poszczególnych sołectwach na ogólną kwotę 29 milionów złotych. Mieszkańcy uczestniczą też w planowaniu inwestycji realizowanych z Funduszu Sołeckiego. Część mieszkańców uczestniczy w pracach lokalnych stowarzyszeń.

Promocja gminy.

Pomimo wielu działań promocyjnych prowadzonych przez gminę, część mieszkańców uważa ją za niewystarczającą.

Budżet.

Dynamika wzrostu dochodu ogółem gminy w latach 2006-2010 wyniosła 168,4.

Dochody własne gminy wykazują tendencję rosnącą za lata 2006-2008 i spadek od roku 2009. Procent dochodów własnych gminy w dochodach ogółem w latach 2006-2010 wynosił odpowiednio: 41,5%, 42,3%, 43,9%, 41,2% i 33,7%.

Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły z 2394,08 zł w roku 2006 do 3542,94 zł w roku 2010, tj. o 1148,86 zł na jednego mieszkańca.

Dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły w roku 2006 – 992,65 zł, a w roku 2010 – 1195,02 zł, tj. o 202,37 zł więcej. Dynamika wzrostu dochodów własnych na 1 mieszkańca w roku 2010 w porównaniu do roku 2006 wynosiła 120,4 i była niższa od dynamiki dochodów ogółem.

Wydatki.

Wydatki majątkowe inwestycyjne w wydatkach ogółem za lata 2006-2010 wynosiły 19,95%, 20,54%, 25,08%, 11,02% i 34,23%.

Wydatki ogółem z budżetu gminy w przeliczeniu sumy wydatków na 1 mieszkańca za lata 2006-2010 wyniosły 15254,91 zł, tj. nieco więcej niż średnia w kraju (15083,18 zł) i mniej niż średnia w województwie (16173,70 zł).

Wydatki na oświatę i wychowanie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2006-2010 były najwyższe wśród wszystkich jednostek przyjętych do porównania i stanowiły 44,78% wydatków ogółem.

4. ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT – na podstawie raportu o stanie gminy i badania ankietowego mieszkańców.

Tabela nr 45. Analiza SWOT gminy Szemud.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne położenie geograficzne, bliskość dużych miast i Morza Bałtyckiego - dogodne połączenia komunikacyjne z krajem i Europą (drogi szybkiego ruchu, połączenia kolejowe i lotnicze) - wysokie walory krajobrazowe, przyrodnicze, kulturowe, bogactwo flory i fauny - brak uciążliwego przemysłu - rozproszone budownictwo, nieduże miejscowości, cisza - utrzymująca się tendencja wzrostu liczby ludności w gminie, napływ i osiedlanie się nowych mieszkańców - korzystna struktura demograficzna ludności, wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym - niska gęstość zaludnienia - korzystne warunki do rozwoju turystyki, szczególnie weekendowej i kwalifikowanej - rozwój przedsiębiorczości, wzrost liczby podmiotów gospodarczych, w tym turystycznych i usługowych - stosunkowo niska liczba bezrobotnych w porównaniu do sąsiednich gmin - opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich sołectw, wyznaczenie terenów sprzyjających inwestowaniu - wzrastające dochody budżetu gminy - znacząca poprawa stanu infrastruktury technicznej w ostatnich 	<p>Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska gęstość zaludnienia (zwiększa koszty inwestycji infrastrukturalnych) - większość dróg gminnych wymaga modernizacji lub napraw - występują znaczące braki infrastruktury okołodrogowej (chodniki, oświetlenie, odwodnienie itp.) - niewystarczająca sieć kanalizacyjna (wymaga rozbudowy i modernizacji) - systemy zaopatrzenia w wodę wymagają uzupełnienia i modernizacji (częste braki i spadki ciśnienia) - gospodarka odpadami wymaga poprawy i wprowadzenia nowych zasad gospodarowania, zgodnych z obowiązującymi nowymi przepisami (od 1 lipca 2013 r.) - brak przesyłowej sieci gazowej w większości miejscowości - zasilanie w energię elektryczną jest niewystarczające, występują nawet długotrwałe braki w dostawach - infrastruktura teleinformatyczna jest przestarzała i mało pojemna <p>Niezadawalająca ilość, stan i wyposażenie obiektów infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i integracji mieszkańców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - braki w doposażeniu obiektów szkolnych w tereny zielone, świetlice, sale gimnastyczne, place zabaw - ilość, jakość i wyposażenie infrastruktury sportowej niewystarczające do potrzeb i oczekiwań mieszkańców - ograniczona ilość miejsc spotkań mieszkańców, ograniczona ilość miejsc integracji - niewystarczająca infrastruktura dla rozwoju rekreacji i turystyki, niewykorzystany potencjał wodny <p>Niewystarczająca oferta edukacji przedszkolnej, profilaktyki i ochrony zdrowia,</p>

<p>latach</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój budownictwa, szczególnie mieszkaniowego - duża sieć szkół gminnych, w tym szkoły z oddziałami integracyjnymi, dogodna lokalizacja - wysokie nakłady na oświatę szkolną - stopniowa częściowa poprawa stanu infrastruktury społecznej - rozwinięta opieka nad osobami słabszymi, potrzebującymi pomocy - dobrze działające organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych - aktywna działalność mieszkańców i niektórych organizacji społecznych - opracowanie Planów Odnowy Wsi we wszystkich miejscowościach z udziałem mieszkańców - realizacja zadań w ramach Funduszu Sołectkiego - kultywowanie kultury i tradycji kaszubskiej, bardzo silne poczucie dumy mieszkańców ze swojego pochodzenia 	<p>kultury oraz komunikacji zbiorowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - miejsca w żłobkach i przedszkolach nie pokrywają zapotrzebowań mieszkańców - niewystarczający dostęp do usług ochrony zdrowia w gminie - niewystarczająca oferta, brak ciekawych pomysłów na spędzanie wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych mieszkańców - brak dogodnych połączeń komunikacyjnych wewnątrz gminy i poza nią <p>Niewykorzystany potencjał gospodarczy gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych, słabe gleby do produkcji rolnej - nieuporządkowana gospodarka wodno-melioracyjna - brak wystarczającej aktywności gospodarczej w części gospodarstw rolnych - wzrost bezrobocia (trudności ze znalezieniem miejsca pracy na terenie gminy, brak nowych miejsc pracy) - niedostateczne wsparcie gminy dla rozwoju przedsiębiorczości - niewystarczająca sieć usług na terenie gminy - brak w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego większych obszarów przeznaczonych pod inwestycje gospodarcze o charakterze usługowo-produkcyjnym <p>Niedostateczna komunikacja społeczna i promocja na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna komunikacja społeczna na terenie gminy - słaba promocja gminy - brak współpracy kwaterodawców i podmiotów świadczących usługi turystyczne w zakresie dobrej promocji <p>Brak odpowiedniej dbałości o przyrodę, estetykę i zabytki na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna ochrona zabytków, pomników przyrody i ich oznakowanie - niezadowolająca estetyka wsi, brak czystości, zieleni, brak segregacji śmieci <p>Rosnące problemy społeczne na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby podopiecznych pomocy społecznej <p>Niewykorzystana aktywność mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość środków w sołectwach na realizację oddolnych inicjatyw - słabe zaangażowanie mieszkańców w prace na rzecz społeczności lokalnej
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - mała aktywność mieszkańców gminy i przedsiębiorców w pozyskiwaniu dodatkowych środków finansowych na rozwój sektorów gospodarczego i pozarządowego <p>Stopniowe ograniczanie potencjału finansowego/inwestycyjnego gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrastające wydatki na oświatę i opiekę społeczną nadmiernie obciążające budżet gminy - stopniowy wzrost zadłużenia gminy, związany z szeroką działalnością inwestycyjną <p>Niepogrupowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - występują braki mieszkań komunalnych, uniemożliwiające zaspokajanie potrzeb na mieszkania socjalne - niedostateczny stan i jakość infrastruktury i udogodnień dla osób niepełnosprawnych - ograniczony zasób gruntów komunalnych (konieczność wykupu gruntów prywatnych pod inwestycje infrastruktury technicznej i społecznej) - trudności z utrzymaniem spójności w planowaniu przestrzennym,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - położenie w Województwie Pomorskim, dobrze rozwijającym się i wspierającym rozwój obszarów wiejskich - możliwość pozyskania dodatkowych środków finansowych na wsparcie rozwoju gminy z Unii Europejskiej, budżetu województwa pomorskiego, programów rządowych i innych źródeł zewnętrznych - wsparcie rozwoju przedsiębiorczości z programów sektorowych, w tym rolnictwo, innowacyjność, rozwój firm, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja itp. - dalszy rozwój gospodarczy kraju i regionu - wzrost popytu na produkty ekologiczne i regionalne - wzrost zamożności społeczeństwa, wzrost budżetu gminy - moda na turystykę wiejską - opracowana Strategia rozwoju turystyki i produktu turystycznego dla obszaru objętego działaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kaszubska Droga” na lata 2012-2017 - przepisy prawne umożliwiające przekazanie 1% podatku dla organizacji pożytku publicznego - rozszerzenie bezpłatnego doradztwa i usług okołobiznesowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego w kraju i Europie - wzrost kosztów pracy i nośników energii - wzrost konkurencyjności innych gmin - duża konkurencja w pozyskiwaniu dodatkowych środków na rozwój, zarówno gmin, jak i podmiotów gospodarczych - niestabilna polityka państwa, dodatkowe obciążanie budżetu gmin nowymi zadaniami - wzrost bezrobocia w kraju i regionie - niepewność w możliwościach pozyskiwania środków finansowych na rozwój z Unii Europejskiej w nowym okresie programowania UE - zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej UE - utrudniony dostęp do kredytów na rozwój przez MŚP - utrudniony dostęp do kredytów na budownictwo mieszkaniowe (w tym zakup działek budowlanych)

edukacyjnych - dobre położenie blisko miast umożliwiające rozwój konkurencyjnego sektora różnych usług, w tym turystycznych	
---	--

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy obszaru i analizy SWOT.

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, iż Gmina Szemud posiada znaczący potencjał rozwojowy, który jest wykorzystywany obecnie w ograniczonym zakresie. Atrakcyjne położenie geograficzne w pobliżu dużych miast stwarza możliwości pozyskania dużego rynku zbytu na zróżnicowaną ofertę produktów i usług stworzoną przez mieszkańców gminy, co wymaga wsparcia rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców i poszukiwania odpowiednich nisz rynkowych.

Z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe, decydujące o potencjale turystycznym, jednym z rekomendowanych kierunków rozwoju jest wzmocnienie znaczenia turystyki, w tym kwalifikowanej. Obranie takiego kierunku pociągnie za sobą rozwój usług okółoturystycznych, pozwalających na wygenerowanie nowych miejsc pracy w gminie lub dodatkowego źródła dochodu dla mieszkańców. Rekomenduje się również uspołecznienie i wdrożenie na terenie gminy „Strategii rozwoju turystyki i produktu turystycznego dla obszaru objętego działaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Kaszubska Droga na lata 2012-2017”.

Dla realizacji strategii niezbędna jest poprawa jakości promocji gminy i dostępnej oferty gospodarczej.

Analiza SWOT wskazuje jednocześnie liczne słabe strony. Wiele z nich nie wymaga jednak znaczących nakładów z budżetu gminy, tylko wprowadzenia usprawnień organizacyjnych, takich jak:

- podniesienie kompetencji pracowników gminy i jednostek jej podległych (w tym poprawa jakości obsługi) i odpowiednie delegowanie uprawnień i odpowiedzialności,
- wykorzystanie dostępnych metod aktywizacji mieszkańców w realizację zadań (tj. wsparcie finansowe i organizacyjne oddolnych inicjatyw, pełniejsze włączenie mieszkańców w wybór zadań do finansowania i realizacji, poprawa komunikacji społecznej z mieszkańcami),
- zwiększenie zaangażowania Rady Gminy (wzmocnienie kompetencji społecznych samorządu lokalnego w tym zwiększenie roli radnych w zakresie komunikacji z mieszkańcami i reprezentacji ich interesów na forum gminy).

Wdrożenie tych propozycji pozwoli na wykorzystanie i wzmocnienie patriotyzmu lokalnego mieszkańców, który znajduje swoje odzwierciedlenie w mocnych stronach analizy SWOT.

Przełamanie części słabych stron zidentyfikowanych w analizie SWOT wymaga jednak znaczących nakładów inwestycyjnych. Opierając się wyłącznie na ograniczonym budżecie gminy, obciążonym znaczącymi kosztami stałymi i zobowiązaniami finansowymi, zniwelowanie tych słabości nie jest możliwe w krótkim okresie czasu. Dlatego do kluczowych rekomendacji należą:

- zwiększenie aktywności pracowników gminy i jednostek jej podległych oraz organizacji społecznych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych wspierających realizację niezbędnych zadań
- zwiększenie aktywności samorządu w staraniach o realizację zadań inwestycyjnych nienależących do kompetencji gminy (np. gazyfikacja, infrastruktura teleinformatyczna, drogi ponadlokalne).

Większość dostępnych środków inwestycyjnych z budżetu gminy powinna zostać przeznaczona na inwestycje infrastruktury technicznej i społecznej, co wymaga uzyskania konsensusu społecznego w określeniu priorytetów i harmonogramu realizacji zadań.

5. WIZJA ROZWOJU GMINY SZEMUD.

Wizja Rozwoju Gminy Szemud do roku 2025.

Kaszubska gmina Szemud to gmina pielęgnująca tradycje przodków i tożsamość kulturową, ekologiczną, dobrze skomunikowana wewnętrznie oraz z dużymi ośrodkami miejskimi, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i społeczną, dysponująca atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi do rozwoju przedsiębiorczości i budownictwa rodzinnego.

Atuty przyrodnicze, geograficzne i kulturowe oraz bogata oferta turystyczna zaspokoi potrzeby najbardziej wymagających turystów.

Wykształceni, zintegrowani mieszkańcy wyróżniają się aktywnością i kreatywnością w realizacji oddolnych inicjatyw wspieranych przez gospodarny samorząd lokalny.

6. MISJA GMINY SZEMUD.

Deklaracja misji władz samorządowych Gminy Szemud.

Władze samorządowe Gminy Szemud zgodnie z ustawowym zakresem działania gminy, odpowiadają za zapewnienie mieszkańcom podległej jednostki terytorialnej odpowiedniej jakości warunków życia poprzez zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym potrzeb bytowych, komunikacyjnych, zdrowotnych, potrzeb w zakresie bezpieczeństwa publicznego mieszkańców oraz potrzeb społecznych (w tym edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, potrzeb w zakresie pomocy społecznej i współpracy z organizacjami i społecznościami lokalnymi).

Ponadto, władze Gminy Szemud deklarują otwartość na dialog i dostępność dla mieszkańców, podnoszenie jakości obsługi, zaangażowanie w rozwój i realizację planów strategicznych gminy w partnerstwie ze społecznością lokalną.

7. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZEMUD.

7.1. Priorytety rozwojowe.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy gminy, analizy SWOT oraz przyjętej wizji i misji Gminy Szemud wypracowano 3 priorytety rozwoju. Dla tych priorytetów określono cele strategiczne, których realizacja winna się przyczynić do osiągnięcia założonej wizji rozwojowej gminy.

Wypracowane priorytety rozwoju uwzględniają posiadane zasoby, potencjał ludzki, kapitał finansowy i zakładane możliwości rozwoju. Realizacja wybranych celów strategicznych jest spójna, wzajemnie zależna, wzmacnia mocne strony gminy, niweluje zagrożenia.

Na lata 2013 – 2025 ustalono dla Gminy Szemud następujące priorytety rozwoju.

Wizja gminy

Kaszubska gmina Szemud to gmina pielęgnująca tradycje przodków i tożsamość kulturową, ekologiczna, dobrze skomunikowana wewnątrz oraz z dużymi ośrodkami miejskimi, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i społeczną, dysponująca atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi do rozwoju przedsiębiorczości i budownictwa rodzinnego.

Atuty przyrodnicze, geograficzne i kulturowe oraz bogata oferta turystyczna zaspokoi potrzeby najbardziej wymagających turystów.

Wykształceni, zintegrowani mieszkańcy wyróżniają się aktywnością i kreatywnością w realizacji oddolnych inicjatyw wspieranych przez gospodarny samorząd lokalny.

Priorytet 1

Poprawa stanu infrastruktury

Priorytet 2

Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców

Priorytet 3

Przyspieszenie rozwoju gospodarczego

7.2. Cele strategiczne.

Ograniczone zasoby finansowe wymuszają koncentrację na najważniejszych celach rozwoju. Wdrażanie poszczególnych zadań w ramach celów strategicznych winno być realizowane w takiej kolejności, aby uzyskany efekt strategii ekonomicznej i społeczno – gospodarczej był jak najwyższy.

Priorytety i cele strategiczne

PRIORYTETY

1. Poprawa stanu infrastruktury	2. Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców	3. Przyspieszenie rozwoju gospodarczego
Cele strategiczne		
1.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej stanowiącej zadania własne gminy	2.1. Poprawa jakości usług realizowanych przez gminę	3.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców
1.2. Aktywność samorządu w staraniach o realizację zadań inwestycyjnych z zakresu infrastruktury technicznej, nienależących do kompetencji Gminy	2.2. Aktywizacja społeczna mieszkańców	3.2. Zwiększenie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy
1.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej	2.3. Integracja mieszkańców i wzmocnienie współpracy zewnętrznej	3.3. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
		3.4. Poprawa jakości promocji gminy, jej oferty gospodarczej i inwestycyjnej

7.3. Kierunki działań.

Priorytet 1

Poprawa stanu infrastruktury

Cele strategiczne

1.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej stanowiącej zadania własne gminy

1.2. Aktywność samorządu w staraniach o realizację zadań inwestycyjnych z zakresu infrastruktury technicznej, nienależących do kompetencji gminy

1.3. Poprawa stanu infrastruktury społecznej

Kierunki działań

1.1.1. Budowa i modernizacja dróg gminnych

1.1.2. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej

1.1.3. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej

1.1.4. Budowa i modernizacja infrastruktury około drogowej

1.1.5. Inne inwestycje związane z ochroną środowiska

1.2.1. Podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia sieci gazowej na terenie gminy

1.2.2. Podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia sieci teleinformatycznej na terenie gminy

1.2.3. Podjęcie działań zmierzających do poprawy zaopatrzenia w energię elektryczną

1.2.4. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie budowy i modernizacji dróg ponadlokalnych

1.3.1. Budowa, modernizacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej z zakresu oświaty i kultury

1.3.2. Budowa i modernizacja obiektów sportowych, w tym placów zabaw, boisk i sal sportowych

1.3.3. Budowa, modernizacja i oznakowanie małej infrastruktury turystycznej

1.3.4. Budowa i adaptacja mieszkań komunalnych i socjalnych

Priorytet 2
**Poprawa jakości życia
i aktywizacja mieszkańców**

Cele strategiczne

2.1. Poprawa jakości usług realizowanych przez gminę

2.2. Aktywizacja społeczna mieszkańców

2.3. Integracja mieszkańców i wzmocnienie współpracy zewnętrznej

Kierunki działań

2.1.1. Dostosowanie oferty realizowanej przez gminę z zakresu kultury i sportu do potrzeb różnych grup odbiorców
2.1.2. Poprawa efektywności zadań oświatowych
2.1.3. Podniesienie jakości usług z zakresu opieki społecznej i profilaktyki prozdrowotnej
2.1.4. Poprawa jakości komunikacji społecznej i obsługi mieszkańców przez Urząd Gminy
2.1.5. Zracjonalizowanie komunikacji zbiorowej w gminie

2.2.1. Wspieranie działań organizacji społecznych
2.2.2. Realizacja zadań w ramach Planów Odnowy Miejscowości przyjętych przez Radę Gminy

2.3.1. Kultywowanie tradycji i tożsamości kulturowej Kaszub oraz integracja wewnętrzna w miejscowościach i w gminie
2.3.2. Poszerzenie zakresu współpracy zewnętrznej

Priorytet 3
**Wspieranie rozwoju
gospodarczego**

Cele strategiczne

3.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców

3.2. Zwiększenie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy

3.3. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

3.4. Poprawa jakości promocji gminy, jej oferty gospodarczej i inwestycyjnej

Kierunki działań

3.1.1. Wsparcie zakładania nowych przedsiębiorstw
3.1.3. Wsparcie tworzenia i rozwoju produktów lokalnych

3.2.1. Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców w celu zróżnicowania usług turystycznych
3.2.2. Rozwijanie produktów turystycznych na terenie gminy
3.2.3. Wsparcie działań poprawiających bazę turystyczną, podmiotów tworzące produkt turystyczny gminy

3.3.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje
3.3.2. Wypracowanie systemu zachęt dla inwestorów tworzących miejsca pracy i nowe technologie

3.4.1. Poprawa efektywności promocji gminy
3.4.2. Włączenie do promocji gminy mieszkańców, grup społecznych i zawodowych

8. PROPOZYCJE PROGRAMÓW OPERACYJNYCH I KLUCZOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ DO REALIZACJI.

Tabela 46. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 1.1: Poprawa stanu infrastruktury technicznej stanowiącej zadania własne gminy.

Priorytet 1: Poprawa stanu infrastruktury				
Cel strategiczny 1.1: Poprawa stanu infrastruktury technicznej stanowiącej zadania własne gminy				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
1.1.1. Budowa i modernizacja dróg gminnych	- przygotowanie terenu pod inwestycje drogowe - budowa nowych dróg gminnych - modernizacja istniejących dróg gminnych - utwardzanie dróg osiedlowych	- długość zbudowanych, zmodernizowanych i utwardzonych dróg gminnych	budżet gminy, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE	2013-2025
1.1.2. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	- budowa nowej sieci kanalizacyjnej - modernizacja istniejących odcinków sieci kanalizacyjnej - budowa nowych przyłączy kanalizacyjnych	- długość zbudowanych i zmodernizowanych odcinków sieci kanalizacyjnej - liczba nowych przyłączy kanalizacyjnych	budżet gminy, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE, środki własne mieszkańców	2013-2025
1.1.3. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	- budowa nowej sieci wodociągowej - modernizacja istniejących odcinków sieci wodociągowej (w tym modernizacja istniejących hydroforni,	- długość zbudowanych i zmodernizowanych odcinków sieci wodociągowej	budżet gminy, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE, środki własne	2013-2025

	wymiana sieci azbestowych) - budowa nowych przyłączy wodociągowych - budowa nowych ujęć	- liczba nowych przyłączy wodociągowych	mieszkańców	
1.1.4. Budowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej	- budowa i modernizacja chodników - budowa i modernizacja przystanków - budowa i modernizacja parkingów - budowa i modernizacja systemu odwodnienia dróg i chodników - budowa i modernizacja systemu oświetlenia infrastruktury drogowej	- długość zbudowanych/zmodernizowanych chodników - liczba zbudowanych/zmodernizowanych przystanków - liczba zbudowanych/zmodernizowanych parkingów - długość zbudowanych i zmodernizowanych, oświetlonych dróg i chodników - liczba nowych i zmodernizowanych punktów oświetleniowych	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE, środki własne mieszkańców, sponsorzy	2013-2025
1.1.5. Inne inwestycje związane z ochroną środowiska	- likwidacja dzikich wysypisk śmieci - realizacja <i>Strategii działań gminy w zakresie usuwania eternitu i innych ewentualnie odpadów lub wyrobów zawierających azbest</i> - inne zadania inwestycyjne związane z ochroną środowiska (np. termomodernizacja, instalacje solarne i geotermalne, wykorzystanie energii	- liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci - ilość usuniętych odpadów zawierających azbest - liczba i wartość innych zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE, gminny, powiatowy i wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska,	2013-2025

	wiatrowej, itp.) - inwestycje wspomagające zagospodarowanie odpadów		środki własne mieszkańców	
--	---	--	------------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 47. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 1.2: Aktywność samorządu w staraniach o realizację zadań inwestycyjnych z zakresu infrastruktury technicznej, nienależących do kompetencji gminy.

Priorytet 1: Poprawa stanu infrastruktury				
Cel strategiczny 1.2: Aktywność samorządu w staraniach o realizację zadań inwestycyjnych z zakresu infrastruktury technicznej, nienależących do kompetencji gminy				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
1.2.1. Podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia sieci gazowej na terenie gminy	- wspieranie mieszkańców w celu złożenia grupowego/ych wniosku/ów o gazyfikację - działania lobbingsowe - monitorowanie realizacji postulatów mieszkańców w sprawie gazyfikacji	- akceptacja wniosku/ów mieszkańców w spr. gazyfikacji	bieżące wydatki z budżetu gminy, środki własne mieszkańców	2013-2025
1.2.2. Podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia sieci teleinformatycznej na terenie gminy	- lobbing na rzecz włączenia gminy do programu budowy szerokopasmowego internetu	- objęcie obszaru całej gminy siecią internetu szerokopasmowego	bieżące wydatki z budżetu gminy	2013-2025
1.2.3. Podjęcie działań zmierzających do poprawy zaopatrzenia w energię elektryczną	- wspieranie mieszkańców w celu złożenia grupowego/ych wniosku/ów o budowę/modernizację sieci energetycznej - działania lobbingsowe	- akceptacja wniosku/ów mieszkańców w spr. budowy/modernizacji sieci energetycznej	bieżące wydatki z budżetu gminy, środki własne mieszkańców	2013-2025

	- monitorowanie realizacji postulatów mieszkańców w sprawie budowy/modernizacji sieci energetycznej			
1.2.4. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie budowy i modernizacji dróg ponadlokalnych	- zawieranie porozumień z innymi JST w zakresie budowy i modernizacji dróg ponadlokalnych	- długość zbudowanych i zmodernizowanych dróg ponadlokalnych	budżet gminy, dotacja z budżetu państwa, budżetu województwa, powiatu, fundusze UE	2013-2025

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 48. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 1.3: Poprawa stanu infrastruktury społecznej.

Priorytet 1: Poprawa stanu infrastruktury				
Cel strategiczny 1.3: Poprawa stanu infrastruktury społecznej				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
1.3.1. Budowa, modernizacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej z zakresu oświaty i kultury	<ul style="list-style-type: none"> - budowa, modernizacja i wyposażenie szkół i przedszkoli - budowa, modernizacja i wyposażenie ośrodków kultury - budowa, modernizacja i wyposażenie świetlic wiejskich - renowacja zabytków, miejsc pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wybudowanych, zmodernizowanych i wyposażonych szkół i przedszkoli - liczba wybudowanych, zmodernizowanych i wyposażonych ośrodków kultury - liczba wybudowanych, 	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE, środki własne mieszkańców	2013-2025

		zmodernizowanych i wyposażonych świetlic wiejskich - liczba odnowionych zabytków, miejsc pamięci		
1.3.2. Budowa i modernizacja obiektów sportowych, w tym placów zabaw, boisk i sal sportowych	- budowa i modernizacja placów zabaw - budowa i modernizacja boisk - budowa i modernizacja sal sportowych - budowa i modernizacja innych obiektów sportowych	- liczba wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw - liczba wybudowanych i zmodernizowanych boisk - liczba wybudowanych i zmodernizowanych hal sportowych - liczba wybudowanych i zmodernizowanych innych obiektów sportowych	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacja z budżetu państwa, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki, fundusze UE, środki własne mieszkańców	2013-2025
1.3.3. Budowa, modernizacja i oznakowanie małej infrastruktury turystycznej	- wytyczenie, budowa, modernizacja i oznakowanie ścieżek turystycznych, rowerowych, pieszych, przyrodniczych, dydaktycznych, historycznych, nordic walking, itp.	- długość wytyczonych, wybudowanych, zmodernizowanych, oznakowanych ścieżek turystycznych, itp.	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE, środki własne mieszkańców	2013-2025
1.3.4. Budowa i adaptacja mieszkań komunalnych i socjalnych	- podjęcie działań na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w zakresie mieszkań socjalnych	- liczba utworzonych mieszkań komunalnych i socjalnych	budżet gminy, dotacja z budżetu państwa, fundusze UE	2013-2025

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 49. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 2.1: Poprawa jakości usług realizowanych przez gminę.

Priorytet 2: Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców				
Cel strategiczny 2.1: Poprawa jakości usług realizowanych przez gminę				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
2.1.1. Dostosowanie oferty realizowanej przez gminę z zakresu kultury i sportu do potrzeb różnych grup odbiorców	- adaptacja oferty kulturalnej i sportowej gminy do potrzeb mieszkańców przy współpracy mieszkańców, w tym poszerzenie oferty kulturalnej i sportowej dla młodzieży, dorosłych i seniorów	- liczba zrealizowanych przedsięwzięć kulturalnych, w tym skierowanych do młodzieży, dorosłych i seniorów	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, sponsorzy, środki własne mieszkańców	2013-2025
2.1.2. Poprawa efektywności zadań oświatowych	- poszerzenie oferty edukacyjnej w zakresie nauki języków obcych - promowanie osiągnięć edukacyjnych dzieci i nauczycieli - dostosowanie zajęć dydaktycznych do potrzeb rynkowych, w tym np. nauka przedsiębiorczości	- lepsze wyniki szkół gminnych ze sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych - liczba uczniów biorących udział w konkursach i olimpiadach ponadgminnych	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł (np. Fundacja Batorego, Fundacja Kronenberga, itp.)	2013-2025
2.1.3. Podniesienie jakości usług z zakresu opieki społecznej i profilaktyki prozdrowotnej	- monitoring potrzeb w zakresie opieki społecznej i wprowadzenie innowacyjnych działań w zakresie opieki społecznej	- zmniejszenie liczby osób korzystających ze świadczeń opieki społecznej	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, Polski	2013-2025

	- organizowanie i finansowanie profilaktyki prozdrowotnej	- liczba zrealizowanych zadań z zakresu profilaktyki prozdrowotnej	Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	
2.1.4. Poprawa jakości komunikacji społecznej i obsługi mieszkańców przez Urząd Gminy	- zapewnienie mieszkańcom szerokiego dostępu do informacji o działaniach Urzędu Gminy - tworzenie źródeł informacji dla mieszkańców (w tym artykułów prasowych, publikacji i wydawnictw lokalnych itp.) - stałe podnoszenie kompetencji urzędników - doskonalenie obsługi interesantów przez Urząd Gminy	- pozytywna opinia mieszkańców w zakresie jakości komunikacji społecznej i obsługi przez Urząd Gminy (na podstawie okresowego badania ankietowego)	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE	2013-2025
2.1.5. Zracjonalizowanie komunikacji zbiorowej w gminie	- analiza potrzeb komunikacyjnych mieszkańców - uruchomienie komunikacji gminnej w zakresie negocjacji lepszych warunków realizacji komunikacji zbiorowej zewnętrznej i wewnętrznej (np. zmiana tras przejazdu, rozkładu jazdy, itp.)	- usprawnienie połączeń komunikacji zbiorowej na terenie gminy - usprawnienie połączeń komunikacji zbiorowej z ważniejszymi ośrodkami miejskimi	budżet gminy, środki własne mieszkańców	2013-2025

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 50. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 2.2: Aktywizacja społeczna mieszkańców.

Priorytet 2: Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców
Cel strategiczny 2.2: Aktywizacja społeczna mieszkańców

Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
2.2.1. Wspieranie działań organizacji społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie organizacyjne organizacji społecznych - wsparcie finansowe organizacji społecznych, w tym utworzenie funduszu pożyczkowego na prefinansowanie projektów na które organizacje pozyskują środki zewnętrzne, utworzenie funduszu wkładów własnych dla organizacji pozarządowych) oraz opracowanie jasnych i jawnych reguł korzystania przez organizacje społeczne z tych instrumentów - nagradzanie aktywnych grup społecznych i mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych przedsięwzięć przez organizacje społeczne w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi - liczba i wartość pożyczek udzielonych organizacjom społecznym - wartość środków zewnętrznych pozyskanych przez organizacje społeczne przy wsparciu gminy 	budżet gminy, fundusz sołecki, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, sponsorzy, środki własne organizacji społecznych i mieszkańców	2013-2025
2.2.2. Realizacja zadań w ramach Planów Odnowy Miejscowości przyjętych przez Radę Gminy	<ul style="list-style-type: none"> - okresowa ocena i weryfikacja POM przez sołectwa i Radę Gminy - wsparcie realizacji POM 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych zadań objętych POM - poczucie zadowolenia mieszkańców z podziału środków na sołectwa (na podstawie okresowego badania ankietowego) - wzrost zaangażowania mieszkańców na rzecz 	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, środki własne organizacji społecznych i mieszkańców,	2013-2025

		realizacji inicjatyw lokalnych	fundusze sołeckie, sponsorzy	
--	--	--------------------------------	------------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 51. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 2.3: Integracja mieszkańców i wzmocnienie współpracy zewnętrznej.

Priorytet 2: Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców				
Cel strategiczny 2.3: Integracja mieszkańców i wzmocnienie współpracy zewnętrznej				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
2.3.1. Kultywowanie tradycji i tożsamości kulturowej Kaszub oraz integracja wewnętrzna w miejscowościach i w gminie	- udział i współorganizacja imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i okolicznościowych - wspólna praca gminy i mieszkańców na rzecz poprawy wizerunku i estetyki miejscowości - promocja i pielęgnacja obrzędów, zwyczajów i tradycji Kaszubskich	- liczba zrealizowanych przedsięwzięć integracyjnych i związanych z tradycjami kaszubskimi - poprawa wizerunku miejscowości	budżet gminy, fundusz sołecki, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, sponsorzy, środki własne organizacji społecznych i mieszkańców	2013-2025
2.3.2. Poszerzenie zakresu współpracy zewnętrznej	- realizacja wspólnych projektów inwestycyjnych z sąsiednimi gminami - współpraca i wymiana doświadczeń w grupach zawodowych i społecznych (radni, urzędnicy gminy, przedsiębiorcy, rolnicy, dzieci, młodzież)	- liczba zrealizowanych przedsięwzięć we współpracy z partnerami zewnętrznymi - wykorzystanie poznanych dobrych praktyk na rzecz gminy	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, środki własne organizacji	2013-2025

	- kontynuacja współpracy w ramach LGD Kaszubska Droga i poszerzanie zakresu tej współpracy		społecznych i mieszkańców, sponsorzy	
--	--	--	--------------------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 52. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 3.1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.

Priorytet 3: Wsparcie rozwoju gospodarczego				
Cel strategiczny 3.1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
3.1.1. Wsparcie zakładania nowych przedsiębiorstw	- zapraszanie do prowadzenia szkoleń przedstawicieli instytucji około biznesowych, np. organizacje wspierające przedsiębiorczość i rolnictwo (Agencja Rozwoju Pomorza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, LGD Kaszubska Droga, Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencja Nieruchomości Rolnych, itp.), instytucje finansowe (banki, Pomorski Fundusz Pożyczkowy), Urząd Skarbowy, itp. - wprowadzenie ulg podatkowych uwzględniających požądane kierunki	- dostępna oferta usług szkoleniowych w zakresie przedsiębiorczości - wprowadzone ulgi podatkowe - liczba zrealizowanych na terenie gminy szkoleń i kursów zgodnych z potrzebami mieszkańców i rynku pracy	budżet gminy, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, środki instytucji około biznesowych, środki podmiotów realizujących usługi szkoleniowe	2013-2025

	<p>przedsiębiorczości na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza potrzeb potrzeb szkoleniowych mieszkańców i analiza rynku pracy w zakresie wykwalifikowanej kadry - inicjowanie organizacji na terenie gminy szkoleń zawodowych zgodnych z bieżącymi potrzebami pracodawców 			
3.1.2. Wsparcie tworzenia i rozwoju produktów lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie tworzenia grup producentów - wsparcie szkoleniowe i doradcze dla gospodarstw w celu specjalizacji (np. w produkcji ziemniaka, truskawki, usług agroturystycznych, gastronomi kaszubskiej, itp.) - organizacja imprez promujących produkty lokalne 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wyspecjalizowanych producentów - liczba zrealizowanych imprez promujących produkty lokalne 	<p>budżet gminy, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, środki instytucji okołobiznesowych</p>	

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 53. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 3.2: Zwiększenie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy.

Priorytet 3: Wspieranie rozwoju gospodarczego				
Cel strategiczny 3.2: Zwiększenie znaczenia turystyki w rozwoju gospodarczym gminy				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
3.2.1. Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców w celu zróżnicowania usług turystycznych	<ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie mieszkańców do realizacji przedsięwzięć turystycznych - działania edukacyjne w zakresie standardów w turystyce i wsparcie standaryzacji usług turystycznych - analiza trendów w turystyce i możliwości ich wykorzystania (np. turystyka kwalifikowana, weekendowa) 	- poprawa standardu usług turystycznych	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, sponsorzy, środki własne organizacji społecznych i mieszkańców	2013-2025
3.2.2. Rozwijanie produktów turystycznych na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie koncepcji produktów turystycznych LGD Kaszubska Droga - wypracowanie własnych produktów turystycznych na terenie gminy - promocja produktów turystycznych gminy 	- liczba wprowadzonych na rynek produktów turystycznych na terenie gminy	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, sponsorzy, środki własne organizacji społecznych i mieszkańców	2013-2025
3.2.3. Wspieranie działań poprawiających bazę turystyczną, podmiotów tworzące produkt turystyczny gminy	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie zachęt dla przedsiębiorstw branży turystycznej - promocja turystyczna gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - stworzone zachęty dla branży turystycznej - liczba nowych przedsiębiorstw branży 	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z	

		turystycznej na terenie gminy	innych źródeł, sponsorzy, środki własne organizacji społecznych i mieszkańców	
--	--	-------------------------------	---	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 54. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 3.3. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Priorytet 3: Wspieranie rozwoju gospodarczego				
Cel strategiczny 3.3. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
3.3.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje	- zachęcenie właścicieli gruntów do przeznaczania terenów pod inwestycje - wprowadzenie zmian do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wydzielenie większych terenów pod inwestycje z preferencją na produkcyjne i usługowe - promocja terenów inwestycyjnych gminy (terenów gminnych i właścicieli prywatnych)	- wydzielone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego większych terenów pod inwestycje - liczba nowych inwestorów na terenie gminy	budżet gminy, środki własne mieszkańców	2013-2025
3.3.2. Wypracowanie systemu zachęt dla inwestorów tworzących miejsca pracy i nowe technologie	- wprowadzenie ulg podatkowych dla inwestorów tworzących miejsca pracy i wdrażających nowe technologie - promocja zachęt dla inwestorów	- wprowadzone ulgi dla inwestorów tworzących miejsca pracy i wdrażających nowe	budżet gminy	2013-2025

		technologie na terenie gminy - liczba nowych inwestorów tworzących miejsca pracy i wdrażających nowe technologie na terenie gminy		
--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 55. Kierunki działań, kluczowe przedsięwzięcia i wskaźniki dla celu strategicznego 3.4. Poprawa jakości promocji gminy, jej oferty gospodarczej i inwestycyjnej.

Priorytet 3: Wspierania rozwoju gospodarczego				
Cel strategiczny 3.4. Poprawa jakości promocji gminy, jej oferty gospodarczej i inwestycyjnej				
Kierunki działań	Proponowane kluczowe przedsięwzięcia do realizacji	Efekty realizacji przedsięwzięć	Źródła finansowania	Okres realizacji
3.4.1. Poprawa efektywności promocji gminy	- stworzenie planu programów promocyjnych gminy, obejmującego opracowanie wizerunku medialnego gminy, opracowanie i dystrybucję materiałów promujących ofertę gospodarczą i inwestycyjną gminy, itp. - utworzenie stanowisk/a w Urzędzie Gminy w celu nadzoru nad realizacją programu promocji	- poprawa wizerunku gminy	budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, sponsorzy	2013-2025
3.4.2. Włączenie do promocji gminy mieszkańców, grup	- udział w branżowych imprezach wystawienniczych (np. organizacja	- poprawa wizerunku gminy	budżet gminy, dotacje z budżetu	2013-2025

społecznych i zawodowych	wspólnych stoisk promocyjnych dla podmiotów danej branży z terenu gminy, itp.) - organizacja imprez promujących lokalne produkty i usługi - promocja gminy poprzez osiągnięcia sportowe i oświatowe - promocja kaszubskiego dziedzictwa kulturowego		państwa, fundusze UE, dotacje z innych źródeł, sponsorzy, fundusz sołecki, środki własne organizacji społecznych, mieszkańców, sponsorzy	
--------------------------	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

9. ZGODNOŚĆ CELÓW ROZWOJOWYCH GMINY Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.

W ramach koordynacji procesu wdrażania strategii samorząd winien zapewnić spójność i komplementarność celów i kierunków działań zawartych we wszystkich dokumentach programowych na poziomie gminy powiatu i regionu. Realizowane cele strategiczne winny być również zgodne z celami określonymi w dokumentach strategicznych regionu, kraju i Unii Europejskiej.

Zgodność strategii gminy Szemud z dokumentami strategicznymi na poziomie Europy, kraju i regionu pomorskiego.

Aktualnie trwają prace, w tym konsultacje społeczne nad przygotowaniem ostatecznej wersji dokumentów programowych związanych z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Negocjacje umowy partnerstwa i krajowych programów operacyjnych z Komisją Europejską prowadzone będą pod koniec roku 2013, a wdrażanie programów operacyjnych rozpocznie się od stycznia 2014 roku. W roku 2013 przygotowane zostaną ramy prawne i do alokacja środków na lata 2014-2020.

- **Cele rozwojowe wskazane w unijnych i krajowych dokumentach strategicznych.**

Trzy główne priorytety strategiczne Europy 2020 to:

1. Rozwój inteligentny
2. Rozwój zrównoważony
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (inicjatyw flagowych) składających się z działań realizowanych na poziomie unijnym jak i krajowym, tj.:

1. Unia innowacji
2. Mobilna młodzież
3. Europejska agenda cyfrowa
4. Europa efektywnie korzystająca z zasobów
5. Polityka przemysłowa w erze globalizacji
6. Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia
7. Europejski program walki z ubóstwem.

Wymienione wyżej priorytety strategiczne oraz wpisane w nie projekty przewodnie realizowane będą w ramach trzech polityk unijnych: Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej. Wspólnej Polityki Rybackiej.

Zgodnie z zasadą dodatkowości wsparcie rozwoju ze środków unijnych nie może zastępować inwestycji krajowych lecz powinno być kołem zamachowym zmian strukturalnych. Środki, które dostępne będą w Polsce w ramach funduszy UE przeznaczone zostaną na inwestycje długofalowe oraz wspierać będą krótkookresowe czynniki wzrostu ograniczające skutki kryzysu gospodarczego.

W ramach określonych obszarów strategicznych zaplanowano 11 celów tematycznych w pakiecie legislacyjnym UE. W porównaniu do alokacji środków finansowych UE dla Polski w latach 2007-2013, zakłada się znaczący wzrost środków na wspieranie badań naukowych,

rozwój technologiczny i innowacje, przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną. Większe wsparcie nastąpi także w obszarze kapitału ludzkiego (zatrudnienie, edukacja, włączenie społeczne). Uszczuplone będą nakłady na infrastrukturę społeczną, niewielkie zmiany mogą dotyczyć technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Proponowane kierunki interwencji 2014-2020 ze środków UE:

- (1) wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- (2) zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- (3) podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
- (4) wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- (5) promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
- (6) ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów;
- (7) promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
- (8) wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
- (9) wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
- (10) inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
- (11) wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

- **Cele rozwojowe kraju**

Średniookresowa strategia dla rozwoju kraju do 2020 roku określiła dla Polski trzy obszary strategiczne:

1. Sprawne i efektywne państwo
2. Konkurencyjna gospodarka
3. Spójność społeczna i terytorialna.

Ad.1. W ramach realizacji obszaru 1 nacisk będzie położony na dokończenie procesu przechodzenia od administrowania do zarządzania polityką Rozwoju. Odwołanie do energii samoorganizującego się społeczeństwa obywatelskiego będzie podstawowym warunkiem realizacji przyjętych celów rozwojowych.

Ad. 2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki będzie kluczowym zadaniem warunkującym rozwój kraju i pozycji Polski na rynku światowym, opartą na wiedzy, kapitale intelektualnym i rezultatach impetu cyfrowego.

Ad. 3. W celu poprawy spójności społecznej i terytorialnej tworzone będą warunki do łagodzenia różnych objawów rozwarstwienia społecznego i przestrzennego w oparciu i zasadę solidarności pokoleniowej terytorialnej i innowacyjnej.

- **Wizja i cele Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020**

W strategii wojewódzkiej przyjęto następującą wizję:

Pomorskie w roku 2020 to region:

- trwałego wzrostu, w którym uruchamiane i wykorzystywane są zróżnicowane potencjały terytorialne dla wzmocnienia i równoważenia procesów rozwojowych;

- unikatowej pozycji, dzięki aktywności społeczeństwa obywatelskiego, silnemu kapitałowi społecznemu i intelektualnemu, racjonalnemu zarządzaniu zasobami środowiska, gospodarczemu wykorzystaniu potencjału morza oraz inteligentnym sieciami infrastrukturalnym i powszechnemu stosowaniu technologii efektywnych;
- będący liderem pozytywnych zmian społecznych i gospodarczych w Polsce i w obszarze Południowego Bałtyku.

Strategia wojewódzka wskazuje 3 cele strategiczne, którym przyporządkowano 10 celów operacyjnych:

1. NOWOCZESNA GOSPODARKA	2. AKTYWNI MIESZKAŃCY	1. ATRAKCYJNE PRZESTRZEŃ
2.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw	2.2. Wysoki poziom zatrudnienia	1.1. Sprawny system transportowy
2.3. Konkurencyjne szkolnictwo wyższe	2.4. Wysoki poziom kapitału społecznego	1.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna
2.5. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna	2.6. Efektywny system edukacji	1.3. Dobry stan środowiska
	2.7. Lepszy dostęp do usług zdrowotnych	

W zależności od analizowanego celu Samorząd Województwa będzie pełnił następujące role w procesie realizacji strategii:

- a) Inwestora – podmiotu bezpośrednio realizującego i współfinansującego kierunki działań zidentyfikowane w Strategii poprzez projekty własne lub partnerskie;
- b) Koordynatora i lidera działań rozwojowych – podmiotu opracowującego i aktualizującego Strategię, odpowiadającego za jej realizację, określającego zobowiązania, wyznaczającego jednostki realizacyjne i monitorującego realizację, a także zarządzającego środkami zewnętrznymi (w tym pochodzącymi z UE) ukierunkowanymi na osiągnięcie celów Strategii;
- c) Inspiratora – podmiotu inicjującego i wspierającego kluczowe dla regionu przedsięwzięcia rozwojowe wynikające ze Strategii, które są realizowane na innych poziomach zarządzania publicznego, w szczególności na poziomie krajowym i europejskim.

Obszary strategicznej interwencji oraz kryteria wsparcia finansowego i jego zakres dla jednostek samorządu terytorialnego woj. pomorskiego zostaną szczegółowo określone do końca 2013 roku w programach operacyjnych.

10. ZASADY WDRAŻANIA I MONITORING STRATEGII.

10.1. Uczestnicy procesu wdrażania strategii.

Strategia obejmuje kierunki działań leżące w kompetencji wielu instytucji i podmiotów, stąd konieczność efektywnej, inspirującej i partnerskiej współpracy. W ramach koordynacji wdrażania strategii samorząd winien, zachęcić i zainicjować współpracę z odpowiednimi podmiotami, a w szczególności z mieszkańcami w celu skutecznego doprowadzenia do osiągnięcia założonych celów strategicznych.

Wykaz podmiotów wdrażających strategię rozwoju gminy Szemud:

Urząd Gminy Szemud
Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Szemudzie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Biblioteka Publiczna
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szemudzie
szkoły podstawowe
gimnazja
rady sołeckie
mieszkańcy
parafie (Łebno)
podmioty gospodarcze

Organizacje społeczne i zawodowe:

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie w Łebnie
Ochotnicza Straż Pożarna (Kielno, Częstkowo, Szemud, Łebno, Bojano, Przetoczyno)
Koła Gospodyń Wiejskich
Stowarzyszenie Młodzi dla Regionu z Przedszkolem Dobrzewino-Karczemki
kluby sportowe
rady parafialne
inne, niewymienione, a działające na terenie Gminy.

Inne instytucje i organizacje:

Policja
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Nieruchomości Rolnych
Agencja Rynku Rolnego
Izba Rolnicza
Lasy Państwowe (Nadleśnictwa)
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
LGD Kaszubska Droga w Przetoczynie
Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

10.2. Zasady wdrażania strategii.

Za wdrażanie strategii gminy odpowiedzialny jest samorząd gminy, który winien pełnić rolę koordynatora i organizatora procesów wdrażania.

Przy wdrażaniu strategii powinno się respektować poniższe zasady:

1. **Zasada partnerskiej współpracy:** w celu zwiększenia efektywności wydatkowania środków finansowych, kreowania nowych innowacyjnych rozwiązań oraz lepszego wykorzystania zasobów gospodarczych i przyrodniczo – kulturowych konieczna będzie współpraca na poziomie lokalnym - w tym w szczególności z mieszkańcami - oraz na poziomie ponadlokalnym.
2. **Zasada otwarcia na inicjatywy społeczne** winna wpływać na zmianę postaw mieszkańców z roszczeniowej na aktywną przez promowanie społeczeństwa obywatelskiego, integrację wewnętrzną, wsparcie inicjatyw i potrzeb grup społecznych – formalnych i nieformalnych. Równocześnie powinno się umożliwić

mieszkańcom kreować rozwój własnych miejscowości (realizacja Planów Odnowy Miejscowości). POM winny być realizowane jako praca ciągła i nie ograniczać się wyłącznie do realizacji wpisanych projektów.

3. **Zasada aktywności** dotyczyć winna większego zaangażowania w codziennych działaniach zarówno samorządu lokalnego jak i mieszkańców. Realizacja zasady aktywności polega także na wychodzeniu przez przedstawicieli samorządu lokalnego z inicjatywą w celu osiągnięcia także tych celów strategicznych, które nie zależą wyłącznie od działań samorządu lokalnego.
4. **Zasada koncentracji** winna polegać na aktywizacji i koncentracji sił i środków w celu właściwej realizacji kluczowych przedsięwzięć w sposób efektywny.

O tempie wdrażania strategii gminy decydować będzie przede wszystkim dostępność środków finansowych własnych na poziomie gminy oraz wsparcie finansowe na realizację projektów ze źródeł zewnętrznych.

Na uzyskany efekt strategiczny będą miały znaczący wpływ zagrożenia określone w analizie SWOT, w tym spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego w kraju i Europie, duża konkurencja w pozyskiwaniu dodatkowych środków na rozwój, zarówno gmin, jak i podmiotów gospodarczych, niestabilna polityka państwa, dodatkowe obciążanie budżetu gmin nowymi zadaniami, niepewność w możliwościach pozyskiwania środków finansowych na rozwój z Unii Europejskiej w nowym okresie programowania UE.

Środki własne gminy, to: budżet gminy, kapitał przedsiębiorców (firm i rolników), kapitał mieszkańców, organizacji społeczno – zawodowych, sponsorów i partnerów.

Realizacja strategii zasilana może być środkami zewnętrznymi, w tym instytucji i agent państwowych, w których dyspozycji jest budżet państwa, a które realizują zadania statutowe na terenie gminy np. instytucje świadczące usługi doradcze i badawcze dla rolnictwa, agencje wspierając rozwój rolnictwa i wsi (ARiMR, ARR, ANR) itp.

Kolejną grupą wspierającą realizację celów strategicznych w gminie mogą być: Lokalna Grupa Działania Kaszubska Droga, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Narodowy Fundusz Zdrowia, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, banki lokalne i regionalne, instytucje ubezpieczeniowe, fundacje (Wspomagania Wsi, Batorego, Kronenberga) itp.

W wielu projektach pomoc merytoryczna i rzeczowa lub finansowa może przynieść znaczące efekty logistyczne i finansowe bez konieczności angażowania środków własnych gminy bądź przy niewielkim ich wsparciu.

Powyższe przykłady potencjalnych partnerów w realizacji projektów świadczyć mogą o możliwości realizacji wielu pomysłów dotyczących w szczególności priorytetu drugiego i trzeciego gminy („Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców”, „Wspieranie rozwoju gospodarczego”).

Należy jednak podkreślić, że dodatkowi partnerzy mogą uczestniczyć w realizacji strategii gminy pod warunkiem zaangażowania do jej realizacji wszystkich mieszkańców, dobrych pomysłów i przygotowania liderów do pisania dobrych projektów.

Gmina winna wspierać finansowo zaakceptowane przez siebie projekty składane przez organizacje pozarządowe.

10.3. Zasady monitorowania strategii.

Za wdrażanie i monitorowanie strategii odpowiada samorząd gminy.

Dla efektywnego wdrażania strategii poszczególne cele strategiczne przypisane zostaną do zadań merytorycznym pracownikom Urzędu Gminy. Zakres i zadania (w tym przygotowywanie sprawozdań z wdrażania określonych celów) wskazanego pracownika merytorycznego odpowiedzialnego za realizację danego celu określi Wójt Gminy.

Monitorowanie jest procesem ciągłym i wymaga dokonywania obiektywnej oceny postępów w realizacji założonych celów. Coroczna ocena wdrażania strategii umożliwi efektywne zaplanowanie środków finansowych i rzeczowych na realizację projektów, a ponadto inspiruje społeczność lokalną do realizacji nowych często innowacyjnych pomysłów, które zwiększać będą efekt synergii i motywować do działania.

Odpowiedzialność za przygotowanie corocznego raportu z realizacji strategii spoczywa na Wójcie Gminy.

Istotną rolę w procesie wdrażania i monitorowania strategii odgrywać będzie Komisja Rewizyjna Gminy Szemud.

- analizę corocznego raportu z realizacji strategii przygotowanego przez Wójta Gminy
- przygotowywanie opinii w sprawie oceny stanu wdrażania strategii,
- proponowanie zmian w strategii.

Ocenę realizacji strategii przeprowadza Rada Gminy na podstawie opinii przedstawionej przez Komisję Rewizyjną. Do zadań Radnych Gminy Szemud należy również aktywny udział w realizacji strategii poprzez inicjowanie działań służących realizacji celów strategicznych gminy, zgodnie z przyjętymi kierunkami działań.

W przypadkach koniecznych, wynikających najczęściej z uwarunkowań zewnętrznych niezbędne będzie przeprowadzenie aktualizacji strategii, która leży w kompetencji Rady Gminy.

Aktualizacja winna być przeprowadzana tylko w uzasadnionych przypadkach, nie częściej niż raz na kilka lat.

Przy ocenie wdrażania strategii proponuje się również ocenę wszystkich programów gminnych przyjętych do realizacji w gminie przez Radę Gminy oraz ocenę realizacji Planów Odnowy Miejscowości.

10.4. Wskaźniki realizacji strategii.

Podstawowym elementem monitorowania strategii winna być ocena osiągniętych wskaźników wybranych dla konkretnych projektów. Ocenę wdrażania strategii umożliwiają

wskaźniki opisujące zaplanowane efekty wdrażania przedsięwzięć, przypisane poszczególnym kierunkom działań w ramach każdego z celów strategicznych (określone w rozdziale 8 niniejszej strategii). Obejmują one zarówno wskaźniki ilościowe, jak i jakościowe. Zebranie wszystkich wskaźników uzyskanych z realizacji poszczególnych projektów i ich odniesienie do zaplanowanych efektów wdrażania strategii pozwoli na ocenę działań samorządu lokalnego w aspekcie wdrażania obranej polityki rozwoju.

Dodatkowo w okresie wdrażania strategii przewiduje się także analizę następujących wskaźników oddziaływania, przypisanych poszczególnym i priorytetom:

1. Poprawa stanu infrastruktury	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg
	Poprawa stanu środowiska
	Poprawa wskaźników wyposażenia w infrastrukturę społeczną
2. Poprawa jakości życia i aktywizacja mieszkańców	Wysokość środków zewnętrznych pozyskanych na wdrożenie strategii przez: <ul style="list-style-type: none"> - samorząd gminy - podmioty gospodarcze organizacje pozarządowe
	Wzrost zaangażowania mieszkańców na rzecz realizacji inicjatyw lokalnych
3. Wspieranie rozwoju gospodarczego	Wzrost liczby miejsc pracy
	Wzrost liczby pozyskanych inwestorów
	Poprawa oferty turystycznej: programów pobytu, jakości i ilości usług
	Spadek bezrobocia

11. LITERATURA, MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.

1. Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Regionalnych
2. Urząd Gminy Szemud – dane statystyczne, raporty
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminy
4. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Szemud do 2015 r.
5. Program rozwoju sportu na lata 2007-2013
6. Strategia działań gminy w zakresie usuwania eternitu i innych ewentualnie odpadów lub wyrobów zawierających azbest, gmina Szemud
7. Plany miejscowego zagospodarowania przestrzennego (20)
8. Strategia rozwoju turystyki i produktu turystycznego dla obszaru objętego działaniem stowarzyszenia LGD Kaszubska Droga na lata 2012-2017
9. Lokalna Strategia Rozwoju LGD Kaszubska Droga Przetoczyno 2009
10. Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Gminie Szemud, rok szkolny 2010/2011
11. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie za rok 2011
12. Plany Odnowy Miejscowości (20)
13. „Wpływ polityki lokalnej na warunki i jakość życia”, Grzegorz Masik, Warszawa 2010
14. „Bogactwo kulturowe i przyrodnicze wsi pomorskiej”, WODR, Gdańsk 2007
15. „Kaszuby – przewodnik turystyczny”, Jarosław Ellwart, Gdynia 2009
16. Uchwała Rady Gminy Szemud w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2012
17. Uchwała Rady Gminy Szemud w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szemud na lata 2012 - 2020